Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Ψυχικής Υγιεινής
Διευθυντής: Κ. Ν. Στεφανής

Πανελλήνια Έρευνα στο Μαθητικό Πληθυσμό για τη Χρήση Εξαρτησιογόνων Ουσιών και άλλες Εξαρτητικές Συμπεριφορές

ESPAD 2015 • 16χρονοι

Έκθεση Αποτελεσμάτων

Αθήνα, Μάιος 2016

Υλοποίηση:
Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Ψυχικής Υγιεινής, σε συνεργασία και με την υποστήριξη του Οργανισμού Κατά των Ναρκωτικών (ΟΚΑΝΑ)

Χρηματοδότηση έρευνας:
Η έρευνα υλοποιήθηκε ιδίοις πόροις και με τη μερική χρηματοδότηση του ΟΚΑΝΑ

Επιστημονική Υπεύθυνη έρευνας:
Άννα Κοκκέβη, Ομότιμη Καθηγήτρια Ιατρικής Σχολής Εθνικού & Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ)
Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Ψυχικής Υγιεινής (ΕΠΙΨΥ)

Συνεργάτες:
Α. Φωτίου, Ε. Καναβού, Μ. Σταύρου

Εποπτεία δειγματοληψίας και ανάλυσης:
Clive Richardson, Καθηγητής, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Για αναφορά:
Κοκκέβη Ά, Φωτίου Α, Καναβού Ε, Σταύρου Μ, & Richardson C (2016). Πανελλήνια Έρευνα στο Μαθητικό Πληθυσμό για τη Χρήση Εξαρτησιογόνων Ουσιών και άλλες Εξαρτητικές Συμπεριφορές (16χρονοι) – Έρευνα ESPAD 2015. Αθήνα: Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Ψυχικής Υγιεινής.

Kokkevi, A, Fotiou A, Kanavou E, Stavrou M, & Richardson C (2016). Greek Nationwide School Survey on Substance Use and other Addictive Behaviours (16-year-olds) – ESPAD-Greece 2015. Athens, Greece: University Mental Health Research Institute.

Ευχαριστίες

Ευχαριστούμε θερμά:

- τον ΟΚΑΝΑ για τη μερική χρηματοδότηση και την υποστήριξη στην υλοποίηση της έρευνας
- τους/τις επιστημονικά υπευθύνους και τα στελέχη των Κέντρων Πρόληψης των Εξαρτήσεων και Προαγωγής της Ψυχοκοινωνικής Υγείας ΟΚΑΝΑ / Τοπικής Αυτοδιοίκησης που συνέδραμαν στην υλοποίηση της έρευνας (τα Κέντρα Πρόληψης που συμμετείχαν στην έρευνα παρουσιάζονται αναλυτικά στην επόμενη Ενότητα)
- τους εθελοντές-συνεργάτες του ΕΠΙΨΥ και των Κέντρων Πρόληψης που χορήγησαν τα ερωτηματολόγια στα σχολεία

Επίσης, ευχαριστούμε,

- το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων και, ιδιαίτερα, την κυρία Α. Πασχαλίδου Διευθύντρια του Α' Τμήματος Διεύθυνσης Σπουδών Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης
- το σύνολο των Δ/σεων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης της χώρας
- τους Διευθυντές και τις Διευθύντριες των σχολικών μονάδων που συμμετείχαν στην έρευνα καθώς και το εκπαιδευτικό προσωπικό για τη συνεργασία τους
- τους γονείς των μαθητών που συμμετείχαν στην έρευνα
- τους μαθητές για τη συμμετοχή τους και το ενδιαφέρον που έδειξαν για την έρευνα
- το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης & Πληροφόρησης για τα Ναρκωτικά για την υποστήριξη κατά την υλοποίηση της έρευνας

Κέντρα Πρόληψης ΟΚΑΝΑ / Τοπικής αυτοδιοίκησης που συνέδραμαν στην έρευνα

Κέντρο Πρόληψης Εξάρτησης και Αγωγής Υγείας Δ. Αγίας Βαρβάρας – Αιγάλεω – Χαϊδαρίου ΑΡΗΞΙΣ
Κέντρο Πρόληψης της Εξάρτησης και Αγωγής Υγείας Δήμου Αθηναίων ΠΑΛΛΑΣ ΑΘΗΝΑ (1ο Διαμέρισμα)
Κέντρο Πρόληψης της Εξάρτησης και Αγωγής Υγείας Δήμου Αθηναίων ΑΘΗΝΑ- ΠΡΟΜΑΧΟΣ (2ο Διαμέρισμα)
Κέντρο Πρόληψης της Εξάρτησης και Αγωγής Υγείας Δήμου Αθηναίων ΑΘΗΝΑ ΠΡΟΝΑΙΑ (3ο Διαμέρισμα)
Κέντρο Πρόληψης της Εξάρτησης και Αγωγής Υγείας Δήμου Αθηναίων ΑΘΗΝΑ ΠΟΛΙΑΣ (5ο Διαμέρισμα)
Κέντρο Πρόληψης, Κέντρο Κοινωνικής Παρέμβασης Δήμων Αλίμου – Αργυρούπολης – Ελληνικού – Γλυφάδας
Κέντρο Πρόληψης της Χρήσης Εξαρτησιογόνων Ουσιών και Προαγωγής της Υγείας Δ. Ζωγράφου ΚΕ.Π.Χ.Ε.Ο.
Κέντρο Πρόληψης της Χρήσης Εξαρτησιογόνων Ουσιών Διαδημοτική Εταιρεία Δήμων Ηλιούπολης – Υμηττού
Κέντρο Πρόληψης της Χρήσης Εξαρτησιογόνων Ουσιών Δήμων Ιλίου – Πετρούπολης – Καματερού ΦΑΕΘΩΝ
Κέντρο Πρόληψης και Αντιμετώπισης της Εξάρτησης Δ. Καλλιθέας – Μοσχάτου – Ταύρου ΣΤΑΘΜΟΣ
Κέντρο Πρόληψης της Χρήσης Εξαρτησιογόνων Ουσιών Δήμου Νέας Ιωνίας ΙΡΙΔΑ
Κέντρο Πρόληψης από Εξαρτησιογόνες Ουσίες και Προαγωγής της Υγείας Δήμων Νέας Σμύρνης – Αγ. Δημητρίου ΗΛΙΟΣ
Κέντρο Πρόληψης Δ. Περιστερίου ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟ

Κέντρο Πρόληψης Εξαρτησιογόνων Ουσιών Ανατολικού Τομέα Ν. Θεσσαλονίκης ΕΛΠΙΔΑ
Κέντρο Πρόληψης της Εξάρτησης από Ναρκωτικά και Προαγωγής της Υγείας Βορειοδυτικού Τομέα Ν. Θεσσαλονίκης ΠΥΞΙΔΑ
Κέντρο Πρόληψης και Ενημέρωσης για τις Εξαρτησιογόνες Ουσίες Δυτικού Τομέα Ν. Θεσσαλονίκης ΔΙΚΤΥΟ ΑΛΦΑ
Κέντρα Πρόληψης και Ενημέρωσης για τις Εξαρτησιογόνες Ουσίες Δ. Θεσσαλονίκης - ΣΕΙΡΙΟΣ

Κέντρο Πρόληψης κατά των Ναρκωτικών Ν. Αιτωλοακαρνανίας ΟΔΥΣΣΕΑΣ
Κέντρο Ενημέρωσης – Ευαισθητοποίησης – Πρόληψης Εξαρτησιογόνων Ουσιών Ν. Αργολίδας ΕΛΠΙΔΑ ΖΩΗΣ
Κέντρο Πρόληψης και Καταπολέμησης των Ναρκωτικών Ν. Αρκαδίας Κ.Π.Ν.Ν.Α.
Κέντρο Πρόληψης Ν. Άρτας
Κέντρο Πρόληψης των Εξαρτησιογόνων Ουσιών Ν. Αχαΐας
Κέντρο Πρόληψης της Χρήσης Ναρκωτικών Ν. Βοιωτίας ΠΡΟΤΑΣΗ ΖΩΗΣ
Κέντρο Πρόληψης από Εξαρτησιογόνες Ουσίες Ν. Γρεβενών ΟΡΙΖΟΝΤΕΣ
Κέντρο Πρόληψης Εξαρτήσεων και Προαγωγής Ψυχοκοινωνικής Υγείας Π.Ε. Δράμας «ΔΡΑΣΗ»
Κέντρο Πρόληψης των Εξαρτήσεων και Προαγωγής της Υγείας Νοτίου Συγκροτήματος Ν. Δωδεκανήσου ΔΙΟΔΟΣ
Κέντρο Πρόληψης Κατά των Ναρκωτικών Ν. Δωδεκανήσων ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ
Κέντρο Πρόληψης και Ενημέρωσης κατά των Ναρκωτικών Ν. Έβρου ΕΛΠΙΔΑ
Κέντρο Πρόληψης Ναρκωτικών Ν. Ευβοίας
Κέντρο Πρόληψης της Χρήσης των Εξαρτησιογόνων Ουσιών Ν. Ευρυτανίας ΑΛΚΥΟΝΗ
Κέντρο Πρόληψης Εξαρτησιογόνων Ουσιών Ν. Ζακύνθου Η ΣΤΟΡΓΗ
Κέντρο Πρόληψης της Χρήσης Εξαρτησιογόνων Ουσιών Ν. Ηλείας ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ

Κέντρο Πρόληψης της Χρήσης Εξαρτησιογόνων Ουσιών Ν. Ημαθίας ΠΡΟΣΒΑΣΗ
Κέντρο Πρόληψης της Χρήσης Εξαρτησιογόνων Ουσιών Δ. Ηρακλείου ΚΕ.Σ.Α.Ν.
Κέντρο Πρόληψης της Χρήσης Εξαρτησιογόνων Ουσιών Ν. Θεσπρωτίας ΑΡΙΑΔΝΗ
Κέντρο Πρόληψης των Εξαρτήσεων και Προαγωγής της Ψυχοκοινωνικής Υγείας Ν. Ιωαννίνων ΣΧΕΔΙΑ
Κέντρο Πρόληψης και Καταπολέμησης Ναρκωτικών Ν. Καβάλας
Πρόταση Κοινωνικής Παρέμβασης Κέντρο Πρόληψης και Προαγωγής της Ψυχοκοινωνικής Υγείας Ν. Καρδίτσας
Κέντρο Ενημέρωσης και Πρόληψης κατά των Ναρκωτικών Ν. Καστοριάς ΔΙΕΞΟΔΟΣ
Δημοτική Μονάδα Πρόληψης κατά των Εξαρτησιογόνων Ουσιών και του AIDS Ν. Κέρκυρας ΔΗ.ΜΟ.Π. ΝΙΚΟΣ ΜΩΡΟΣ
Κέντρο Πρόληψης της Χρήσης Εξαρτησιογόνων Ουσιών Ν. Κεφαλληνίας-Ιθάκης ΑΠΟΠΛΟΥΣ
Κέντρο Πρόληψης Χρήσης Εξαρτησιογόνων Ουσιών Δ. Κηφισιάς ΠΡΟΝΟΗ
Κέντρο Πρόληψης της Χρήσης Εξαρτησιογόνων Ουσιών Ν. Κιλκίς ΝΗΡΕΑΣ
Κέντρα Πρόληψης της Χρήσης Εξαρτησιογόνων Ουσιών Ν. Κυκλάδων ΘΗΣΕΑΣ
Κέντρο Πρόληψης της Χρήσης Εξαρτησιογόνων Ουσιών Ν. Λακωνίας
Κέντρο Πρόληψης της Χρήσης των Εξαρτησιογόνων Ουσιών Ν. Λάρισας ΟΡΦΕΑΣ
Κέντρο Πρόληψης για μια ζωή χωρίς εξαρτήσεις Ν. Λέσβου ΠΝΟΗ
Κέντρο Πρόληψης της Χρήσης Εξαρτησιογόνων Ουσιών Ν. Λευκάδας
Κέντρο Πρόληψης της Χρήσης Εξαρτησιογόνων Ουσιών Νήσου Λήμνου ΠΟΛΙΟΧΝΗ
Κέντρο Πρόληψης κατά των Ναρκωτικών Ν. Μαγνησίας ΠΡΟΤΑΣΗ ΖΩΗΣ
Κέντρο Ενημέρωσης - Πληροφόρησης-Ευαισθητοποίησης για Ψυχοδραστικές Ουσίες Ν. Μεσσηνίας ΚΕΠΕΨΟ
Κέντρο Ενημέρωσης και Πρόληψης κατά των Ναρκωτικών Ν. Ξάνθης
Κέντρο Πρόληψης της Χρήσης Εξαρτησιογόνων Ουσιών Ν. Πέλλας ΟΡΑΜΑ
Κέντρο Πρόληψης Ναρκωτικών και άλλων Εξαρτησιογόνων Ουσιών Ν. Πρεβέζης ΚΕΠΡΟΝΑΠ
Κέντρο Πρόληψης κατά των Ναρκωτικών Ν. Ρεθύμνου
Κέντρο Πρόληψης της Χρήσης Εξαρτησιογόνων Ουσιών Ν. Ροδόπης ΟΡΦΕΑΣ
Κέντρο Πρόληψης και Αγωγής Υγείας Ν. Σάμου ΦΑΡΟΣ
Κέντρο Πρόληψης της Χρήσης Εξαρτησιογόνων Ουσιών Ν. Σερρών ΟΑΣΙΣ
Κέντρο Πρόληψης Ν. Τρικάλων ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ
Κέντρο Πρόληψης και Ενημέρωσης κατά των Ναρκωτικών Ν. Φθιώτιδας
Κέντρο Πρόληψης κατά των Ναρκωτικών Ν. Φλωρίνης
Κέντρο Πρόληψης της Χρήσης Εξαρτησιογόνων Ν. Φωκίδας
Κέντρο Πρόληψης για τα Ναρκωτικά Ν. Χαλκιδικής ΠΝΟΗ
Κέντρο Πρόληψης Εξαρτησιογόνων Ουσιών Ν. Χανίων
Κέντρο Πρόληψης κατά της Χρήσης Ναρκωτικών Ν. Χίου

Περιεχόμενα

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ 11

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ 13

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ 19
   1.1. Ιστορικό 19
   1.2. Το Ευρωπαϊκό πρόγραμμα ESPAD 19
   1.3. Στόχοι και συμβολή της έρευνας 19
   1.4. Η σημασία της έρευνας 20
2. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ 21
   2.1. Πληθυσμός της έρευνας 21
   2.2. Δειγματοληψία 21
   2.3. Διαδικασία υλοποίησης της έρευνας 22
      2.3.1. Οργάνωση, συντονισμός και υλοποίηση της έρευνας 22
      2.3.2. Ερωτηματολόγιο 22
      2.3.3. Έγκριση του Υπουργείου Παιδείας 23
      2.3.4. Εκπαιδεύσεις ερευνητών 23
      2.3.5. Ενημερώσεις Διευθύνσεων Δ/θμιας Εκπαίδευσης και σχολείων 23
      2.3.6. Δεοντολογία και διασφάλιση της ανωνυμίας 23
      2.3.7. Περίοδος και μέθοδος συλλογής στοιχείων της έρευνας 24
      2.3.8. Έλεγχοι και κωδικογράφηση ερωτηματολογίων 24
      2.3.9. Δημιουργία και έλεγχος της βάσης δεδομένων 24
3. ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ 25
   3.1. Σχολικές μονάδες / τμήματα 25
   3.2. Μαθητές 25
   3.3. Διάρκεια συμπλήρωσης και συνεργασία μαθητών 26
   3.4. Κοινωνικοδημογραφικά χαρακτηριστικά του δείγματος 27
4. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ 29
   4.1. ΚΑΠΝΙΣΜΑ 31
      4.1.1. «Ευκολία» πρόσβασης σε τσιγάρα 31
      4.1.2. Αντιληπτοί κίνδυνοι από το κάπνισμα 31
      4.1.3. Κάπνισμα έστω και μία φορά σε όλη τη ζωή 32
      4.1.4. Πρόσφατο κάπνισμα (κάπνισμα κατά τις 30 τελευταίες ημέρες) 33
      4.1.5. Καθημερινό κάπνισμα (κάπνισμα ≥1 τσιγάρο την ημέρα) 34
      4.1.6. «Βαρύ» κάπνισμα (κάπνισμα ≥11 τσιγάρων την ημέρα) 34
      4.1.7. Ηλεκτρονικό τσιγάρο 35
      4.1.8. Πρώτο τσιγάρο σε ηλικία ≤13 ετών 35
      4.1.9. Συνοπτική αποτίμηση για το κάπνισμα 36
   4.2. ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΩΔΗ ΠΟΤΑ 37
      4.2.1. Αντιλήψεις για τα οινοπνευματώδη 37
      4.2.2. Κατανάλωση οινοπνευματωδών ποτών 39
      4.2.3. Υπερβολική κατανάλωση οινοπνευματωδών ποτών 41
      4.2.4. Μέθη 42
      4.2.5. Συμπεριφορές υψηλού κινδύνου λόγω αλκοόλ 43
      4.2.6. Πρόσωπα στο περιβάλλον των εφήβων που πίνουν υπερβολικά 44
      4.2.7. Κατανάλωση οινοπνευματωδών ποτών σε χώρους διασκέδασης 44
      4.2.8. Συνοπτική αποτίμηση για τα οινοπνευματώδη ποτά 45
   4.3. ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΑ ΠΟΤΑ & ΚΑΦΕΣ 49
      4.3.1. Ενεργειακά ποτά 49
      4.3.2. Καφές 49
   4.4. ΠΑΡΑΝΟΜΕΣ ΟΥΣΙΕΣ & ΑΛΛΕΣ «ΝΟΜΙΜΕΣ» ΕΞΑΡΤΗΣΙΟΓΟΝΕΣ ΟΥΣΙΕΣ 51
      4.4.1. «Ευκολία» πρόσβασης στις ουσίες 51
      4.4.2. Αντιληπτοί κίνδυνοι από την χρήση κάνναβης 52

4.4.3. Χρήση οποιασδήποτε παράνομης ουσίας ≥1 φορά σε όλη τη ζωή ... 53
4.4.4. Χρήση κάνναβης ≥1 φορά σε όλη τη ζωή ... 54
4.4.5. Χρήση κάνναβης ≥1 φορά τους τελευταίους 12 μήνες ... 55
4.4.6. Χρήση κάνναβης ≥1 φορά τις τελευταίες 30 ημέρες ... 55
4.4.7. Επανάληψη της χρήσης κάνναβης ≥3 φορές σε όλη τη ζωή ... 56
4.4.8. Χρήση άλλων («νόμιμων») ουσιών ≥1 φορά σε όλη τη ζωή ... 56
4.4.9. Συνοπτική αποτίμηση για τη χρήση παράνομων ή άλλων «νόμιμων» ουσιών ... 57
4.5. ΧΡΗΣΗ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ & ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ... 59
4.5.1. Καθημερινή χρήση του διαδικτύου ... 59
4.5.2. Χρόνος παραμονής στο διαδίκτυο ... 59
4.5.3. Λόγοι χρήσης του διαδικτύου ... 60
4.5.4. Παθολογική χρήση του διαδικτύου ... 61
4.5.5. Προσκόλληση στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ... 63
4.5.6. Προσκόλληση στα ηλεκτρονικά παιχνίδια ... 64
4.5.7. Συνοπτική αποτίμηση για τη χρήση του διαδικτύου ... 66
4.6. ΣΤΟΙΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ... 67
4.6.1. Ενασχόληση με το στοιχηματισμό ... 67
4.6.2. Τρόποι στοιχηματισμού ... 68
4.6.3. Παθολογικός στοιχηματισμός ... 69
4.6.4. Συνοπτική αποτίμηση για το στοιχηματισμό ... 69
4.7. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΓΩΓΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ... 71
5. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: Κατανομές συχνοτήτων του ερωτηματολογίου, σύνολο, ανά φύλο και στρώμα ... 73

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1. Χαρακτηριστικά πανελλήνιων ερευνών για τη χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών..... 21
Πίνακας 2. Αριθμός επιλεγμένων σχολικών μονάδων, αρνήσεων και σχολικές μονάδες που συμμετείχαν στην έρευνα, στο σύνολο, ανά τύπο σχολείου και γεωγραφικό στρώμα.....25
Πίνακας 3. Αριθμός ενεργών μαθητών, αρνήσεων, άκυρων ερωτηματολογίων και τελικό δείγμα μαθητών, στο σύνολο, και ανά τύπο σχολείου, γεωγραφικό στρώμα και φύλο.....26
Πίνακας 4. Διάρκεια συμπλήρωσης, κλίμα στην αίθουσα και ευκολία συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου.....26
Πίνακας 5. Κοινωνικό-δημογραφικά χαρακτηριστικά του τελικού δείγματος.....27

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ

Γράφημα 1. Θεωρούν «εύκολη» την πρόσβαση στα τσιγάρα (%) 31
Γράφημα 2. Θεωρούν το κάπνισμα «ακίνδυνο» (%) 32
Γράφημα 3. Έχουν καπνίσει τσιγάρο έστω και μία φορά σε όλη τη ζωή (%) 33
Γράφημα 4. Έχουν καπνίσει τσιγάρο έστω και μία φορά κατά τις 30 τελευταίες ημέρες (%) 33
Γράφημα 5. Καπνίζουν τουλάχιστον ένα τσιγάρο καθημερινά (%) 34
Γράφημα 6. Καπνίζουν τουλάχιστον 11 τσιγάρα καθημερινά («βαρύ» κάπνισμα) (%) 34
Γράφημα 7. Έχουν χρησιμοποιήσει ηλεκτρονικό τσιγάρο ≥1 φορά σε όλη τη ζωή (%) 35
Γράφημα 8. Κάπνισαν για πρώτη φορά σε ηλικία ≤13 ετών (%, επί των καπνιζόντων) 35
Γράφημα 9. Συνοπτική αποτίμηση για το κάπνισμα (%) 36
Γράφημα 10. Θεωρούν «εύκολη» την πρόσβαση σε οινοπνευματώδη, ανά είδος ποτού (%) 37
Γράφημα 11. Θεωρούν «ακίνδυνο» να πίνει κανείς ≥5 ποτά στη σειρά σχεδόν κάθε Σαββατοκύριακο (%) 38
Γράφημα 12. Έχουν καταναλώσει οινοπνευματώδη ποτά ≥1 φορά τις τελευταίες 30 ημέρες (%) 39
Γράφημα 13. Έχουν καταναλώσει οινοπνευματώδη ποτά ≥10 φορές τις τελευταίες 30 ημέρες (%) 39
Γράφημα 14. Έχουν καταναλώσει οινοπνευματώδη ποτά τις τελευταίες 30 ημέρες, ανά είδος ποτού (%) 40
Γράφημα 15. Έχουν καταναλώσει ≥5 ποτά στη σειρά, ≥3 φορές τις τελευταίες 30 ημέρες (%) 41
Γράφημα 16. Μέθυσαν «αρκετά» την τελευταία ημέρα που κατανάλωσαν οινοπνευματώδη (%) 42
Γράφημα 17. Μέθυσαν ≥3 φορές τους τελευταίους 12 μήνες (%) 43
Γράφημα 18. Συμπεριφορές κινδύνου λόγω κατανάλωσης αλκοόλ τους τελευταίους 12 μήνες (%) 44
Γράφημα 19. Κατανάλωση αλκοόλ σε χώρους διασκέδασης ≥1 φορά τις τελευταίες 30 ημέρες (%) 45
Γράφημα 20. Συνοπτική αποτίμηση για τα οινοπνευματώδη ποτά (%) 47
Γράφημα 21. Έχουν καταναλώσει ενεργειακό ποτό τουλάχιστον 3 φορές τις 30 τελευταίες ημέρες (%) 49
Γράφημα 22. Καταναλώνουν καφέ καθημερινά ή σχεδόν καθημερινά (%) 49
Γράφημα 23. Θεωρούν «εύκολη» την πρόσβαση σε ουσίες (%) 51
Γράφημα 24. Θεωρούν «ακίνδυνη» τη χρήση κάνναβης (%) 52
Γράφημα 25. Θεωρούν «ακίνδυνη» τη χρήση κάνναβης, διαχρονικά (%) 53
Γράφημα 26. Έχουν κάνει χρήση οποιασδήποτε παράνομης ουσίας ≥1 φορά σε όλη τη ζωή (%) 53
Γράφημα 27. Χρήση παράνομων ουσιών ≥1 φορά σε όλη τη ζωή (%) 54
Γράφημα 28. Έχουν κάνει χρήση κάνναβης ≥1 φορά σε όλη τη ζωή (%) 54
Γράφημα 29. Έχουν κάνει χρήση κάνναβης ≥1 φορά τους τελευταίους 12 μήνες (%) 55
Γράφημα 30. Έχουν κάνει χρήση κάνναβης ≥1 φορά τις τελευταίες 30 ημέρες (%) 55
Γράφημα 31. Έχουν κάνει χρήση κάνναβης ≥3 φορές σε όλη τη ζωή (%) 56
Γράφημα 32. Έχουν κάνει χρήση άλλων «νόμιμων» ουσιών ≥1 φορά σε όλη τη ζωή (%) 56
Γράφημα 33. Είναι στο διαδίκτυο καθημερινά (%) 59
Γράφημα 34. Είναι στο διαδίκτυο ≥4 ώρες την ημέρα από Δευτέρα έως Πέμπτη (%) 60
Γράφημα 35. Είναι στο διαδίκτυο ≥6 ώρες την ημέρα από Παρασκευή έως Κυριακή (%) 60
Γράφημα 36. Μέσος όρος ημερών και ωρών ενασχόλησης με το διαδίκτυο, ανά τύπο ενασχόλησης 61
Γράφημα 37. Απαντήσεις στην κλίμακα παθολογικής χρήσης του διαδικτύου (%) 62
Γράφημα 38. Υψηλά στην κλίμακα παθολογικής χρήσης του διαδικτύου (%) 62
Γράφημα 39. Αντιλήψεις σχετικά με τον βαθμό προσκόλλησης στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης (%) 63
Γράφημα 40. Υψηλά στην κλίμακα προσκόλλησης στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης (%) 64
Γράφημα 41. Αντιλήψεις σχετικά με τον βαθμό προσκόλλησης στα ηλεκτρονικά παιχνίδια (%) 65
Γράφημα 42. Υψηλά στην κλίμακα προσκόλλησης στα ηλεκτρονικά παιχνίδια (%) 65
Γράφημα 43. Έχουν στοιχηματίσει ≥2 φορές το μήνα, τους τελευταίους 12 μήνες (%) 67
Γράφημα 44. Τρόπος στοιχηματισμού και είδος παιχνιδιού κατά τους τελευταίους 12 μήνες (%) 68
Γράφημα 45. (α) Σε κίνδυνο και (β) ήδη με παθολογική ενασχόληση με τον στοιχηματισμό (%) 69
Γράφημα 46. Συνοπτική αποτίμηση για το στοιχηματισμό (%) 70
Γράφημα 47. Απαντούν ότι υλοποιήθηκε στην τάξη τους κάποιο πρόγραμμα αγωγής υγείας (%) 71
Γράφημα 48. Θεματικές ενότητες των προγραμμάτων υγείας που υλοποιήθηκαν στην τάξη (%) 72

Σύνοψη ευρημάτων

Η «Πανελλήνια Έρευνα στο Μαθητικό Πληθυσμό για τη Χρήση Εξαρτησιογόνων Ουσιών και άλλες Εξαρτητικές Συμπεριφορές» (Έρευνα ESPAD) πραγματοποιήθηκε το 2015 σε πανελλήνιο αντιπροσωπευτικό δείγμα 3.202 μαθητών ηλικίας 16 ετών (μαθητές της Α' Λυκείου) από 175 σχολεία της χώρας. Οι μαθητές συμπλήρωσαν ανώνυμο ερωτηματολόγιο μέσα στην τάξη.

1. ΚΑΠΝΙΣΜΑ

1.1. Δύο στους 5 16χρονους (39,2%) έχουν **καπνίσει** έστω και μία φορά σε όλη τη ζωή. Από αυτούς, ένας στους 3 κάπνισαν το πρώτο τους τσιγάρο στην ηλικία των 13 ετών ή και νωρίτερα. Σχεδόν ένας στους 5 (18,9%) έχει καπνίσει πρόσφατα (μέσα στον τελευταίο μήνα), ενώ ένας στους 9 (11,1%) είναι καθημερινός καπνιστής.

1.2. Ένας στους 5 16χρονους (19,1%) έχει χρησιμοποιήσει **ηλεκτρονικό τσιγάρο** έστω και μία φορά στη ζωή του.

1.3. Τα **αγόρια** σε σημαντικά υψηλότερο ποσοστό από τα κορίτσια έχουν καπνίσει πρόσφατα (20,9% και 16,9%, αντίστοιχα), καπνίζουν καθημερινά (13,7% και 8,6%, αντίστοιχα), είναι «βαρείς» καπνιστές (3,9% και 1,9%, αντίστοιχα), και έχουν πειραματιστεί με το ηλεκτρονικό τσιγάρο (26,3% και 12,0%, αντίστοιχα). Επιπλέον περισσότερα αγόρι από κορίτσια έχουν ξεκινήσει το τσιγάρο σε πολύ μικρή ηλικία.

1.4. Οι συνήθειες του καπνίσματος **δεν διαφέρουν σημαντικά μεταξύ των γεωγραφικών στρωμάτων** Ν. Αττικής, Ν. Θεσσαλονίκης και Λοιπών περιοχών, με εξαίρεση το ηλεκτρονικό τσιγάρο, με το οποίο έχουν πειραματιστεί περισσότεροι έφηβοι στο Ν. Θεσσαλονίκης από ότι στις Λοιπές περιοχές.

1.5. Το 2015 φαίνεται να συνεχίζεται η **μείωση** που παρατηρείται την τελευταία 15ετία στους περισσότερους από τους δείκτες που αφορούν το κάπνισμα στους 16χρονους μαθητές στην Ελλάδα. Χαρακτηριστικά, από το 1999 στο 2015 το ποσοστό καθημερινών καπνιστών υποδιπλασιάζεται από 23,4% σε 11,1%, ενώ για την ίδια χρονική περίοδο μειώνεται το ποσοστό εκείνων που καπνίζουν περισσότερα από 10 τσιγάρα την ημέρα («βαρείς» καπνιστές) από 10,5% σε 2,9%.

2. ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΩΔΗ ΠΟΤΑ

2.1. **Πρόσφατη κατανάλωση αλκοόλ** (τον τελευταίο μήνα) αναφέρεται από δύο στους 3 16χρονούς μαθητές (66,2%), ενώ **συχνή κατανάλωση** (τουλάχιστον 10 φορές τον τελευταίο μήνα) αναφέρει ένας στους 13 (7,6%). Τα φύλα δεν διαφέρουν στην πρόσφατη κατανάλωση αλκοόλ, αλλά τα αγόρια αναφέρουν συχνή κατανάλωση σε υψηλότερο ποσοστό από τα κορίτσια (9,6% και 5,6%, αντίστοιχα). Τα αγόρια καταναλώνουν συχνότερα μπύρα, τα κορίτσια κρασί.

2.2. Ένας στους 10 μαθητές (9,9%) αναφέρει **υπερβολική κατανάλωση** (5 ή περισσότερων ποτών στη σειρά τουλάχιστον 3 φορές τον τελευταίο μήνα), τα αγόρια σε υψηλότερο ποσοστό συγκριτικά με τα κορίτσια (12,2% και 7,7%, αντίστοιχα). Μειώνεται από το 2011 στο 2015 το ποσοστό των εφήβων που αναφέρουν υπερβολική κατανάλωση τουλάχιστον 3 φορές τον τελευταίο μήνα, από 13,3% σε 9,9%.

2.3. Ποσοστό 6,2% των μαθητών αναφέρουν ότι **μέθυσαν** τουλάχιστον 3 φορές τον τελευταίο χρόνο, αγόρια και κορίτσια σε παρόμοια ποσοστά. Μειώνεται σημαντικά από το 2003 στο 2015 το ποσοστό των 16χρονων που αναφέρουν ότι μέθυσαν τουλάχιστον 3 φορές τον τελευταίο χρόνο, από 10,9% σε 6,2%.

2.4. Ποσοστό 9,7% των εφήβων αναφέρουν ότι κατά τη διάρκεια του τελευταίου χρόνου **οδήγησαν** (σκούτερ, μηχανή, αυτοκίνητο ή άλλο μηχανοκίνητο όχημα) οι ίδιοι μετά από κατανάλωση αλκοόλ· σε ποσοστό 0,9% ενεπλάκησαν σε **τροχαίο** ενώ οδηγούσαν οι ίδιοι μετά από κατανάλωση αλκοόλ. Ποσοστό 7,3% των εφήβων απαντούν για τον τελευταίο χρόνο ότι, εξαιτίας της κατανάλωσης οινοπνευματωδών ποτών, είχαν **σεξουαλική επαφή** χωρίς προφυλακτικό.

2.5. Τα **αγόρια** και οι έφηβοι στις **Λοιπές περιοχές** υιοθετούν σε σημαντικά υψηλότερα ποσοστά επικίνδυνες συμπεριφορές εξαιτίας της κατανάλωσης αλκοόλ, συγκριτικά με τα κορίτσια και τους εφήβους στο Ν. Αττικής, αντίστοιχα.

2.6. Τρεις στους 5 εφήβους (60,9%) αναφέρουν ότι ήπιαν κάποιο οινοπνευματώδες ποτό σε μπαρ, **κλαμπ**, καφετέρια ή εστιατόριο τουλάχιστον μία φορά κατά τη διάρκεια του τελευταίου μήνα, ενώ ποσοστό 3,5% αναφέρει κατανάλωση τουλάχιστον 10 φορές κατά το ίδιο χρονικό διάστημα.

3. ΠΑΡΑΝΟΜΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ «ΝΟΜΙΜΕΣ» ΕΞΑΡΤΗΣΙΟΓΟΝΕΣ ΟΥΣΙΕΣ

3.1. Περισσότεροι από ένας στους 4 16χρονους μαθητές (28,6%) θεωρούν «εύκολη» την **πρόσβαση** σε ηρεμιστικά / υπνωτικά (κυρίως κορίτσια). Σχεδόν ένας στους 4 (22,8%) θεωρεί το ίδιο για την κάνναβη (περισσότερο τα αγόρια), ενώ ένας στους 7 (14,2%) θεωρεί «εύκολη» την πρόσβαση σε συνταγογραφούμενα οπιοειδή παυσίπονα (περισσότερο τα κορίτσια). Σε ποσοστά κάτω του 10% αναφέρουν οι μαθητές εύκολη πρόσβαση σε ουσίες όπως η κοκαΐνη, η ηρωίνη, η έκσταση, οι αμφεταμίνες ή οι μεθαμφεταμίνες.

3.2. Αυξάνεται διαχρονικά το ποσοστό των εφήβων που θεωρούν «**ακίνδυνη**» τη χρήση κάνναβης.

3.3. Σχεδόν ένας στους 9 16χρονους μαθητές (10,6%) αναφέρει χρήση **κάποιας παράνομης ουσίας** έστω και μία φορά σε όλη τη ζωή (κυρίως κάνναβης), τα αγόρια σε υπερδιπλάσιο ποσοστό (14,8%) συγκριτικά με τα κορίτσια (6,5%).

3.4. Ένας στους 11 μαθητές (9,1%) αναφέρει χρήση **κάνναβης** έστω και μία φορά σε όλη τη ζωή. Οι μισοί εξ αυτών (4,6%) **επανέλαβαν τη χρήση της ουσίας** ≥3 φορές, υψηλότερο ποσοστό αγοριών (6,4%) από ότι κοριτσιών (2,8%). Ποσοστό 4,1% αναφέρουν χρήση κάνναβης κατά τις 30 τελευταίες ημέρες πριν από την έρευνα, τα αγόρια σε υψηλότερα ποσοστά από τα κορίτσια.

3.5. Δεν παρατηρείται σημαντική μεταβολή στο ποσοστό των 16χρονων μαθητών που αναφέρουν χρήση και επανάληψη της χρήσης κάνναβης κατά τη διάρκεια της τελευταίας 8ετίας. Εντούτοις σημαντικά υψηλότερο ποσοστό εφήβων αναφέρουν χρήση κάνναβης το 2015 συγκριτικά με πριν από μία 12ετία, (από 5,7% το 2003 σε 9,1% το 2015 για χρήση έστω και μια φορά σε όλη τη ζωή).

3.6. Ένας στους 8 μαθητές (12,5%) αναφέρει χρήση εισπνεόμενης ουσίας (κόλλα, βενζίνη, κτλ) έστω και μία φορά σε όλη τη ζωή, ποσοστό 4,2% μη-συνταγογραφημένη χρήση ηρεμιστικών ή υπνωτικών και ποσοστό 2,5% χρήση **«νέων» ψυχοδραστικών ουσιών** (κυρίως συνθετικών κανναβινοειδών).

4. ΧΡΗΣΗ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ

4.1. Περισσότεροι από δύο στους 3 μαθητές (68,7%) είναι στο **διαδίκτυο** και τις επτά ημέρες της εβδομάδα. Ένας στους 4 (23,9%) αναφέρει χρήση του διαδικτύου για τουλάχιστον 4 ώρες καθημερινά από Δευτέρα έως Πέμπτη, και ένας στους 6 (17,6%) για τουλάχιστον 6 ώρες καθημερινά από Παρασκευή έως Κυριακή. Σημαντικά

υψηλότερο ποσοστό κοριτσιών και μαθητών από σχολεία των Ν. Αττικής και Θεσσαλονίκης είναι καθημερινά στο διαδίκτυο, συγκριτικά με τα αγόρια και τους 16χρονους των Λοιπών περιοχών.

4.2. Τις περισσότερες ημέρες και ώρες στο διαδίκτυο οι μαθητές τις περνούν στα μέσα **κοινωνικής δικτύωσης** (5,5 ημέρες την εβδομάδα και 2,4 ώρες ανά ημέρα χρήσης). Ακολουθούν σε διάρκεια: η **μουσική, ταινίες ή το κατέβασμα προγραμμάτων** (4,5 ημέρες για 2,0 ώρες ανά ημέρα), η **μελέτη** ή το απλό σερφάρισμα για **αναζήτηση πληροφοριών** (2,9 ημέρες για 1,1 ώρες ανά ημέρα) και τα **διαδικτυακά παιχνίδια** (1,4 ημέρες την εβδομάδα για 0,8 ώρες ανά ημέρα).

4.3. Περισσότερα αγόρια από ότι κορίτσια αναφέρουν συχνή ενασχόληση με διαδικτυακά **παιχνίδια** πολέμου ή στρατηγικής και παιχνίδια από τα οποία μπορεί κανείς να στοιχηματίσει χρήματα και για αγορές· αντίθετα, περισσότερα κορίτσια από ότι αγόρια αναφέρουν συχνή χρήση του διαδικτύου για **κοινωνική δικτύωση**, σερφάρισμα ή αναζήτηση πληροφοριών και μουσική ή ταινίες.

4.4. Περισσότεροι από ένας στους 3 μαθητές εμφάνισαν υψηλή βαθμολογία σε ειδική κλίμακα εκτίμησης της προσκόλλησης στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, περισσότερο τα **κορίτσια**. Τα **αγόρια**, αντίθετα, εμφάνισαν υψηλότερη βαθμολογία σε παρόμοια κλίμακα προσκόλλησης στα ηλεκτρονικά παιχνίδια, συγκριτικά με τα κορίτσια (27,6% και 6,8%, αντίστοιχα).

5. ΣΤΟΙΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ

5.1. Ένας στους επτά 16χρονους μαθητές (14,6%) έχει **παίξει/στοιχηματίσει χρήματα** τουλάχιστον 2 φορές το μήνα, κατά τους τελευταίους 12 μήνες πριν από την έρευνα, δεκαπλάσιο ποσοστό αγοριών (26,9%) από ότι κοριτσιών (2,6%).

5.2. Από την αξιολόγηση των απαντήσεων των εφήβων σε ειδική κλίμακα για την πιθανή εξάρτησή τους από το στοιχηματισμό, προκύπτει ότι ένας στους 12 βρίσκεται **σε κίνδυνο** για παθολογική ενασχόληση, ενώ σε ποσοστό 2,9% θα μπορούσαν να θεωρηθούν ήδη παθολογικοί «παίκτες», με τα αντίστοιχα ποσοστά για τα αγόρια να ανέρχονται στο 13,1% και 5,8%, αντίστοιχα. Σημαντικά υψηλότερο ποσοστό εφήβων στις **Λοιπές περιοχές** (συγκριτικά μόνο με το Ν. Αττικής) θεωρούνται σε κίνδυνο για παθολογικό στοιχηματισμό.

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1. Ιστορικό

Η «Πανελλήνια έρευνα στο μαθητικό πληθυσμό για τη χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών και άλλες εξαρτητικές συμπεριφορές» υλοποιήθηκε για πρώτη φορά το 1984 όταν οι ενδείξεις για τη διάδοση της χρήσης ουσιών στους νέους είχαν πολλαπλασιαστεί και η ανησυχία της κοινωνίας είχε κλιμακωθεί. Η ανάγκη για αντικειμενικά στοιχεία ως προς την έκταση και τη φύση του προβλήματος ήταν μεγάλη. Η Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς αναγνωρίζοντας τότε την ανάγκη αυτή υποστήριξε την Ψυχιατρική Κλινική του Πανεπιστημίου Αθηνών για τη διεξαγωγή της πρώτης έρευνας σε αυτόν τον τομέα.

Η έρευνα οργανώθηκε και υλοποιήθηκε ακολουθώντας ειδική μεθοδολογία στα πρότυπα συστάσεων από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας και τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών, η οποία ακολουθείται έως σήμερα. Η μεθοδολογία που εφαρμόστηκε αποσκοπούσε στην εξασφάλιση της εγκυρότητας των συλλεγόμενων πληροφοριών με δεδομένη την ευαισθησία των θεμάτων που οι ερωτώμενοι καλούνταν να αποκαλύψουν.

Η έρευνα έτυχε διεθνούς αναγνώρισης και –από τη δεκαετία του 1990– η μεθοδολογία και το ερωτηματολόγιό της αποτέλεσαν τον κύριο κορμό για την ανάπτυξη του γνωστού πλέον Πανευρωπαϊκού προγράμματος ESPAD (European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs, www.espad.org).

1.2. Το Ευρωπαϊκό πρόγραμμα ESPAD

Το Ευρωπαϊκό πρόγραμμα ESPAD υλοποιείται από το 1993, ανά τέσσερα χρόνια, σε μαθητές ηλικίας 16 ετών. Στην τελευταία, πιο πρόσφατη έρευνα ESPAD το 2015 συμμετείχαν 35 ευρωπαϊκές χώρες / περιοχές.

Στη χώρα μας η Πανελλήνια έρευνα στο μαθητικό πληθυσμό του 1984 επαναλήφθηκε από την Ψυχιατρική Κλινική το 1993 και ακολούθως από το Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Ψυχικής Υγιεινής (ΕΠΙΨΥ) το 1998. Το 1999 η Πανελλήνια έρευνα στο μαθητικό πληθυσμό εντάχθηκε στο Πανευρωπαϊκή έρευνα ESPAD και έκτοτε επαναλαμβάνεται από το ΕΠΙΨΥ σταθερά ανά τετραετία. Ενώ όμως η Πανευρωπαϊκή έρευνα ESPAD περιορίζεται σε δείγμα μαθητικού πληθυσμού ηλικίας 16 ετών, το δείγμα της Πανελλήνιας έρευνας περιελάμβανε μέχρι και το 2011 μεγαλύτερο φάσμα ηλικιών (14-18 ετών).

1.3. Στόχοι και συμβολή της έρευνας

Η «Πανελλήνια έρευνα στο μαθητικό πληθυσμό για τη χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών και άλλες εξαρτητικές συμπεριφορές» εξετάζει:

- την έκταση και τα χαρακτηριστικά της χρήσης νόμιμων και παράνομων εξαρτησιογόνων ουσιών (καπνός, οινοπνευματώδη ποτά, ναρκωτικά, συνταγογραφούμενα ψυχοδραστικά φάρμακα κτλ) στο μαθητικό πληθυσμό εφηβικής ηλικίας, καθώς και τις αντιλήψεις των μαθητών απέναντι στη χρήση ουσιών
- την έκταση και τα χαρακτηριστικά άλλων εξαρτητικών συμπεριφορών, όπως της παθολογικής ενασχόλησης με το διαδίκτυο, τα ηλεκτρονικά παιχνίδια και του στοιχηματισμού

- τους παράγοντες (προστατευτικούς, κινδύνου) που σχετίζονται με τη χρήση ουσιών και με την υιοθέτηση άλλων εξαρτητικών συμπεριφορών
- τις διαχρονικές μεταβολές (μέσω της επανάληψης της έρευνας ανά τετραετία)
- τα χαρακτηριστικά του τρόπου ζωής των εφήβων όπως οι οικογενειακές και οι φιλικές σχέσεις, το σχολικό περιβάλλον, ο ελεύθερος χρόνος, κτλ.
- (όπου είναι εφικτό) τη σύγκριση των στοιχείων σε επίπεδο περιφερειών και νομών της χώρας
- τη σύγκριση της κατάστασης στη χώρα μας με αυτήν στις άλλες ευρωπαϊκές χώρες που συμμετέχουν στο Ευρωπαϊκό πρόγραμμα ESPAD με το οποίο ακολουθείται η ίδια μεθοδολογία.

1.4. Η σημασία της έρευνας

Τα στοιχεία της «Πανελλήνιας έρευνας στο μαθητικό πληθυσμό για τη χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών και άλλες εξαρτητικές συμπεριφορές» βοηθούν στον εντοπισμό των συμπεριφορών εκείνων που απαιτούν διορθωτικές παρεμβάσεις και των σημείων στα οποία θα πρέπει να επικεντρωθούν τα προγράμματα πρόληψης και θεραπείας. Ως εκ τούτου, παρέχει σημαντικά στοιχεία για το σχεδιασμό αποτελεσματικών στρατηγικών για την αντιμετώπιση των προβλημάτων χρήσης και εξάρτησης στους εφήβους καθώς και της αξιολόγησής τους, τόσο σε εθνικό όσο και σε τοπικό επίπεδο.

Τα αποτελέσματα της έρευνας συμβάλλουν, τέλος, στην ενημέρωση και ευαισθητοποίηση όσων ασχολούνται στον τομέα της προαγωγής της υγείας των εφήβων-μαθητών όπως των επαγγελματιών πρόληψης, των εκπαιδευτικών, των κοινωνικών επιστημόνων και ερευνητών, των αρμοδίων για τη χάραξη στρατηγικής σε θέματα υγείας και εκπαίδευσης κτλ.

2. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

2.1. Πληθυσμός της έρευνας

Σε όλες σχεδόν τις Πανελλήνιες έρευνες που είχαν διεξαχθεί πριν από το 2015 ο πληθυσμός της έρευνας περιλάμβανε τους μαθητές με ηλικιακό εύρος 15-18 ετών (Πίνακας 1). Ειδικά, για την έρευνα του 2011 στο δείγμα είχαν συμπεριληφθεί και οι μαθητές της Α' και Β Γυμνασίου (13-14 ετών). Το 2015, λόγω περιορισμών στη χρηματοδότηση, τον πληθυσμό της έρευνας αποτέλεσαν οι μαθητές ηλικίας 16 ετών (μαθητές Α' Λυκείου), η ηλικία που ενδιαφέρει την Πανευρωπαϊκή έρευνα ESPAD.

Πίνακας 1. Χαρακτηριστικά πανελλήνιων ερευνών για τη χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών

Έτος	Ηλικιακό εύρος	Τάξεις	Μέγεθος δείγματος
2015	16 ετών	Α' Λυκείου	3507
2011	13-18+ ετών	Α' Γυμνασίου – Γ' Λυκείου	37040
2007	15-18 ετών	Γ' Γυμνασίου – Γ' Λυκείου	10386
2003	15-18 ετών	Γ' Γυμνασίου – Γ' Λυκείου	8457
1999	16 ετών	Β'-Γ' Λυκείου*	2205
1993	15-18 ετών	Γ' Γυμνασίου – Γ' Λυκείου	10545
1984	15-18 ετών	Γ' Γυμνασίου – Γ' Λυκείου	10801

*Η συλλογή των στοιχείων πραγματοποιήθηκε, κατ' εξαίρεση, τον Οκτώβριο

2.2. Δειγματοληψία

Στην έρευνα του 2015 εφαρμόστηκε στρωματοποιημένη, κατά συστάδες, πιθανολογική δειγματοληψία, προκειμένου να προκύψει εθνικά αντιπροσωπευτικό δείγμα. Σε πρώτο στάδιο, μονάδα δειγματοληψίας αποτελεί η σχολική μονάδα και την τελική μονάδα δειγματοληψίας το σχολικό τμήμα (ένα ανά σχολική μονάδα). Στη στρωματοποίηση λήφθηκαν υπόψη τρία γεωγραφικά στρώματα (Ν. Αττικής, Ν. Θεσσαλονίκης και Λοιπές περιοχές) και ο τύπος του σχολείου (δημόσιο και ιδιωτικό, ενιαίο και επαγγελματικό). Ο σχεδιασμός της έρευνας το 2015 δεν προέβλεπε τη δυνατότητα αντικατάστασης σχολικής μονάδας σε περίπτωσης αδυναμίας συμμετοχής.

Η επιλογή των σχολείων βασίστηκε στους καταλόγους του Υπουργείου Παιδείας, όπου παρέχονται πληροφορίες για τον αριθμό των μαθητών και των τμημάτων ανά τάξη των δημόσιων σχολείων. Για την έρευνα του 2015 απαιτήθηκε δείγμα μαθητών μόνο της Α' Λυκείου (16 ετών). Ο αριθμός των μαθητών ανά τμήμα εκτιμήθηκε ως το πηλίκο του αριθμού μαθητών προς τον αριθμό τμημάτων, θεωρώντας πως κατανέμονται ισόποσα. Για την εκτίμηση του τελικού πραγματοποιηθέντος δείγματος, εκτιμήθηκε επιπλέον ο αριθμός των απόντων, καθώς και ο αριθμός των αρνήσεων, τόσο σε επίπεδο μαθητών όσο και σε επίπεδο σχολικών μονάδων, από τα στοιχεία των προηγούμενων ερευνών.

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω καθώς και την επίδραση σχεδιασμού (design effect) αλλά και τη διόρθωση πεπερασμένου πληθυσμού (finite population correction), το δείγμα της έρευνας ESPAD του 2015 ανά στρώμα προσδιορίστηκε ως εξής:

- περίπου 1370 μαθητές από 58 Λύκεια/τμήματα του Ν. Αττικής
- περίπου 450 μαθητές από 20 Λύκεια/τμήματα του Ν. Θεσσαλονίκης και
- περίπου 2340 μαθητές από 107 Λύκεια/τμήματα των Λοιπών περιοχών.

Η διαδικασία της δειγματοληψίας περιλάμβανε δύο στάδια.

Στο πρώτο στάδιο επιλέχθηκαν τα λύκεια που θα συμμετείχαν στην έρευνα. Στην περίπτωση των δημόσιων ενιαίων λυκείων, τα τμήματα (σχολεία) του δείγματος επιλέχθηκαν με τη διαδικασία της συστηματικής δειγματοληψίας για κάθε στρώμα ξεχωριστά. Τα επαγγελματικά και ιδιωτικά σχολεία επιλέχθηκαν με πιθανότητες σε αναλογία με το ποσοστό των μαθητών τους ως προς το σύνολο των μαθητών στα τρία γεωγραφικά στρώματα. Εισήχθησαν δε στο δείγμα στη θέση ήδη επιλεγμένων δημοσίων ενιαίων Λυκείων. Ειδικότερα, στην περίπτωση των ιδιωτικών λυκείων, το ποσοστό των μαθητών σε αυτά ως προς το σύνολο των μαθητών της χώρας καλύφθηκε από τους Ν. Αττικής και Θεσσαλονίκης και δεν επιλέχθηκαν ιδιωτικά λύκεια από την υπόλοιπη χώρα, όπου ο μαθητικός πληθυσμός ήταν σχετικά μικρός. Από το δείγμα εξαιρέθηκαν τα σχολεία ειδικής αγωγής και τα εκκλησιαστικά σχολεία, στα οποία αριθμός των μαθητών αντιπροσωπεύει μόλις το 0,1% του συνόλου. Τέλος εξαιρέθηκαν τα εσπερινά λύκεια, όπου το ποσοστό των μαθητών στην ηλικία των 16 ετών είναι πολύ χαμηλό.

Στο δεύτερο στάδιο, επιλέχθηκαν τα τμήματα (ένα από κάθε σχολείο) με τη διαδικασία της συστηματικής δειγματοληψίας.

Το τελικό δείγμα μαθητών αποτέλεσαν όλοι οι μαθητές των επιλεγμένων τμημάτων οι οποίοι ήταν παρόντες στην αίθουσα την ημέρα της συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου. Από τους παρόντες, εξαιρέθηκαν οι μαθητές που αρνήθηκαν τη συμμετοχή τους στην έρευνα ή των οποίων οι γονείς δεν είχαν δώσει τη συγκατάθεσή τους.

Τέλος, λόγω της δειγματοληψίας κατά συστάδες σε, σχεδόν, όλους τους νομούς της χώρας, και προκειμένου να διορθωθεί η αναλογία τους στο συνολικό δείγμα, έγινε στάθμιση των δεδομένων σε κάθε Νομό.

2.3. Διαδικασία υλοποίησης της έρευνας

2.3.1. Οργάνωση, συντονισμός και υλοποίηση της έρευνας

Η οργάνωση και ο συντονισμός της έρευνας έγινε από την ερευνητική ομάδα του ESPAD στο ΕΠΙΨΥ. Την υλοποίηση της έρευνας εκτός Ν. Αττικής ανέλαβαν σε συνεργασία με το ΕΠΙΨΥ το προσωπικό ή οι συνεργάτες των Κέντρων Πρόληψης του ΟΚΑΝΑ / Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

2.3.2. Ερωτηματολόγιο

Το ερωτηματολόγιο της έρευνας του 2015 βασίστηκε στο ερωτηματολόγιο της Πανευρωπαϊκής έρευνας ESPAD. Ήταν σε γενικές γραμμές όμοιο ως προς την δομή και το περιεχόμενο με εκείνα των προηγούμενων πανελλήνιων ερευνών του ΕΠΙΨΥ. Οι ερωτήσεις αφορούσαν το κάπνισμα, την κατανάλωση οινοπνευματωδών και τη χρήση άλλων νόμιμων και παράνομων εξαρτησιογόνων ουσιών, άλλες εξαρτητικές συμπεριφορές, τις αντιλήψεις σχετικά με την πρόσβαση, τη διαθεσιμότητα και τους κινδύνους από τη χρήση ουσιών, καθώς και θέματα όπως την ψυχοκοινωνική υγεία, τα δημογραφικά χαρακτηριστικά, την αποκλίνουσα συμπεριφορά, τις σχέσεις στην οικογένεια, τις σχέσεις με τους ομοτίμους, το σχολικό περιβάλλον, τις δραστηριότητες στον ελεύθερο χρόνο και άλλα θέματα σχετικά με τον εφηβικό τρόπο ζωής. Στο ερωτηματολόγιο περιλαμβάνονταν επιπρόσθετες ερωτήσεις εθνικού ενδιαφέροντος. Το ερωτηματολόγιο ήταν ανώνυμο και ήταν κατασκευασμένο με τρόπο ώστε να περιορίζεται στο ελάχιστο η εμφάνιση του γραφικού χαρακτήρα των μαθητών.

2.3.3. Έγκριση του Υπουργείου Παιδείας

Για την υλοποίησή της, η έρευνα έλαβε την έγκριση του Υπουργείου Παιδείας (Αρ. Έγκρισης: 169960/Γ2, 20/10/2014) μετά από υποβολή της σχετικής αίτησης και των απαιτούμενων εγγράφων από το ΕΠΙΨΥ.

2.3.4. Εκπαιδεύσεις ερευνητών

Η χορήγηση των ερωτηματολογίων έγινε στο Ν. Αττικής από συνεργάτες του ΕΠΙΨΥ και εκτός Αττικής από τα στελέχη ή τους συνεργάτες των Κέντρων Πρόληψης που είχαν συμμετάσχει σε ανάλογες έρευνες και στο παρελθόν. Οι ερευνητές (απόφοιτοι/τελειόφοιτοι σχολών/τμημάτων κοινωνικών και ανθρωπιστικών επιστημών) ενημερώθηκαν για τη χορήγηση του ερωτηματολογίου μέσω εκπαιδεύσεων (Ν. Αττικής) και ειδικών Οδηγών (χορήγησης και οργάνωσης και συντονισμού) που στάλθηκαν από το ΕΠΙΨΥ στα Κέντρα Πρόληψης πριν από τη διεξαγωγή της έρευνας. Οι Οδηγοί περιελάμβαναν γενικές πληροφορίες για την έρευνα (το πλαίσιο και τα χαρακτηριστικά της), για τη σύνθεση και τη δομή του ερωτηματολογίου, τον τρόπο χορήγησης του ερωτηματολογίου, τη συμπλήρωση του Δελτίου Τμήματος, την οργάνωση της έρευνας και για άλλα πρακτικά ζητήματα.

2.3.5. Ενημερώσεις Διευθύνσεων Δ/θμιας Εκπαίδευσης και σχολείων

Πριν από την υλοποίηση τις έρευνας στάλθηκε ενημέρωση μέσω φαξ και ηλεκτρονικού ταχυδρομείου από το ΕΠΙΨΥ και από τα Κέντρα Πρόληψης προς τις Περιφερειακές Διευθύνσεις και τις κατά τόπους Διευθύνσεις Δ/θμιας Εκπ/σης σχετικά με τους στόχους και τη μεθοδολογία της έρευνας, τη διασφάλιση της ηθικής και δεοντολογίας, τα πρακτικά ζητήματα χορήγησης των ερωτηματολογίων, καθώς και αντίγραφο της σχετικής έγκρισης του Υπουργείου Παιδείας. Ενημερώθηκαν, επίσης, οι διοικήσεις των σχολείων που θα συμμετείχαν στην έρευνα μέσω υλικού που τους απεστάλη με φαξ, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ή –όπου απαιτούνταν– δια ζώσης. Ζητήθηκε από τις διοικήσεις να αποστείλουν με τους μαθητές στους γονείς τους έντυπο από το ΕΠΙΨΥ με το οποίο ζητείτο η συγκατάθεσή τους για τη συμμετοχή του παιδιού τους στην έρευνα (βλ. επόμενη ενότητα). Ακολούθως, τα στελέχη του ΕΠΙΨΥ ή των Κέντρων Πρόληψης επικοινώνησαν τηλεφωνικά με το κάθε σχολείο προκείμενου να καθοριστεί η ημέρα και ώρα συλλογής στοιχείων και ζητήθηκε από τους διευθυντές να ενημερώσουν στη συνέχεια οι ίδιοι τους καθηγητές των επιλεγμένων τμημάτων σχετικά με την ημέρα και ώρα κατά την οποία θα πραγματοποιούνταν η χορήγηση του ερωτηματολογίου.

2.3.6. Δεοντολογία και διασφάλιση της ανωνυμίας

Όπως προαναφέρθηκε, το περιεχόμενο του ερωτηματολογίου και η μεθοδολογία της έρευνας έλαβαν την έγκριση του Υπουργείου Παιδείας. Η συμμετοχή των μαθητών στην έρευνα ήταν προαιρετική, ενώ επιπλέον είχε προηγουμένως ζητηθεί η συναίνεση των γονέων. Οι στόχοι, η σημασία και η μεθοδολογία της έρευνας ανακοινώθηκαν σε όλους τους εμπλεκόμενους φορείς (Περιφερειακές Διευθύνσεις, κατά τόπους Δ/νσεις Δ/θμιας, Διευθυντές σχολείων, γονείς, μαθητές) σε κάθε φάση της έρευνας.

Ειδικό έντυπο συναίνεσης γονέων συντάχθηκε από την ερευνητική ομάδα του ΕΠΙΨΥ και δόθηκε στους Διευθυντές των σχολείων από τους κατά τόπους ερευνητές προκειμένου να το αποστείλουν στους γονείς των μαθητών. Το έντυπο αυτό περιελάμβανε σύντομη περιγραφή

του σκοπού της έρευνας, των θεματικών του ερωτηματολογίου, τα στοιχεία των εμπλεκόμενων φορέων, καθώς και τους τρόπους διασφάλισης της ανωνυμίας των απαντήσεων των μαθητών. Στο έντυπο αυτό οι γονείς μπορούσαν να δηλώσουν τη συναίνεση ή την άρνησή τους για τη συμμετοχή των παιδιών τους στην έρευνα.

Το ερωτηματολόγιο συντάχθηκε με τέτοιο τρόπο ώστε να εξασφαλίζει την ανωνυμία. Ειδικότερα, στο ερωτηματολόγιο δεν καταγραφόταν πουθενά το όνομα των μαθητών, ενώ, επιπλέον, οι ερωτήσεις ήταν κυρίως «κλειστού» τύπου με αποτέλεσμα να περιορίζεται στο ελάχιστο η εμφάνιση του γραφικού χαρακτήρα των συμμετεχόντων.

2.3.7. Περίοδος και μέθοδος συλλογής στοιχείων της έρευνας

Η συλλογή των στοιχείων πραγματοποιήθηκε την περίοδο Φεβρουαρίου – Απριλίου 2015. Η συμπλήρωση του ερωτηματολογίου έγινε από τους μαθητές μέσα στη σχολική αίθουσα με την καθοδήγηση των συνεργατών-ερευνητών, δίχως την (ή μόνο με τη διακριτική) παρουσία εκπαιδευτικού. Τα συμπληρωμένα ερωτηματολόγια τοποθετούνταν από τους ίδιους τους μαθητές σε ειδικό φάκελο. Για τη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου τα τμήματα των σχολείων που συμμετείχαν στην έρευνα διέθεσαν συνολικά 2 συνεχόμενες διδακτικές ώρες. Η έρευνα στο κάθε σχολείο ολοκληρώθηκε μέσα στην ίδια ημέρα.

2.3.8. Έλεγχοι και κωδικογράφηση ερωτηματολογίων

Τα ερωτηματολόγια συγκεντρώθηκαν στο ΕΠΙΨΥ όπου και έγινε ο ποιοτικός τους έλεγχος, η εισαγωγή των στοιχείων στη βάση δεδομένων και η στατιστική τους ανάλυση για το σύνολο της χώρας και τα τρία γεωγραφικά στρώματα· όχι ανά νομό, σχολείο ή τμήμα ξεχωριστά.

Ειδικότερα, μετά από την παραλαβή των συμπληρωμένων ερωτηματολογίων από το ΕΠΙΨΥ έγιναν οι ακόλουθες ενέργειες:

- Έλεγχος και καταγραφή του υλικού της έρευνας που παρελήφθη από το ΕΠΙΨΥ (π.χ. αντιστοιχία τμημάτων στους καταλόγους του δείγματος με τα τμήματα που αναγράφονταν στους φακέλους με τα συμπληρωμένα ερωτηματολόγια, συνέπεια μεταξύ των στοιχείων του Δελτίου Τμήματος κτλ).
- Έλεγχος του περιεχομένου του Δελτίου Τμήματος για κάθε ένα τμήμα που συμμετείχε στην έρευνα.
- Επικοινωνία με τυχαία επιλεγμένο δείγμα σχολείων που συμμετείχαν στην έρευνα προκειμένου να αξιολογηθεί η τήρηση από την πλευρά των ερευνητών της ορθής διαδικασίας διεξαγωγής της έρευνας.
- Για κάθε ένα από τα περίπου 3500 ερωτηματολόγια που συγκεντρώθηκαν στο ΕΠΙΨΥ έγινε η κωδικογράφηση του εξωφύλλου.

2.3.9. Δημιουργία και έλεγχος της βάσης δεδομένων

Η εισαγωγή των στοιχείων των ερωτηματολογίων σε ειδική βάση του SPSS έγινε με τη χρήση του προγράμματος Teleform και ειδικού σαρωτή. Την εισαγωγή των στοιχείων ακολούθησαν δειγματοληπτικοί έλεγχοι ορθής εισαγωγής. Μετά την ολοκλήρωση της εισαγωγής των στοιχείων πραγματοποιήθηκε σειρά στατιστικών ελέγχων λογικής συνέπειας για τον εντοπισμό άκυρων ερωτηματολογίων και τη μερική διόρθωση ελλειπουσών τιμών.

3. ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ

3.1. Σχολικές μονάδες / τμήματα

Στην έρευνα του 2015 προσκλήθηκαν να συμμετέχουν συνολικά 185 λύκεια. Στην έρευνα συμμετείχαν τελικά συνολικά 175 λύκεια. Οι διοικήσεις 10 σχολείων (5,4%) αρνήθηκαν τη συμμετοχή κυρίως λόγω του ότι είχαν χαθεί πολλές διδακτικές ώρες στη διάρκεια του σχολικού έτους και υπήρχε δυσκολία να ολοκληρωθεί η διδακτέα ύλη. Όπως φαίνεται στον Πίνακα 2, τα ιδιωτικά σχολεία αρνήθηκαν συμμετοχή στην έρευνα σε σημαντικά υψηλότερο ποσοστό από ότι τα δημόσια. Επιπλέον, τα υψηλότερα ποσοστά αρνήσεων παρατηρήθηκαν στο Ν. Αττικής (13,8%), συγκριτικά με το Ν. Θεσσαλονίκης και τις Λοιπές περιοχές (Πίνακας 2).

Πίνακας 2. Αριθμός επιλεγμένων σχολικών μονάδων, αρνήσεων και σχολικές μονάδες που συμμετείχαν στην έρευνα, στο σύνολο, ανά τύπο σχολείου και γεωγραφικό στρώμα

	ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ (ΛΥΚΕΙΑ)			
	Επιλεγμένες	Αρνήσεις		Τελικό δείγμα
	N	N	%	N
Σύνολο χώρας	185	10	5,4	175
Ανά τύπο σχολείου				
Δημόσια - Ενιαία	149	7	4,7	142
Δημόσια - Τεχνικά / Επαγγελματικά	29	0	0,0	29
Ιδιωτικά - Ενιαία	7	3	42,9	4
Ανά στρώμα				
Ν. Αττικής	58	8	13,8	50
Ν. Θεσσαλονίκης	20	1	5,0	19
Λοιπές περιοχές	107	1	0,9	106

3.2. Μαθητές

Συνολικά 3.852 μαθητές ήταν εγγεγραμμένοι στα 175 τμήματα της έρευνας (ενεργοί μαθητές). Από αυτούς, το 93,0% ήταν παρόντες την ημέρα της χορήγησης των ερωτηματολογίων. Περίπου 7,0% των εγγεγραμμένων μαθητών ήταν απόντες, 52,4% αγόρια. Σχεδόν μία στις 3 απουσίες (30,1%) ήταν λόγω ασθένειας, μία στις 4 (25,3%) ήταν δικαιολογημένη, και σχεδόν μία στις 8 (11,9%) αδικαιολόγητη· για ποσοστό 32,7% οι λόγοι απουσίας ήταν άγνωστοι (Πίνακας 3). Τα υψηλότερα ποσοστά απουσιών παρατηρήθηκαν στα επαγγελματικά λύκεια (ΕΠΑΛ, 11,6%) και τα χαμηλότερα στα ιδιωτικά (2,2%). Μεταξύ του Ν. Αττικής, του Ν. Θεσσαλονίκης και των Λοιπών περιοχών (στο εξής, αναφέρονται ως «γεωγραφικά στρώματα»), τα υψηλότερα ποσοστά απουσιών παρατηρήθηκαν στο Ν. Αττικής (9,0%) (Πίνακας 3).

Από τους παρόντες μαθητές, το ερωτηματολόγιο συμπλήρωσαν συνολικά 3.507 μαθητές (97,9% των παρόντων). Ποσοστό 2,1% αρνήθηκαν να συμμετάσχουν, στην πλειονότητα των περιπτώσεων λόγω γονικής άρνησης (από τους οποίους ζητήθηκε η συναίνεση) (Πίνακας 3). Τα υψηλότερα ποσοστά αρνήσεων παρατηρήθηκαν στα ΕΠΑΛ (4,8%) και στα ιδιωτικά λύκεια (4,5%), ενώ δεν υπήρξαν διαφορές μεταξύ των τριών γεωγραφικών στρωμάτων (Πίνακας 3).

Ο ποιοτικός έλεγχος των συμπληρωμένων ερωτηματολογίων οδήγησε στην εξαίρεση 305 ερωτηματολογίων (8,7%) (Πίνακας 3) λόγω κυρίως του μεγάλου ποσοστού ασυμπλήρωτων ερωτήσεων και συστηματικών ασυνεπειών.

Τα αποτελέσματα της έρευνας βασίστηκαν τελικά στα στοιχεία 3202 ερωτηματολογίων, σε παρόμοιο ποσοστό αγοριών και κοριτσιών (Πίνακας 3).

Πίνακας 3. Αριθμός ενεργών μαθητών, αρνήσεων, άκυρων ερωτηματολογίων και τελικό δείγμα μαθητών, στο σύνολο, και ανά τύπο σχολείου, γεωγραφικό στρώμα και φύλο

	ΜΑΘΗΤΕΣ															
	Ενεργοί [1]	Παρόντες[2]		Απόντες[2]		Αρνήσεις		Συγκεντρωμένα ερωτηματολόγια		Άκυρα / Εξαιρέθηκαν		Τελικό δείγμα				
												Σύνολο		Αγόρια		Κορίτσια	
	N	**N**	%[3]	**N**	%[3]	**N**	%[4]	**N**	%[4]	**N**	%[5]	**N**	%[6]	**N**	%[7]	**N**	%[7]
Σύνολο χώρας	**3852**	**3583**	93,0%	**269**	7,0%	**76**	2,1%	**3507**	97,9%	**305**	8,7%	**3202**	83,1%[6]	**1576**	49,2%	**1626**	50,8%
Ανά τύπο σχολείου																	
Δημόσια - Ενιαία	**3173**	**2974**	93,7%	**199**	6,3%	**47**	1,6%	**2927**	98,4%	**153**	5,2%	**2774**	86,6%[8]	**1253**	45,2%	**1521**	54,8%
Δημόσια - Τεχν./Επαγ	**588**	**520**	88,4%	**68**	11,6%	**25**	4,8%	**495**	95,2%	**151**	30,5%	**344**	10,7%	**279**	81,1%	**65**	18,9%
Ιδιωτικά - Ενιαία	**91**	**89**	97,8%	**2**	2,2%	**4**	4,5%	**85**	95,5%	**1**	1,2%	**84**	2,6%	**44**	52,4%	**40**	47,6%
Ανά Στρώμα																	
Ν. Αττικής	**1137**	**1035**	91,0%	**102**	9,0%	**24**	2,3%	**1011**	97,7%	**71**	7,0%	**940**	29,4%[8]	**471**	50,1%	**469**	49,9%
Ν. Θεσσαλονίκης	**406**	**378**	93,1%	**28**	6,9%	**5**	1,3%	**373**	98,7%	**21**	5,6%	**352**	11,0%	**158**	44,9%	**194**	55,1%
Λοιπές περιοχές	**2309**	**2170**	94,0%	**139**	6,0%	**47**	2,2%	**2123**	97,8%	**213**	10,0%	**1910**	59,7%	**947**	49,6%	**963**	50,4%

[1] Στα επιλεγμένα τμήματα (βάσει στοιχείων του Δελτίου Τμήματος)
[2] Την ημέρα της χορήγησης των ερωτηματολογίων
[3] Ποσοστό επί των ενεργών μαθητών
[4] Ποσοστό επί των παρόντων μαθητών
[5] Ποσοστό επί των συγκεντρωμένων ερωτηματολογίων
[6] Ποσοστό επί των ενεργών
[7] Ποσοσό επί του συνόλου στην ίδια σειρά
[8] Ποσοστό επί του συνόλου του δείγματος

3.3. Διάρκεια συμπλήρωσης και συνεργασία μαθητών

Όπως προκύπτει από τα στοιχεία των Δελτίων Τμήματος που συμπλήρωσαν οι συνεργάτες-ερευνητές, η μέση διάρκεια συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου ήταν 52 λεπτά (εύρος 34'-80'). Στα περισσότερα τμήματα επικρατούσαν ικανοποιητικές συνθήκες συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου και μόνο σε ποσοστό 5,1% των τμημάτων αναφέρθηκε ότι τουλάχιστον οι μισοί μαθητές ήταν ανήσυχοι (σε μεγαλύτερο βαθμό στα ιδιωτικά). Στη μεγάλη πλειονότητα των τμημάτων (96,6%) οι περισσότεροι μαθητές έδειξαν ενδιαφέρον και σοβαρότητα στη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου (σε χαμηλότερο βαθμό στα ιδιωτικά). Τέλος, οι ερευνητές εκτίμησαν ότι για τα τέσσερα στα 5 τμήματα που συμμετείχαν στην έρευνα (76,2%) η συμπλήρωση του ερωτηματολογίου δεν παρουσίασε δυσκολίες για τη μεγάλη πλειονότητα των μαθητών.

Πίνακας 4. Διάρκεια συμπλήρωσης, κλίμα στην αίθουσα και ευκολία συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου

	Διάρκεια συμπλήρωσης (λεπτά)	Τμήματα με "ανήσυχους" τουλάχιστον τους μισούς μαθητές	Τμήματα με "σοβαρούς" τους περισσότερους μαθητές	Τμήματα με μαθητές στα οποία οι συνεργάτες-ερευνητές θεώρησαν ότι ήταν "εύκολη" η συμπληρωση του ερωτηματολογίου
	Λεπτά	%	%	%
Σύνολο χώρας	52' (34'-80')	5,1%	96,6%	76,2%
Ανά τύπο σχολείου				
Δημόσια - Ενιαία	52' (35'-80')	3,5%	97,9%	80,6%
Δημόσια - Τεχν./Επαγ	54' (34'-80')	10,3%	93,1%	58,6%
Ιδιωτικά - Ενιαία	50' (43'-60')	25,0%	75,0%	50,0%
Ανά Στρώμα				
Ν. Αττικής	48' (34'-80')	6,1%	91,8%	72,3%
Ν. Θεσσαλονίκης	56' (45'-74')	5,3%	100%	73,7%
Λοιπές περιοχές	54' (35'-80')	4,7%	98,1%	78,3%

3.4. Κοινωνικοδημογραφικά χαρακτηριστικά του δείγματος

Τα κοινωνικοδημογραφικά στοιχεία του τελικού δείγματος παρουσιάζονται στον Πίνακα 5.

Ειδικότερα, η μέση ηλικία των μαθητών του δείγματος ήταν 15,7 έτη (τυπική απόκλιση 0,3 έτη). Κορίτσια και αγόρια εκπροσωπούνται σε παρόμοιο ποσοστό στο συνολικό δείγμα της έρευνας· υψηλότερο ποσοστό κοριτσιών (55,1%), έναντι αγοριών συμμετείχε στο Ν. Θεσσαλονίκης. Σε ποσοστό 85,1% οι μαθητές του δείγματος ζουν και με τους δύο βιολογικούς γονείς, σε χαμηλότερο ποσοστό στους Ν. Αττικής και Θεσσαλονίκης (συγκριτικά με τις Λοιπές περιοχές). Η συντριπτική πλειονότητα των μαθητών του δείγματος (96,3%) γεννήθηκε στην Ελλάδα. Αλλοδαπή μητέρα είχε περίπου ένας στους 6 μαθητές (16,7%) και αλλοδαπό πατέρα ένας στους 9 (11,1%). Για περίπου έναν στους 12 μαθητές (8,2%) αλλοδαποί ήταν και οι δύο γονείς, σε υψηλότερο ποσοστό στο Ν. Θεσσαλονίκης. Σχεδόν ένας στους 6 μαθητές (17,2%) ανέφερε τουλάχιστον έναν γονιό άνεργο, ενώ σε ποσοστό 1,6% ότι και οι δύο γονείς ήταν άνεργοι. Τέλος, οι μισοί σχεδόν μαθητές του δείγματος (47,1%) θεωρούν ότι η οικονομική κατάσταση της οικογένειάς τους είναι καλύτερη συγκριτικά με εκείνην των άλλων εφήβων.

Πίνακας 5. Κοινωνικό-δημογραφικά χαρακτηριστικά του τελικού δείγματος

		Συνολο (n=3202)	Ν. Αττικής (n=940)	Ν. Θεσσαλονίκης (n=352)	Λοιπές περιοχές (n=1910)
		N (%)	N (%)	N (%)	N (%)
Φύλο	Αγόρι	1576 (49,2)	471 (50,1)	158 (44,9)	947 (49,6)
	Κορίτσι	1626 (50,8)	469 (49,9)	194 (55,1)	963 (50,4)
Μέση ηλικία (τυπική απόκλιση)		15,7 (0,3)	15,7 (0,3)	15,7 (0,3)	15,7 (0,3)
Δομή οικογένειας	Δύο βιολογικοί γονείς	2672 (85,1)	756 (81,9)	286 (81,9)	1630 (87,7)
	Ένας βιολογικός γονιός	346(10,8)	123 (13,3)	49 (14,0)	174 (8,7)
	Βιολογικός και θετός γονιός	121 (4,0)	44 (4,8)	14 (4,0)	63 (3,6)
Χώρα γέννησης - Ελλάδα	Μαθητή / ρια	3066 (96,3)	905 (96,8)	331 (94,3)	1830 (96,3)
	Μητέρα	2643 (83,3)	774 (82,5)	258 (73,9)	1611 (85,6)
	Πατέρας	2836 (88,9)	813 (86,9)	290 (82,9)	1733 (91,3)
	1 αλλοδαπός γονιός	401 (11,7)	113 (12,0)	58 (16,5)	230 (10,6)
	2 αλλοδαποί γονείς	262 (8,2)	90 (9,6)	49 (13,9)	123 (6,3)
Άνεργοι γονείς	Πατέρας άνεργος	196 (6,6)	57 (6,4)	27 (8,1)	112 (6,5)
	Μητέρα άνεργη	396(12,7)	111 (11,9)	48 (13,8)	237 (12,9)
	1 γονιός άνεργος	496 (15,6)	142 (15,1)	63 (17,9)	291 (15,5)
	2 γονείς άνεργοι	48 (1,6)	13 (1,4)	6 (1,7)	29 (1,7)
Οικονομική κατάσταση οικογένειας	Καλύτερη†	1516 (47,1)	435 (46,3)	162 (46,3)	919 (47,7)
	Στο μέσον όρο	1410 (44,3)	414 (44,1)	159 (45,4)	837 (44,2)
	Χειρότερη‡	269 (8,6)	90 (9,6)	29 (8,3)	150 (8,1)

†Περιλαμβάνει τις απαντήσεις "Κάπως", "Πολύ" ή "Πάρα πολύ καλύτερη" σε σχέση με άλλες οικογένειες.
‡Περιλαμβάνει τις απαντήσεις "Κάπως", "Πολύ" ή "Πάρα πολύ χειρότερη" σε σχέση με άλλες οικογένειες.

4. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Παρουσιάζονται ακολούθως τα αποτελέσματα των αναλύσεων για τη χρήση καπνού, οινοπνευματωδών ποτών και άλλων εξαρτησιογόνων ουσιών, καθώς και για την υιοθέτηση άλλων εξαρτητικών συμπεριφορών στο πανελλήνιο δείγμα των μαθητών ηλικίας 16 ετών. Στο τέλος της Έκθεσης στοιχεία παρουσιάζονται και για τις απαντήσεις των μαθητών σχετικά με τα προγράμματα αγωγής υγείας που διενεργήθηκαν στα σχολεία τους.

Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται με τη μορφή συχνοτήτων (%) ή μέσων τιμών στο σύνολο, ανά φύλο και γεωγραφικό στρώμα (Ν. Αττικής, Ν. Θεσσαλονίκης και Λοιπές περιοχές). Όπου υπάρχουν συγκρίσιμα στοιχεία την περίοδο 1984-2015, παρουσιάζονται τα διαχρονικά στοιχεία για το σύνολο του δείγματος, ενώ σχολιάζονται και διαχρονικές διαφορές ως προς το φύλο και το γεωγραφικό στρώμα. Οι διαφορές μεταξύ των φύλων, των γεωγραφικών στρωμάτων και των ετών παρουσιάζονται ως σημαντικές μόνον όταν είναι στατιστικά σημαντικές σε επίπεδο $\alpha = 0,05$.

Τα αποτελέσματα για κάθε μία από τις ερωτήσεις που σχολιάζονται στην παρούσα Έκθεση παρουσιάζονται σε πίνακες συχνοτήτων στο Παράρτημα.

4.1. ΚΑΠΝΙΣΜΑ

Παρουσιάζονται ακολούθως τα αποτελέσματα της έρευνας σχετικά με οκτώ δείκτες που αφορούν στο κάπνισμα: την αντίληψη περί «εύκολης» πρόσβασης σε τσιγάρα, την αντίληψη περί «απουσίας» κινδύνου από το κάπνισμα, τον επιπολασμό του καπνίσματος έστω και μία φορά σε όλη τη ζωή, το πρόσφατο κάπνισμα (κάπνισμα κατά τις 30 τελευταίες ημέρες), το καθημερινό κάπνισμα (κάπνισμα ≥1 τσιγάρου την ημέρα), το «βαρύ» κάπνισμα (κάπνισμα ≥11 τσιγάρων την ημέρα), τη χρήση ηλεκτρονικού τσιγάρου, και την πρώτη εμπειρία με το κάπνισμα σε πολύ μικρή ηλικία.

4.1.1. «Ευκολία» πρόσβασης σε τσιγάρα

Δύο στους 3 16χρονους μαθητές (65,0%) θεωρούν ότι η πρόσβαση σε τσιγάρα είναι «εύκολη» (απάντησαν στην σχετική ερώτηση «πολύ εύκολο» ή «αρκετά εύκολο»). Οι αντιλήψεις για την πρόσβαση σε τσιγάρα δεν διαφέρουν σημαντικά μεταξύ αγοριών και κοριτσιών ή μεταξύ γεωγραφικών στρωμάτων. Υψηλότερο ποσοστό μαθητών θεωρούν το 2015 ότι η πρόσβαση σε τσιγάρα είναι «εύκολη», συγκριτικά με το 2011 (κυρίως τα κορίτσια και οι μαθητές στις Λοιπές περιχές), αν και το ποσοστό αυτό είναι σημαντικά χαμηλότερο συγκριτικά με την περίοδο πριν 2011 (Γράφημα 1).

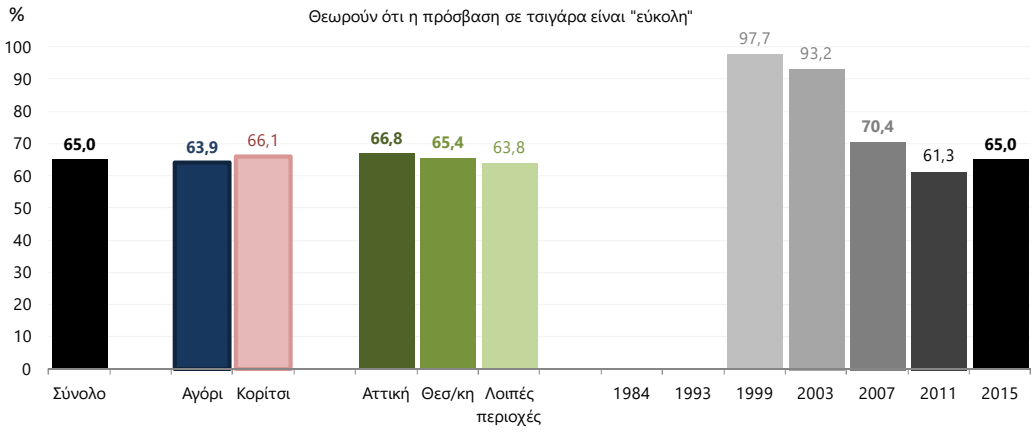

Γράφημα 1. Θεωρούν «εύκολη» την πρόσβαση στα τσιγάρα (%)

4.1.2. Αντιληπτοί κίνδυνοι από το κάπνισμα

Οι δύο στους 3 16χρονους μαθητές (65,5%) θεωρούν ότι είναι «ακίνδυνο» το περιστασιακό κάπνισμα (απάντησαν στην σχετική ερώτηση *Ακίνδυνο* ή *Ελαφρύς κίνδυνος*). Ένας στους 6 (17,1%) θεωρούν «ακίνδυνο» το κάπνισμα μισού πακέτου τσιγάρα την ημέρα, ενώ σχεδόν ένας στους 13 (7,5%) θεωρεί «ακίνδυνο» το κάπνισμα τουλάχιστον ενός πακέτου τσιγάρα την ημέρα (Γράφημα 2). Περισσότερα αγόρια από κορίτσια θεωρούν «ακίνδυνο» το κάπνισμα, με εξαίρεση το περιστασιακό κάπνισμα όπου το ποσοστό των κοριτσιών είναι υψηλότερο (Γράφημα 2), ενώ οι αντιλήψεις για τους κινδύνους από το κάπνισμα δεν διαφέρουν σημαντικά μεταξύ των γεωγραφικών στρωμάτων. Υψηλότερο ποσοστό 16χρονων θεωρούν το 2015 «ακίνδυνο» να καπνίζουν περιστασιακά συγκριτικά με την προηγούμενη 12ετία, αλλά σε σύγκριση με το 2007

χαμηλότερο ποσοστό θεωρούν το ίδιο για το πολύ βαρύ κάπνισμα (ενός πακέτου τσιγάρα την ημέρα) (Γράφημα 2).

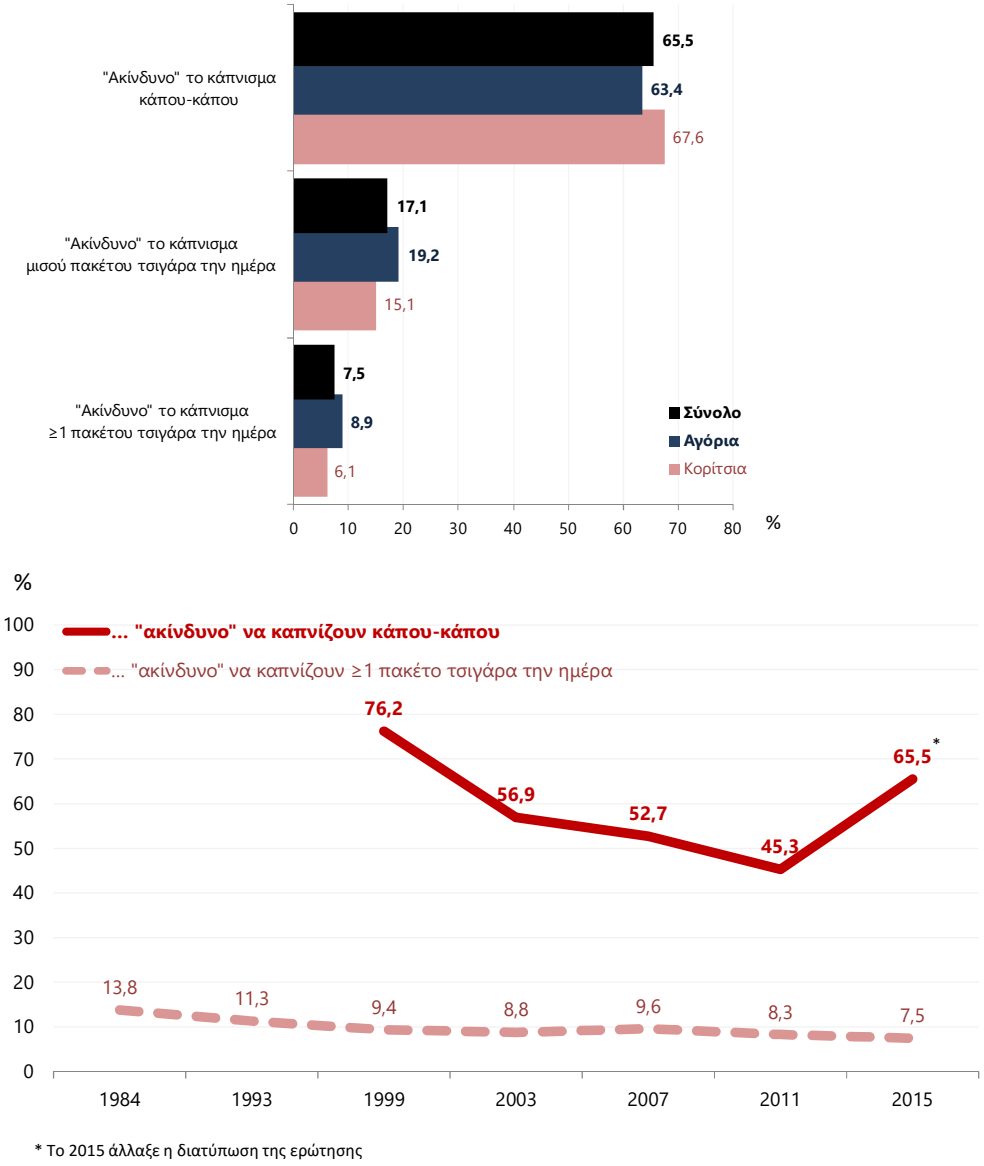

Γράφημα 2. Θεωρούν το κάπνισμα «ακίνδυνο» (%)

4.1.3. Κάπνισμα έστω και μία φορά σε όλη τη ζωή

Δύο στους 5 16χρονους μαθητές (39,2%) έχουν καπνίσει έστω και μία φορά σε όλη τους τη ζωή. Αγόρια και κορίτσια δεν διαφέρουν στα ποσοστά που αναφέρουν εμπειρία με το τσιγάρο (αν και παρατηρείται τάση υπέρ των αγοριών, p=0,074), ενώ τα ποσοστά δεν διαφέρουν ούτε μεταξύ των γεωγραφικών στρωμάτων. Χαμηλότερο ποσοστό μαθητών απαντούν το 2015 ότι έχουν καπνίσει έστω και μία φορά σε όλη τους τη ζωή συγκριτικά με όλες τις προηγούμενες περιόδους (μειώσεις την τελευταία 8ετία κυρίως στην περιοχή της Αττικής) (Γράφημα 3).

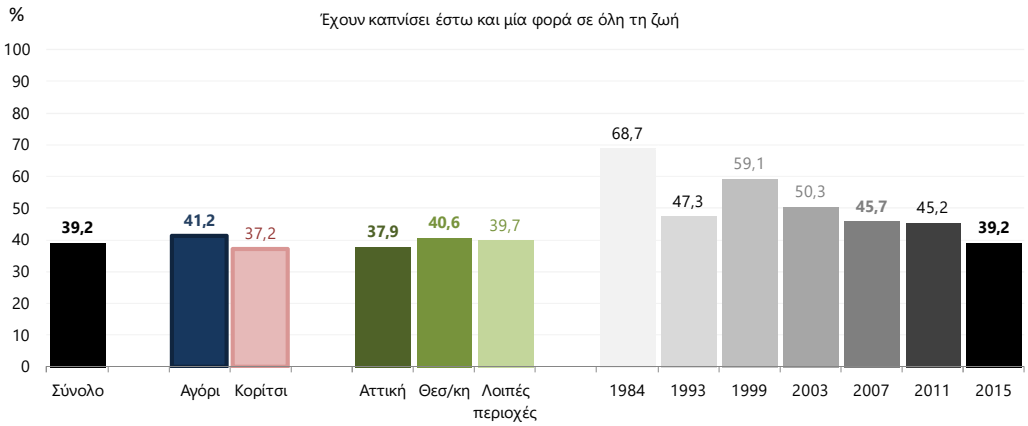

Γράφημα 3. Έχουν καπνίσει τσιγάρο έστω και μία φορά σε όλη τη ζωή (%)

4.1.4. Πρόσφατο κάπνισμα (κάπνισμα κατά τις 30 τελευταίες ημέρες)

Σχεδόν ένας στους 5 16χρονους μαθητές (18,9%) έχει καπνίσει πολύ πρόσφατα, έχει δηλαδή καπνίσει κατά τη διάρκεια των 30 τελευταίων ημερών πριν από την έρευνα. Περισσότερα αγόρια από ότι κορίτσια αναφέρουν πολύ πρόσφατη χρήση καπνού, ενώ τα ποσοστά δεν διαφέρουν μεταξύ των γεωγραφικών στρωμάτων. Χαμηλότερο ποσοστό μαθητών απαντούν το 2015 ότι έχουν καπνίσει πολύ πρόσφατα συγκριτικά με πριν από μία 8ετία. Την 4ετία 2011-2015 παρατηρείται τάση μείωσης (κυρίως στα κορίτσια, στους Ν. Αττικής και Θεσσαλονίκης) (Γράφημα 4).

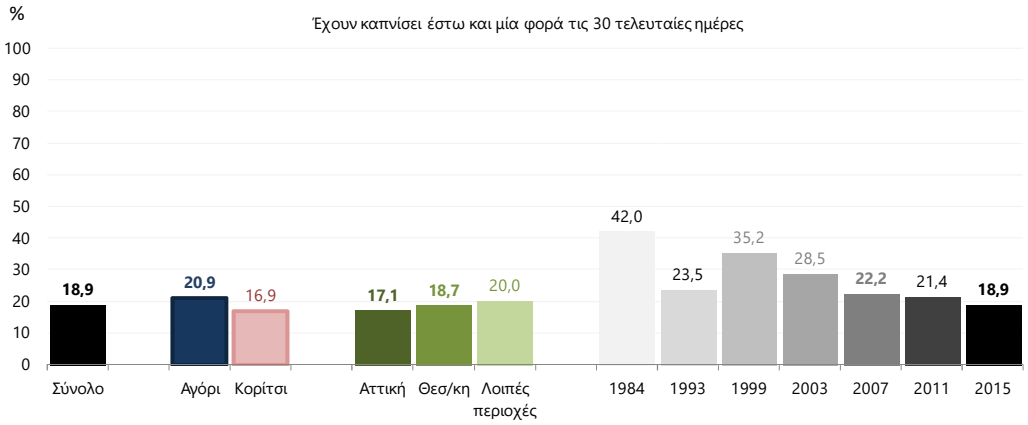

Γράφημα 4. Έχουν καπνίσει τσιγάρο έστω και μία φορά κατά τις 30 τελευταίες ημέρες (%)

4.1.5. Καθημερινό κάπνισμα (κάπνισμα ≥1 τσιγάρο την ημέρα)

Ένας στους 9 16χρονους μαθητές (11,1%) καπνίζει τουλάχιστον ένα τσιγάρο καθημερινά. Σημαντικά υψηλότερο ποσοστό αγοριών από ότι κοριτσιών αναφέρουν καθημερινό κάπνισμα, ενώ τα ποσοστά του καθημερινού καπνίσματος δεν διαφέρουν μεταξύ των γεωγραφικών στρωμάτων. Μείωση παρατηρείται μετά το 1999 στο ποσοστό των 16χρονων που αναφέρουν καθημερινό κάπνισμα (την τελευταία 8ετία και 4ετία μόνο στα κορίτσια, και στην Αττική και στην Θεσσαλονίκη) (Γράφημα 5).

Γράφημα 5. Καπνίζουν τουλάχιστον ένα τσιγάρο καθημερινά (%)

4.1.6. «Βαρύ» κάπνισμα (κάπνισμα ≥11 τσιγάρων την ημέρα)

Σε ποσοστό 2,9% οι 16χρονοι μαθητές ανέφεραν «βαρύ» κάπνισμα, δηλαδή κάπνισμα τουλάχιστον 11 τσιγάρων καθημερινά. Αν και με σχετικά χαμηλά ποσοστά, σημαντικά περισσότερα αγόρια από ότι κορίτσια αναφέρουν «βαρύ» κάπνισμα, ενώ τα ποσοστά δεν διαφέρουν μεταξύ των γεωγραφικών στρωμάτων. Την τετραετία 2011-2015 παρατηρείται περαιτέρω μείωση στο ποσοστό των 16χρονων που αναφέρουν «βαρύ» κάπνισμα (Γράφημα 6).

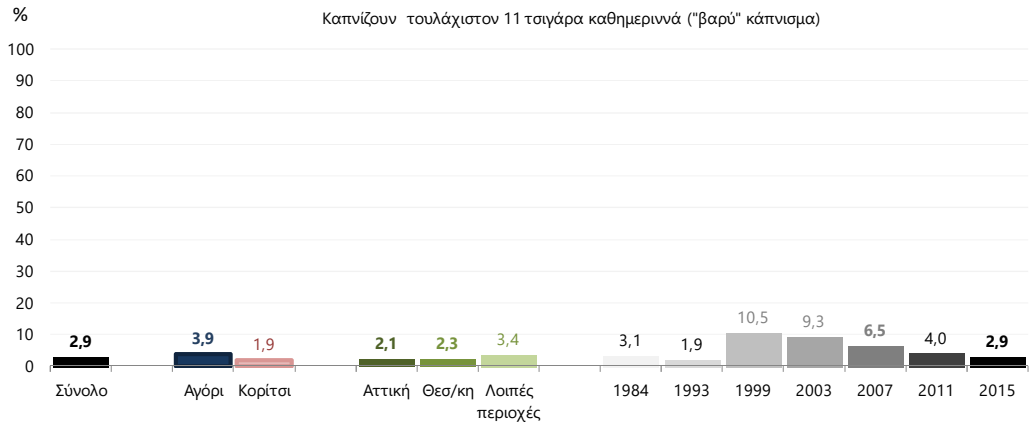

Γράφημα 6. Καπνίζουν τουλάχιστον 11 τσιγάρα καθημερινά («βαρύ» κάπνισμα) (%)

4.1.7. Ηλεκτρονικό τσιγάρο

Περίπου ένας στους 5 16χρονους μαθητές (19,1%) έχει πειραματιστεί με το ηλεκτρονικό τσιγάρο. Τα αγόρια αναφέρουν σε σημαντικά υψηλότερο ποσοστό (26,3%) ότι έχουν χρησιμοποιήσει ηλεκτρονικό τσιγάρο συγκριτικά με τα κορίτσια (12,0%). Η χρήση ηλεκτρονικού τσιγάρου είναι συχνότερη στην περιοχή της Θεσσαλονίκης (25,6%), μόνον ωστόσο σε σύγκριση με τις Λοιπές περιοχές (17,6%), όχι την Αττική (Γράφημα 7). Δεν υπάρχουν στοιχεία για τη χρήση ηλεκτρονικού τσιγάρου από τις προηγούμενες έρευνες ESPAD.

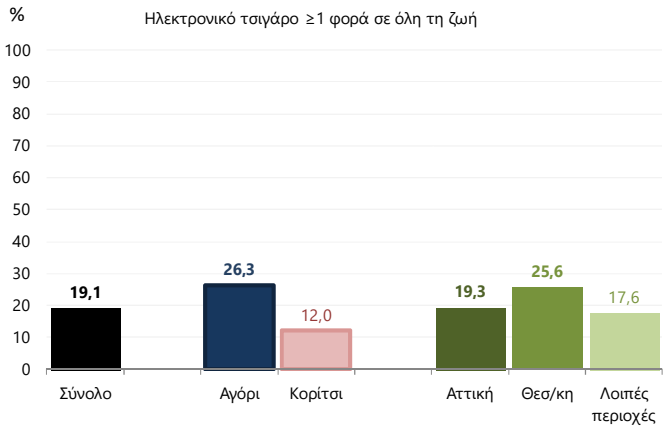

Γράφημα 7. Έχουν χρησιμοποιήσει ηλεκτρονικό τσιγάρο ≥1 φορά σε όλη τη ζωή (%)

4.1.8. Πρώτο τσιγάρο σε ηλικία ≤13 ετών

Ένας στους 3 16χρονους μαθητές (36,3%) που έχουν καπνίσει έστω και μία φορά σε όλη τη ζωή κάπνισε το πρώτο του τσιγάρο σε ηλικία ≤13 ετών. Σημαντικά υψηλότερο ποσοστό αγοριών καπνιστών από ότι κοριτσιών αναφέρουν έναρξη καπνίσματος σε πολύ μικρή ηλικία, ενώ τα ποσοστά δεν διαφέρουν μεταξύ των γεωγραφικών στρωμάτων (Γράφημα 8). Επιπλέον, σημαντικά υψηλότερο ποσοστό καθημερινών καπνιστών (52.5%, έναντι καπνιστών που δεν καπνίζουν καθημερινά, 29,8%) και «βαριών» καπνιστών (60,0%, έναντι καπνιστών που καπνίζουν λιγότερα από 11 τσιγάρα καθημερινά) αναφέρουν έναρξη καπνίσματος σε πολύ μικρή ηλικία (δεν φαίνεται σε γράφημα). Διαχρονικά δεν παρατηρείται μεταβολή του ποσοστού των μαθητών-καπνιστών που αναφέρουν χρήση καπνού σε ηλικία ≤13 ετών (Γράφημα 8).

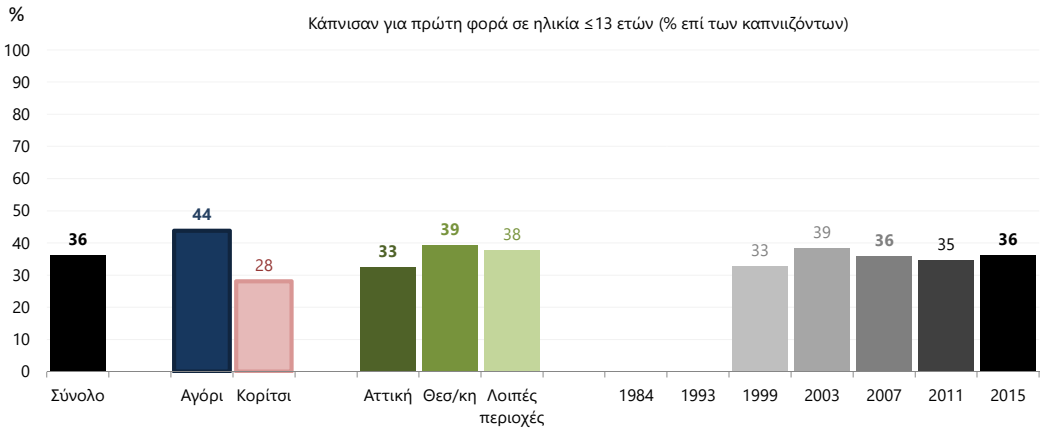

Γράφημα 8. Κάπνισαν για πρώτη φορά σε ηλικία ≤13 ετών (%, επί των καπνιζόντων)

4.1.9. Συνοπτική αποτίμηση για το κάπνισμα

Δύο στους 5 16χρονους μαθητές στην Ελλάδα (39,2%) έχουν καπνίσει έστω και μία φορά σε όλη τη ζωή. Το ένα τρίτο αυτών (36,3% επί των καπνιζόντων) κάπνισαν το πρώτο τους τσιγάρο στην ηλικία των 13 ετών ή και νωρίτερα. Σχεδόν ένας στους πέντε 16χρονους (18,9%) έχει καπνίσει πρόσφατα (μέσα στον τελευταίο μήνα), ενώ οι μισοί εξ' αυτών (11,1% επί του συνόλου του δείγματος) καπνίζουν καθημερινά (Γράφημα 9).

Τα αγόρια σε σημαντικά υψηλότερο ποσοστό από τα κορίτσια κάπνισαν τον τελευταίο μήνα και καπνίζουν καθημερινά, είναι «βαρείς» καπνιστές και έχουν πειραματιστεί με το ηλεκτρονικό τσιγάρο. Επιπλέον, περισσότερα αγόρια από κορίτσια έχουν δοκιμάσει τσιγάρο σε πολύ μικρή ηλικία.

Με εξαίρεση το ηλεκτρονικό τσιγάρο, με το οποίο έχουν πειραματιστεί περισσότεροι έφηβοι στο Ν. Θεσσαλονίκης σε σύγκριση με τις Λοιπές περιοχές (όχι όμως και της Αττικής), οι συνήθειες του καπνίσματος δεν διαφέρουν σημαντικά μεταξύ των γεωγραφικών στρωμάτων.

Το 2015 φαίνεται να συνεχίζεται η τάση μείωσης που παρατηρείται την τελευταία 15ετία στους περισσότερους από τους δείκτες που αφορούν το κάπνισμα στους 16χρονους μαθητές στην Ελλάδα. Στις περιοχές εκτός Ν. Αττικής και Ν. Θεσσαλονίκης παρατηρείται ωστόσο σταθερότητα στα ποσοστά του καπνίσματος.

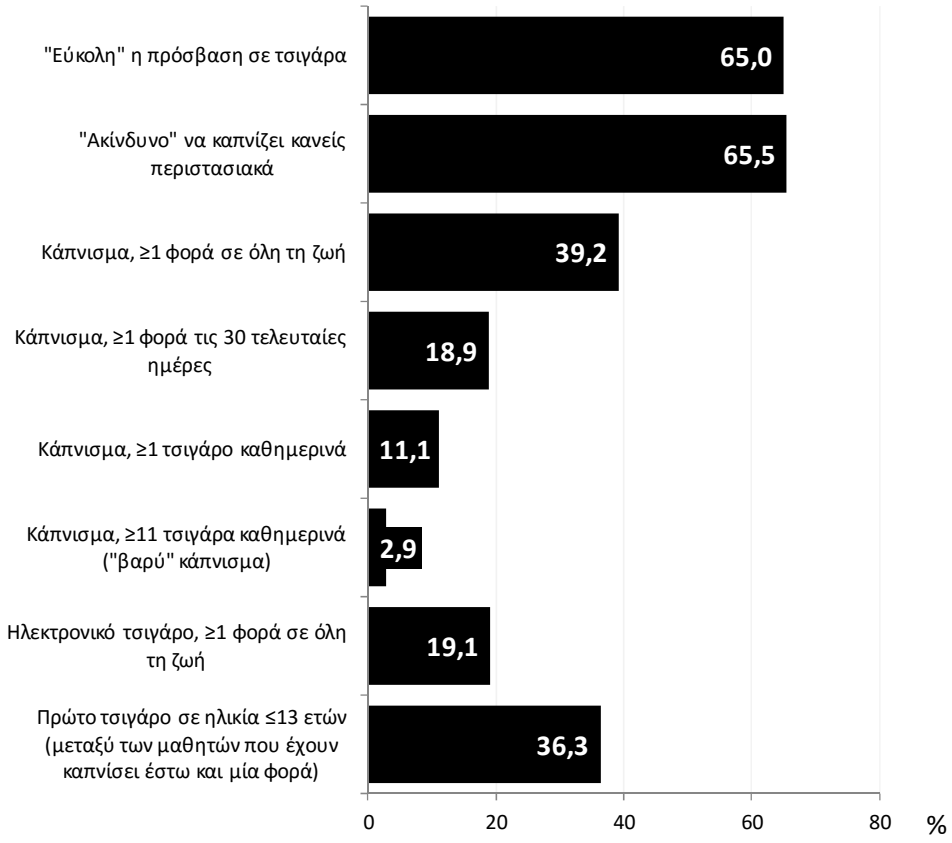

Γράφημα 9. Συνοπτική αποτίμηση για το κάπνισμα (%)

4.2. ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΩΔΗ ΠΟΤΑ

Παρουσιάζονται ακολούθως τα αποτελέσματα της έρευνας σχετικά με δείκτες που αφορούν στα οινοπνευματώδη ποτά: την αντίληψη περί «εύκολης» πρόσβασης σε οινοπνευματώδη ποτά, την πρόσφατη κατανάλωση αλκοόλ (κατανάλωση κατά τις 30 τελευταίες ημέρες) – συνολικά και ανά είδος ποτού–, τη μέθη, την αγορά οινοπνευματωδών ποτών, την εμπλοκή σε επικίνδυνες συμπεριφορές εξαιτίας της κατανάλωσης αλκοόλ, τις αντιλήψεις σχετικά με την επικινδυνότητα της κατανάλωσης οινοπνευματωδών ποτών και την ύπαρξη προσώπων στο περιβάλλον των εφήβων που πίνουν υπερβολικά.

4.2.1. Αντιλήψεις για τα οινοπνευματώδη

«Ευκολία» πρόσβασης σε οινοπνευματώδη

Η συντριπτική πλειονότητα των μαθητών (91,3%) θεωρούν «εύκολη» την πρόσβαση σε οινοπνευματώδη ποτά (απάντησαν στην σχετική ερώτηση «πολύ εύκολο» ή «αρκετά εύκολο»). Δεν παρατηρούνται σημαντικές διαφορές στις αντιλήψεις περί «εύκολης» πρόσβασης σε οινοπνευματώδη ποτά μεταξύ των φύλων ή των γεωγραφικών στρωμάτων.

Αναφορικά με τα διαφορετικά είδη οινοπνευματωδών ποτών, οι έφηβοι απαντούν σε υψηλότερο ποσοστό ότι είναι «εύκολο» να έχουν πρόσβαση σε ποτά με χαμηλή περιεκτικότητα σε αλκοόλ συγκριτικά με τα ποτά υψηλής περιεκτικότητας. Συγκεκριμένα, οκτώ στους 10 εφήβους (82,6%) θεωρούν «εύκολη» την πρόσβαση σε μπύρα, επτά στους 10 (70,4%) σε κρασί, και σε παρόμοιο ποσοστό (66,5%) σε αλκοολούχα αναψυκτικά· ελαφρώς χαμηλότερο ποσοστό εφήβων θεωρούν «εύκολη» την πρόσβαση σε ούζο ή τσίπουρο (57,5%) και σε βαριά οινοπνευματώδη ποτά (55,0%) (Γράφημα 10). Δεν υπάρχουν διαφοροποιήσεις στις απαντήσεις των μαθητών για την «ευκολία» πρόσβασης σε οινοπνευματώδη ποτά μεταξύ των γεωγραφικών στρωμάτων. Εξαίρεση αποτελούν τα αλκοολούχα αναψυκτικά στα οποία χαμηλότερο ποσοστό εφήβων στις Λοιπές περιοχές (62,7%) θεωρούν «εύκολη» την πρόσβαση (συγκριτικά με τους εφήβους στους Ν. Αττικής και Θεσσαλονίκης).

Διαχρονικά, από το 2003 στο 2015, παρατηρείται μείωση στο ποσοστό των εφήβων που αναφέρουν ότι είναι «εύκολη» η πρόσβαση σε οινοπνευματώδη ποτά (από 96,0% σε 91,3%).

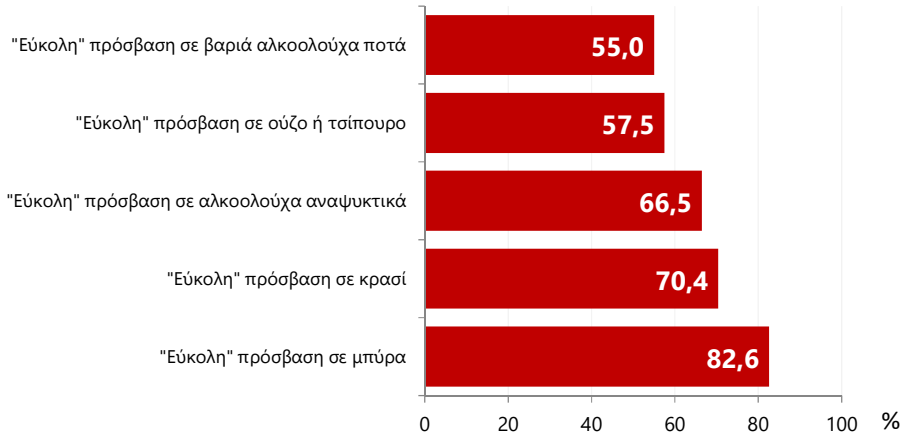

Γράφημα 10. Θεωρούν «εύκολη» την πρόσβαση σε οινοπνευματώδη, ανά είδος ποτού (%)

«Ακίνδυνο» να πίνει κανείς 1-2 ποτά σχεδόν καθημερινά

Οι μαθητές ρωτήθηκαν σχετικά με το βαθμό που θεωρούν ότι κάποιος κινδυνεύει να βλάψει τον εαυτό του, σωματικά ή με άλλο τρόπο, εάν πίνει οινοπνευματώδη ποτά. Ένας στους 4 μαθητές (26,1%) θεωρεί «ακίνδυνο» να πίνει κανείς 1-2 ποτά σχεδόν καθημερινά, με το αντίστοιχο ποσοστό να είναι σημαντικά υψηλότερο στα αγόρια (30,8%) συγκριτικά με τα κορίτσια (21,6%). Δεν καταγράφονται σημαντικές διαφορές στις αντιλήψεις των μαθητών σχετικά με την «επικινδυνότητα» του να πίνει κανείς 1-2 ποτά σχεδόν καθημερινά στα τρία γεωγραφικά στρώματα. Αρχικά, από το 1984 στο 2007, μειώνεται σημαντικά το ποσοστό των εφήβων που θεωρούν «ακίνδυνο» να πίνει κανείς 1-2 ποτά σχεδόν καθημερινά (από 61,8% σε 23,2%), ενώ ακολούθως αυξάνεται την περίοδο 2007-2015 (από 23,2% το 2007 σε 26,1% το 2015), κυρίως στα κορίτσια.

«Ακίνδυνο» να πίνει κανείς 4-5 ποτά σχεδόν καθημερινά

Ποσοστό 5,7% των μαθητών θεωρούν «ακίνδυνο» να πίνει κανείς 4-5 ποτά σχεδόν καθημερινά, τα αγόρια σε υπερδιπλάσιο ποσοστό (8,4%) συγκριτικά με τα κορίτσια (3,0%). Δεν καταγράφονται σημαντικές διαφορές στις αντιλήψεις των μαθητών σχετικά με την «επικινδυνότητα» του να πίνει κανείς 4-5 ποτά σχεδόν καθημερινά στα τρία γεωγραφικά στρώματα. Διαχρονικά, από το 1984 στο 2015 μειώνεται σημαντικά το ποσοστό των εφήβων που θεωρούν «ακίνδυνο» να πίνει κανείς 4-5 ποτά σχεδόν καθημερινά (από 24,9% σε 5,7%).

«Ακίνδυνο» να πίνει κανείς ≥5 ποτά στη σειρά σχεδόν κάθε Σαββατοκύριακο

Ποσοστό 6,3% των εφήβων θεωρούν ακίνδυνο να πίνει κανείς τουλάχιστον 5 ποτά σχεδόν κάθε Σαββατοκύριακο, τα αγόρια σε υπερδιπλάσιο ποσοστό (9,1%) συγκριτικά με τα κορίτσια (3,7%). Δεν παρατηρούνται σημαντικές διαφορές στις αντιλήψεις των μαθητών σχετικά με την «επικινδυνότητα» του να πίνει κανείς τουλάχιστον 5 ποτά στη σειρά σχεδόν κάθε Σαββατοκύριακο στα τρία γεωγραφικά στρώματα. Το 2015 μειώθηκε σημαντικά το ποσοστό των εφήβων που θεωρούν «ακίνδυνο» να πίνει κανείς τουλάχιστον 5 ποτά στη σειρά σχεδόν κάθε Σαββατοκύριακο σε σύγκριση με το 2011 (από 12,2% σε 6,3%) (Γράφημα 11).

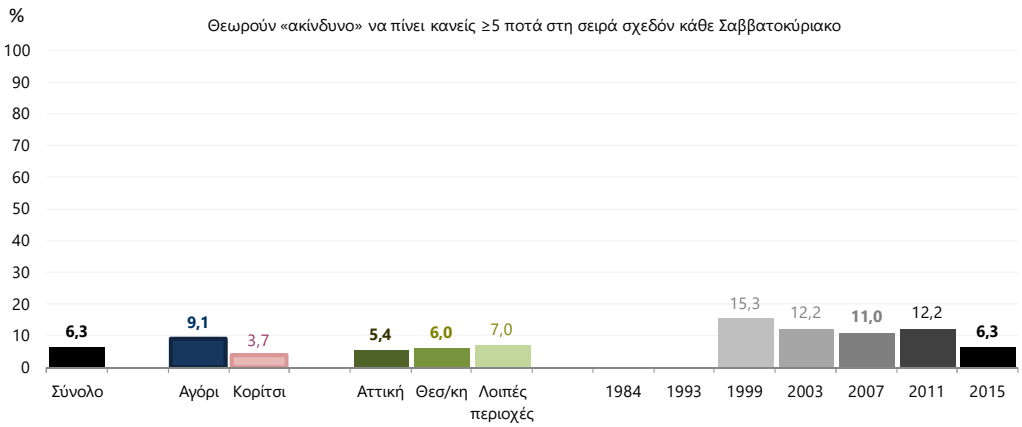

Γράφημα 11. Θεωρούν «ακίνδυνο» να πίνει κανείς ≥5 ποτά στη σειρά σχεδόν κάθε Σαββατοκύριακο (%)

4.2.2. Κατανάλωση οινοπνευματωδών ποτών

Πρόσφατη κατανάλωση

Δύο στους 3 εφήβους (66,2%) αναφέρουν ότι κατανάλωσαν κάποιο οινοπνευματώδες ποτό πρόσφατα (τις τελευταίες 30 ημέρες πριν τη διεξαγωγή της έρευνας). Δεν παρατηρούνται σημαντικές διαφορές σχετικά με την πρόσφατη κατανάλωση οινοπνευματωδών ποτών μεταξύ των φύλων ή των τριών γεωγραφικών στρωμάτων (Γράφημα 12). Συγκριτικά με οποιαδήποτε προηγούμενη έρευνα, το 2015 παρατηρήθηκε το χαμηλότερο ποσοστό 16χρονων μαθητών που ανέφεραν πρόσφατη κατανάλωση οινοπνευματωδών ποτών. Την περίοδο 2007-2015 η μείωση αυτή αφορά κυρίως τα αγόρια.

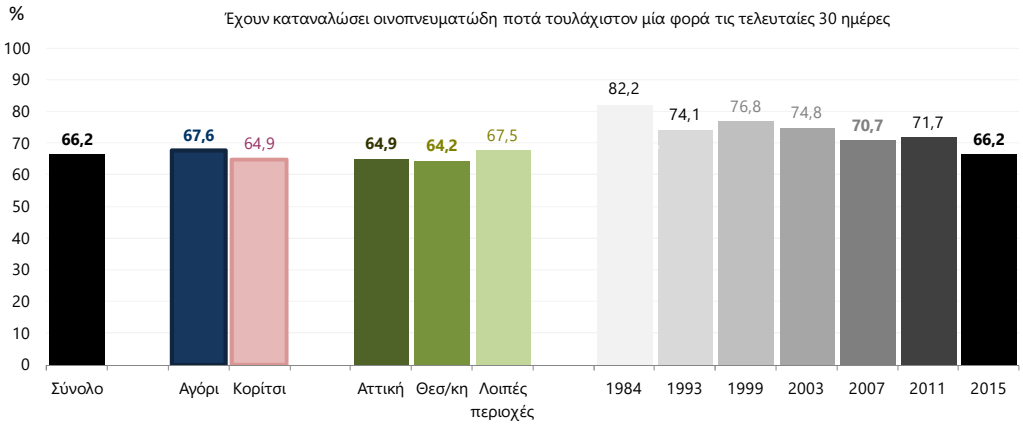

Γράφημα 12. Έχουν καταναλώσει οινοπνευματώδη ποτά ≥1 φορά τις τελευταίες 30 ημέρες (%)

Ποσοστό 7,6% των εφήβων αναφέρουν συχνή κατανάλωση αλκοόλ (≥10 φορές) τον τελευταίο μήνα πριν τη διεξαγωγή της έρευνας, τα αγόρια σε σημαντικά υψηλότερο ποσοστό (9,6%) συγκριτικά με τα κορίτσια (5,6%). Οι έφηβοι στις Λοιπές περιοχές αναφέρουν συχνή κατανάλωση αλκοόλ σε υπερδιπλάσιο ποσοστό (9,6%) συγκριτικά με τους εφήβους στο Ν. Αττικής (4,7%) (Γράφημα 13). Την τελευταία 4ετία μειώνεται το ποσοστό των εφήβων που αναφέρουν συχνή κατανάλωση αλκοόλ, ωστόσο η μείωση αυτή αφορά κυρίως τα αγόρια.

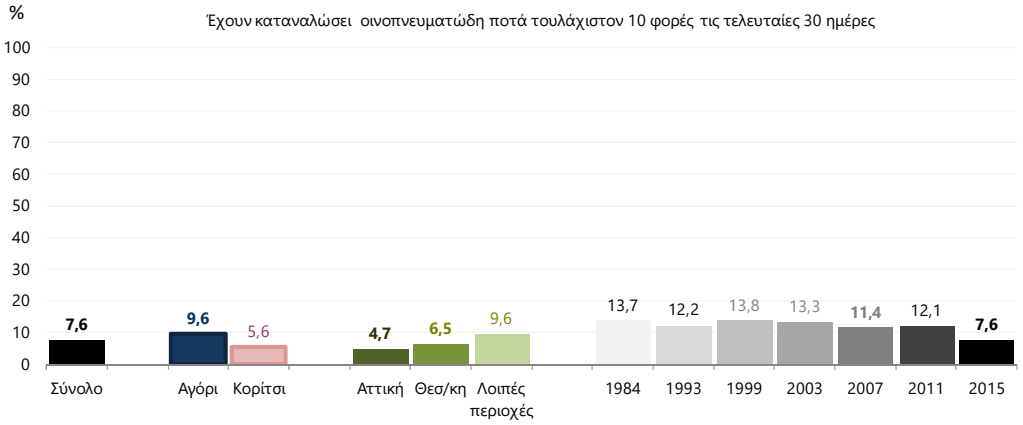

Γράφημα 13. Έχουν καταναλώσει οινοπνευματώδη ποτά ≥10 φορές τις τελευταίες 30 ημέρες (%)

Είδη ποτών

Η πρόσφατη κατανάλωση οινοπνευματωδών ποτών εξετάστηκε και ως προς τα είδη ποτών που οι 16χρονοι μαθητές απαντούν ότι κατανάλωσαν τις τελευταίες 30 ημέρες πριν από τη διεξαγωγή της έρευνας. Οι μισοί έφηβοι αναφέρουν κατανάλωση μπύρας (49,1%), ενώ σε χαμηλότερα ποσοστά αναφέρουν κατανάλωση κρασιού (43,8%), «βαριών» αλκοολούχων ποτών (40,0%), συσκευασμένων αλκοολούχων αναψυκτικών (28,1%) και ούζου ή τσίπουρου (18,7%).

Στα αγόρια, πιο συχνά αναφέρθηκε η κατανάλωση μπύρας, ενώ στα κορίτσια του κρασιού. Στα φύλα, οι διαφορές στην κατανάλωση διαφορετικών οινοπνευματωδών ποτών είναι στατιστικά σημαντικές μόνο για την κατανάλωση μπύρας και ούζου / τσίπουρου (Γράφημα 14).

Αναφορικά με την κατανάλωση οινοπνευματωδών ποτών στα τρία γεωγραφικά στρώματα, η κατανάλωση ούζου / τσίπουρου αναφέρεται σε σημαντικά υψηλότερο ποσοστό από τους εφήβους στις Λοιπές περιοχές (21,0%), συγκριτικά με τους εφήβους στους Ν. Αττικής (16,4%) και Θεσσαλονίκης (14,5%). Από την άλλη, οι 16χρονοι στο Ν. Αττικής αναφέρουν σε σημαντικά υψηλότερο ποσοστό (31,8%) κατανάλωση συσκευασμένων αλκοολούχων αναψυκτικών συγκριτικά με τους εφήβους στις Λοιπές περιοχές (26,4%).

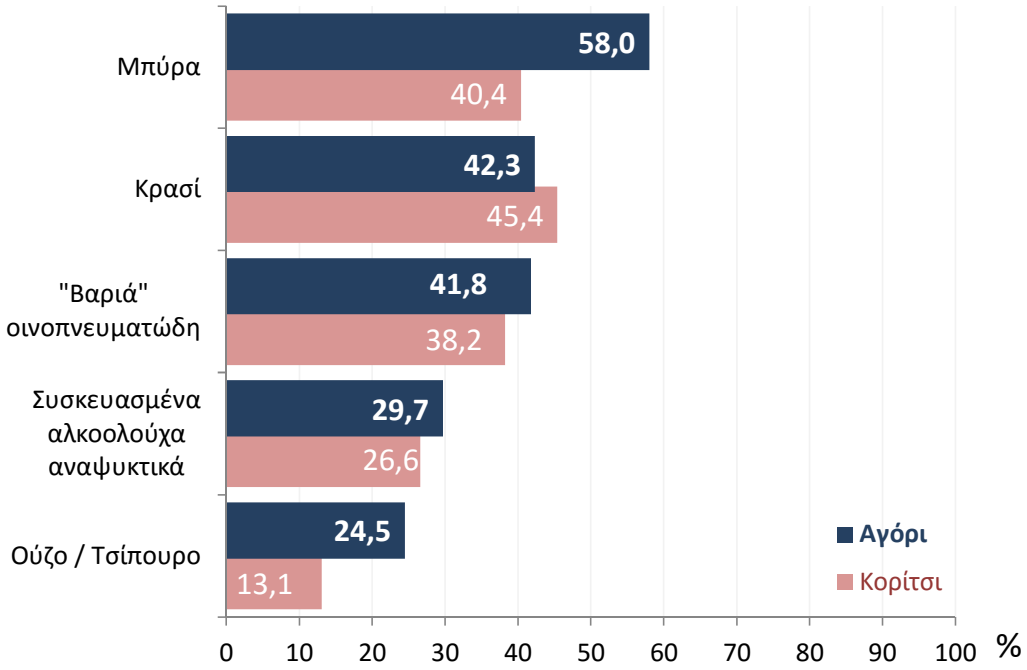

Γράφημα 14. Έχουν καταναλώσει οινοπνευματώδη ποτά τις τελευταίες 30 ημέρες, ανά είδος ποτού (%)

4.2.3. Υπερβολική κατανάλωση οινοπνευματωδών ποτών

Ως «υπερβολική» κατανάλωση οινοπνευματωδών ποτών ορίστηκε η κατανάλωση 5 ή περισσότερων ποτών στη σειρά σε μία περίσταση.

Υπερβολική κατανάλωση ≥1 φορά τον τελευταίο μήνα

Σχεδόν δύο στους 5 μαθητές (38,3%) αναφέρουν κατανάλωση 5 ή περισσότερων ποτών στη σειρά ≥1 φορά τον τελευταίο μήνα πριν από την έρευνα. Τα αγόρια αναφέρουν υπερβολική κατανάλωση σε σημαντικά υψηλότερο ποσοστό (43,3%) συγκριτικά με τα κορίτσια (33,5%), ενώ δεν παρατηρούνται σημαντικές διαφορές μεταξύ των τριών γεωγραφικών στρωμάτων (δεν φαίνεται σε γράφημα).

Αρχικά, από το 1999 στο 2011 το ποσοστό των εφήβων που αναφέρουν υπερβολική κατανάλωση τουλάχιστον μία φορά τον τελευταίο μήνα αυξήθηκε σημαντικά (από 30,9% σε 44,6%), ενώ ακολούθως από το 2011 στο 2015 μειώθηκε στο 38,3%, ιδιαίτερα στα αγόρια και στο Ν. Αττικής και στις Λοιπές περιοχές (δεν φαίνεται σε γράφημα).

Υπερβολική κατανάλωση ≥3 φορές τον τελευταίο μήνα

Ένας στους 10 μαθητές (9,9%) αναφέρει κατανάλωση 5 ή περισσότερων ποτών στη σειρά ≥3 φορές τον τελευταίο μήνα πριν από την έρευνα, τα αγόρια σε σημαντικά υψηλότερο ποσοστό συγκριτικά με τα κορίτσια (12,2% και 7,7%, αντίστοιχα), ενώ δεν παρατηρούνται σημαντικές διαφορές μεταξύ των τριών γεωγραφικών στρωμάτων (Γράφημα 15). Τη τελευταία 4ετία μειώνεται το ποσοστό των εφήβων που αναφέρουν υπερβολική κατανάλωση τουλάχιστον 3 φορές τον τελευταίο μήνα, από 13,3% σε 9,9% (κυρίως στα αγόρια και στους μαθητές στις Λοιπές περιοχές).

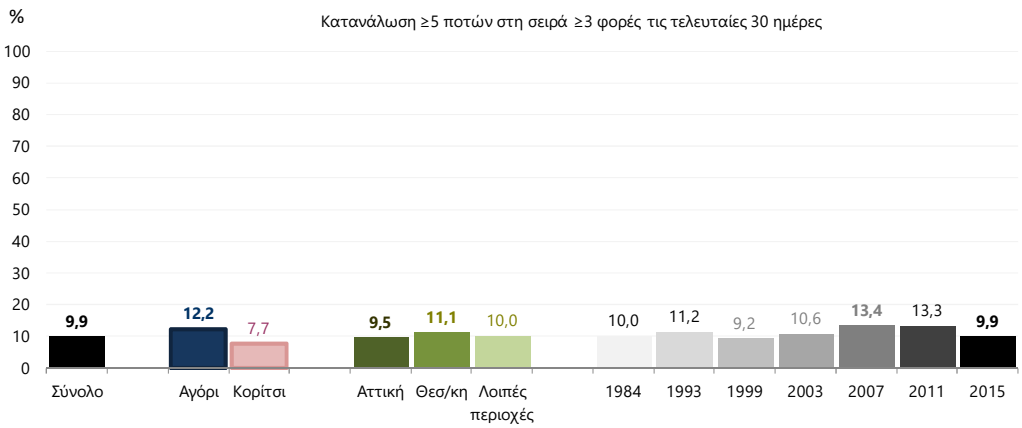

Γράφημα 15. Έχουν καταναλώσει ≥5 ποτά στη σειρά, ≥3 φορές τις τελευταίες 30 ημέρες (%)

4.2.4. Μέθη

Μέθη την τελευταία ημέρα κατανάλωσης οινοπνευματωδών

Οι 16χρονοι μαθητές αξιολόγησαν σε μία κλίμακα από το 1 (= *Καθόλου μεθυσμένος*) έως το 10 (= *Πολύ μεθυσμένος*[1]), το πόσο μεθυσμένοι ένιωσαν την τελευταία ημέρα που κατανάλωσαν κάποιο οινοπνευματώδες ποτό. Ποσοστό 5,4% των μαθητών απαντούν ότι ένιωσαν αρκετά μεθυσμένοι (απαντούν στην κλίμακα από 8 έως 10), χωρίς σημαντικές διαφορές μεταξύ των φύλων και των τριών γεωγραφικών στρωμάτων (Γράφημα 16). Από το 2007 στο 2015 αυξάνεται σημαντικά το ποσοστό των κοριτσιών που ένιωσαν μεθυσμένες την τελευταία φορά που κατανάλωσαν κάποιο οινοπνευματώδες ποτό (από 3,0% σε 5,1%), με το αντίστοιχο ποσοστό για τα αγόρια να μη μεταβάλλεται σημαντικά.

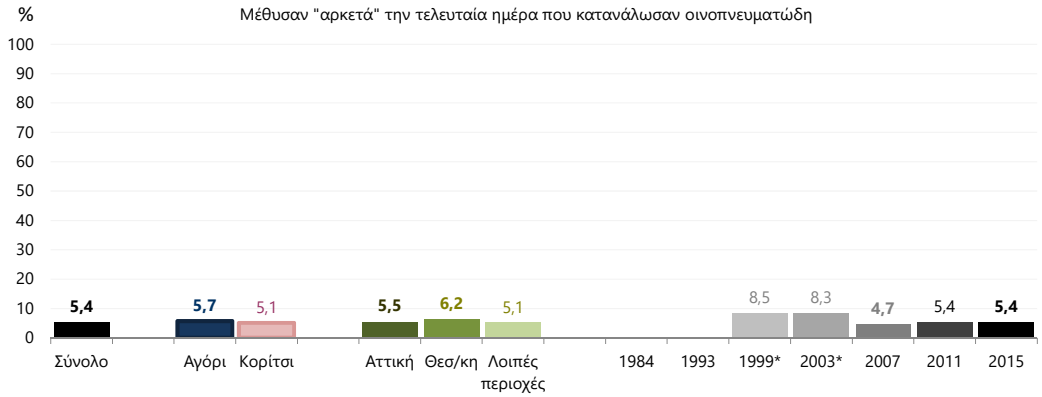

Γράφημα 16. Μέθυσαν «αρκετά» την τελευταία ημέρα που κατανάλωσαν οινοπνευματώδη (%)

Μέθη τους τελευταίους 12 μήνες

Περισσότεροι από ένας στους 4 μαθητές (27,6%) αναφέρουν ότι μέθυσαν τουλάχιστον μία φορά κατά τους τελευταίους 12 μήνες πριν τη διεξαγωγή της έρευνας (δεν φαίνεται σε γράφημα). Δεν υπάρχουν σημαντικές διαφορές στη μέθη τουλάχιστον μία φορά τον τελευταίο χρόνο μεταξύ των φύλων και των τριών γεωγραφικών στρωμάτων. Διαχρονικά, από το 2003 στο 2015 μειώνεται το ποσοστό των εφήβων που αναφέρουν μέθη τον τελευταίο χρόνο, από 35,6%, σε 27,6%. Την περίοδο 2011-2015 η πτωτική αυτή τάση αφορά μόνο τα αγόρια (από 31,8%, σε 27,7%.

Ποσοστό 6,2% των μαθητών αναφέρουν ότι μέθυσαν τουλάχιστον 3 φορές τον τελευταίο χρόνο πριν τη διεξαγωγή της έρευνας, αγόρια και κορίτσια σε παρόμοια ποσοστά, και χωρίς σημαντικές διαφορές μεταξύ των τριών γεωγραφικών στρωμάτων (Γράφημα 17). Από το 2003 στο 2015 το ποσοστό των μαθητών που αναφέρουν ότι μέθυσαν τουλάχιστον 3 φορές τον τελευταίο χρόνο πριν τη διεξαγωγή της έρευνας μειώνεται σημαντικά, από 109% σε 6,2%.

[1] Δηλαδή να «μην μπορούν να κρατήσουν την ισορροπία τους περπατώντας, να μην μπορούν να μιλήσουν καλά, να κάνουν εμετό, να μη θυμούνται τι είχε συμβεί»

Γράφημα 17. Μέθυσαν ≥3 φορές τους τελευταίους 12 μήνες (%)

4.2.5. Συμπεριφορές υψηλού κινδύνου λόγω αλκοόλ

Οι έφηβοι απάντησαν σε μια σειρά από ερωτήσεις σχετικά με συμπεριφορές υψηλού κινδύνου εξαιτίας της κατανάλωσης αλκοόλ κατά τη διάρκεια των τελευταίων 12 μηνών πριν τη διεξαγωγή της έρευνας.

Ένας στους 6 16χρονους μαθητές (15,4%) αναφέρουν ότι κατά τη διάρκεια του τελευταίου χρόνου υπήρξε επιβάτης σε όχημα που οδηγούσε κάποιος που είχε πιει πολύ, τα αγόρια σε σημαντικά υψηλότερο ποσοστό συγκριτικά με τα κορίτσια (16,7% και 14,1%, αντίστοιχα). Ποσοστό 9,7% αναφέρουν ότι οδήγησαν οι ίδιοι μετά από κατανάλωση οινοπνευματωδών ποτών, τα αγόρια σε σημαντικά υψηλότερο ποσοστό συγκριτικά με τα κορίτσια (16,3% και 3,1%, αντίστοιχα), και ποσοστό 0,9% ότι ενεπλάκησαν σε τροχαίο ενώ οδηγούσαν οι ίδιοι μετά από κατανάλωση οινοπνευματωδών ποτών (1,7% τα αγόρια και 0,2% τα κορίτσια). Ποσοστό 7,3% των εφήβων απαντούν για τον τελευταίο χρόνο ότι, εξαιτίας της κατανάλωσης οινοπνευματωδών ποτών, είχαν σεξουαλική επαφή χωρίς προφυλακτικό, υψηλότερο ποσοστό αγοριών (11,3%) από ότι κοριτσιών (3,3%) (Γράφημα 18).

Οι 16χρονοι μαθητές στα τρία γεωγραφικά στρώματα διαφέρουν σημαντικά ως προς τις απαντήσεις τους σχετικά με την εμπλοκή τους σε συμπεριφορές υψηλού κινδύνου λόγω κατανάλωσης αλκοόλ. Έτσι, οι έφηβοι στις Λοιπές περιοχές απαντούν σε τριπλάσιο ποσοστό συγκριτικά με τους εφήβους στο Ν. Αττικής ότι οδήγησαν οι ίδιοι μετά από κατανάλωση αλκοόλ (13,5% και 4,3%, αντίστοιχα) και ότι ενεπλάκησαν σε τροχαίο ενώ οδηγούσαν μετά από κατανάλωση αλκοόλ (1,4% και 0,2%, αντίστοιχα) (δεν φαίνεται σε γράφημα). Ομοίως, σημαντικά υψηλότερο ποσοστό εφήβων στις Λοιπές περιοχές (8,8%) συγκριτικά με τους συνομηλίκους τους στο Ν. Αττικής (4,9%) αναφέρουν ότι τον τελευταίο χρόνο είχαν σεξουαλική επαφή χωρίς προφυλακτικό εξαιτίας της κατανάλωσης οινοπνευματωδών ποτών.

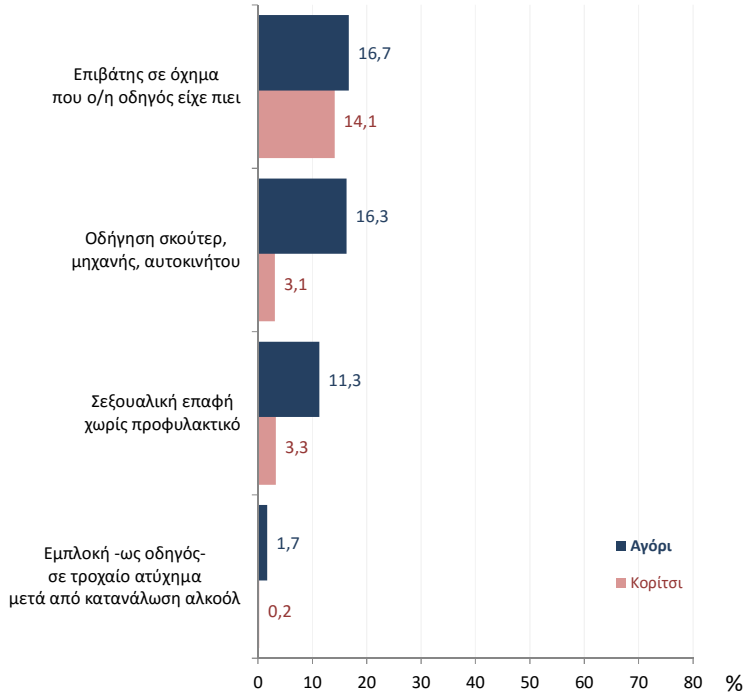

Γράφημα 18. Συμπεριφορές κινδύνου λόγω κατανάλωσης αλκοόλ τους τελευταίους 12 μήνες (%)

4.2.6. Πρόσωπα στο περιβάλλον των εφήβων που πίνουν υπερβολικά

Σχεδόν δύο στους 5 16χρονους μαθητές (37,0%) αναφέρουν ότι στο κοντινό τους περιβάλλον υπάρχει κάποιο πρόσωπο που πίνει υπερβολικά, τα αγόρια σε σημαντικά υψηλότερο ποσοστό συγκριτικά με τα κορίτσια (39,1% και 35,0%, αντίστοιχα) (δεν φαίνεται σε γράφημα). Δεν καταγράφονται σημαντικές διαφορές αναφορικά με την ύπαρξη προσώπων που πίνουν υπερβολικά στο περιβάλλον τους μεταξύ των εφήβων στα τρία γεωγραφικά στρώματα.

4.2.7. Κατανάλωση οινοπνευματωδών ποτών σε χώρους διασκέδασης

Τρεις στους 5 16χρονους μαθητές (60,9%) αναφέρουν ότι ήπιαν κάποιο οινοπνευματώδες ποτό σε μπαρ, κλαμπ, καφετέρια ή εστιατόριο τουλάχιστον μία φορά κατά τη διάρκεια των τελευταίων 30 ημερών, χωρίς σημαντικές διαφοροποιήσεις μεταξύ των φύλων (Γράφημα 19). Οι έφηβοι στις Λοιπές περιοχές αναφέρουν κατανάλωση οινοπνευματωδών ποτών σε χώρους διασκέδασης σε σημαντικά υψηλότερο ποσοστό (64,2%) συγκριτικά με τους εφήβους στους Ν. Αττικής (57,1%) και Θεσσαλονίκης (55,4%)(Γράφημα 19).

Ποσοστό 3,5% των μαθητών αναφέρουν ότι ήπιαν κάποιο οινοπνευματώδες ποτό σε μπαρ, κλαμπ, καφετέρια ή εστιατόριο τουλάχιστον 10 φορές κατά τη διάρκεια του τελευταίου μήνα, σε παρόμοια ποσοστά αγόρια και κορίτσια και χωρίς σημαντικές διαφορές μεταξύ των τριών γεωγραφικών στρωμάτων (δεν φαίνεται σε γράφημα).

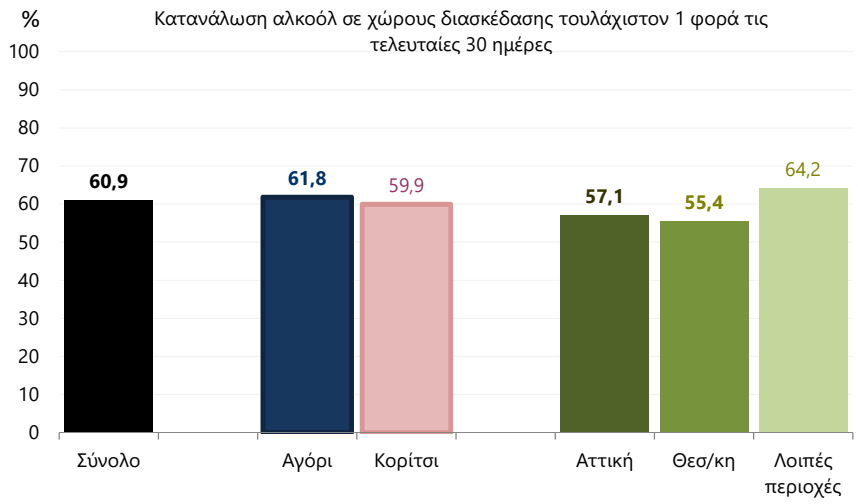

Γράφημα 19. Κατανάλωση αλκοόλ σε χώρους διασκέδασης ≥1 φορά τις τελευταίες 30 ημέρες (%)

4.2.8. Συνοπτική αποτίμηση για τα οινοπνευματώδη ποτά

Η πλειονότητα των μαθητών της Α' Λυκείου (91,3%) θεωρούν εύκολη την πρόσβαση σε οινοπνευματώδη ποτά, κυρίως σε εκείνα με χαμηλή περιεκτικότητα σε αλκοόλ. Πρόσφατη (τον τελευταίο μήνα) κατανάλωση οινοπνευματωδών ποτών αναφέρεται από δύο στους 3 εφήβους (66,2%), ενώ κατανάλωση τουλάχιστον 10 φορές τον τελευταίο μήνα αναφέρει ένας στους 13 μαθητές (7,6%). Οι έφηβοι στις Λοιπές περιοχές αναφέρουν συχνή πρόσφατη κατανάλωση οινοπνευματωδών σε υπερδιπλάσιο ποσοστό συγκριτικά με τους συνομηλίκους τους στο Ν. Αττικής. Μετά το 2011 το αντίστοιχο ποσοστό μειώνεται σημαντικά. Τα αγόρια αναφέρουν σε υψηλότερο ποσοστό κατανάλωση μπύρας και ακολούθως κρασιού και «βαριών» οινοπνευματωδών ποτών, ενώ τα κορίτσια αναφέρουν συχνότερα κρασί, και ακολούθως μπύρα και «βαριά» οινοπνευματώδη.

Ένας στους 10 μαθητές (9,9%) αναφέρουν υπερβολική κατανάλωση οινοπνευματωδών ποτών (τουλάχιστον 5 ποτά στη σειρά) τουλάχιστον 3 φορές κατά τον τελευταίο μήνα, σε υψηλότερο ποσοστό αγόρια (12,2%). Μετά από τη σημαντική αύξηση μεταξύ 1999 (9,2%) και 2011 (13,3%) στο ποσοστό των εφήβων που αναφέρουν υπερβολική κατανάλωση τουλάχιστον τρεις φορές τον τελευταίο μήνα, σημαντική μείωση παρατηρείται το 2015 (9,9%).

Ένας στους 4 μαθητές (27,6%) απαντά ότι μέθυσε τουλάχιστον μία φορά τον τελευταίο χρόνο και ποσοστό 6,2% ότι μέθυσαν τουλάχιστον 3 φορές στο ίδιο χρονικό διάστημα. Παράλληλα, ένας στους 20 μαθητές (5,4%) αναφέρει ότι ένιωσε αρκετά μεθυσμένος την τελευταία φορά που κατανάλωσε αλκοόλ. Διαχρονικά, από το 2003 στο 2015, μειώνεται το ποσοστό των εφήβων που αναφέρουν μέθη τον τελευταίο χρόνο (τουλάχιστον μία φορά), με τη μείωση αυτή από το 2011 στο 2015 να αφορά μόνο τα αγόρια..

Εξαιτίας της κατανάλωσης αλκοόλ σχεδόν ένας στους 14 μαθητές (7,3%) απάντησε ότι είχε σεξουαλική επαφή χωρίς προφυλακτικό. Επιπλέον, ένας στους 6 (15,4%) αναφέρει ότι κατά τη διάρκεια του τελευταίου χρόνου υπήρξε επιβάτης σε όχημα του οποίου ο οδηγός είχε πιει

πολύ, ενώ σχεδόν ένας στους 10 (9,7%) αναφέρει ότι οδήγησε ο ίδιος κάποιο μηχανοκίνητο όχημα· σε ποσοστό 0,9% ενεπλάκησαν σε τροχαίο ατύχημα ως οδηγοί. Οι έφηβοι στις Λοιπές περιοχές απαντούν ότι οδήγησαν οι ίδιοι μετά από κατανάλωση αλκοόλ και ότι ενεπλάκησαν σε τροχαίο ενώ οδηγούσαν μετά από κατανάλωση αλκοόλ σε τριπλάσιο ποσοστό συγκριτικά με τους εφήβους στο Ν. Αττικής. Ομοίως, σημαντικά υψηλότερο ποσοστό εφήβων στις Λοιπές περιοχές συγκριτικά με τους συνομηλίκους τους στο Ν. Αττικής αναφέρουν ότι τον τελευταίο χρόνο είχαν σεξουαλική επαφή χωρίς προφυλακτικό εξαιτίας της κατανάλωσης οινοπνευματωδών ποτών.

Σχεδόν δύο στους 3 μαθητές (60,9%) αναφέρουν ότι κατά τη διάρκεια του τελευταίου μήνα ήπιαν κάποιο οινοπνευματώδες ποτό σε μπαρ, κλαμπ, καφετέρια ή εστιατόριο· 3,5% αναφέρουν κατανάλωση σε χώρο διασκέδασης τουλάχιστον 10 φορές τον τελευταίο μήνα.

Σχεδόν δύο στους 5 16χρονους (37,0%) αναφέρουν ότι υπάρχει στο κοντινό τους περιβάλλον κάποιο πρόσωπο που πίνει υπερβολικά. Ένας στους 4 (26,1%) θεωρεί «ακίνδυνο» να πίνει κανείς 1-2 ποτά σχεδόν καθημερινά, ποσοστό 5,7% θεωρούν «ακίνδυνο» να πίνει κανείς 4-5 ποτά σχεδόν καθημερινά και ποσοστό 6,3% θεωρούν «ακίνδυνο» να πίνει κανείς τουλάχιστον 5 ποτά σχεδόν κάθε Σαββατοκύριακο. Διαχρονικά από το 1999 στο 2015, μειώνεται σημαντικά το ποσοστό των εφήβων που θεωρούν «ακίνδυνο» να πίνει κανείς 5 ποτά στ σειρά σχεδόν κάθε Σαββατοκύριακο (από 15,3% σε 6,3%).

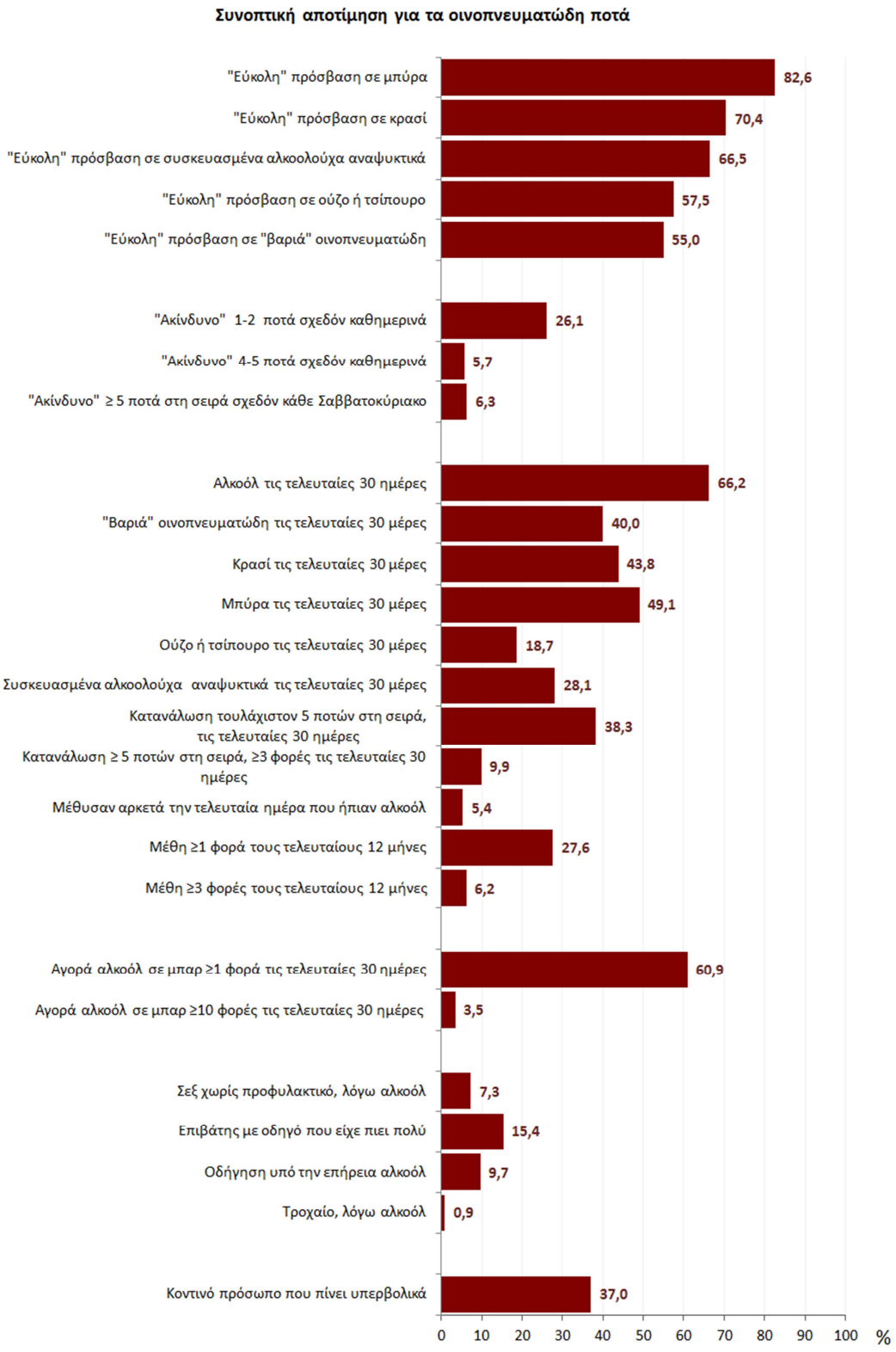

Γράφημα 20. Συνοπτική αποτίμηση για τα οινοπνευματώδη ποτά (%)

4.3. ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΑ ΠΟΤΑ & ΚΑΦΕΣ

4.3.1. Ενεργειακά ποτά

Σε ποσοστό 28,1% οι 16χρονοι μαθητές αναφέρουν ότι έχουν καταναλώσει κάποιο ενεργειακό ποτό[2] κατά τη διάρκεια των 30 τελευταίων ημερών. Ένας στους 9 εφήβους (10,9%) αναφέρει κατανάλωση ενεργειακού ποτού τουλάχιστον 3 φορές κατά την ίδια περίοδο, τα αγόρια σε υψηλότερο ποσοστό (17,2%) συγκριτικά με τα κορίτσια (4,8%) (Γράφημα 21). Η πρόσφατη συχνή κατανάλωση ενεργειακών ποτών είναι υψηλότερη στην περιοχή της Θεσσαλονίκης (13,7%), ωστόσο μόνο σε σύγκριση με την Αττική (9,3%), όχι με τις Λοιπές περιοχές. Δεν υπάρχουν στοιχεία για τη χρήση ενεργειακών ποτών από προηγούμενες έρευνες.

Γράφημα 21. Έχουν καταναλώσει ενεργειακό ποτό τουλάχιστον 3 φορές τις 30 τελευταίες ημέρες (%)

4.3.2. Καφές

Περισσότεροι από τους μισούς 16χρονους μαθητές (54,8%) αναφέρουν εβδομαδιαία κατανάλωση καφέ. Ένας στους 10 (9,9%) καταναλώνουν καφέ καθημερινά ή σχεδόν καθημερινά, περισσότερα αγόρια (11,4%) από ότι κορίτσια (8,5%) (Γράφημα 22). Η σχεδόν καθημερινή κατανάλωση καφέ είναι υψηλότερη στις Λοιπές περιοχές (11,5%) σε σύγκριση με τους Ν. Αττικής (7,9%) και Θεσσαλονίκης (8,0%, τάση p = 0,061). Δεν υπάρχουν στοιχεία για την κατανάλωση καφέ από προηγούμενες έρευνες.

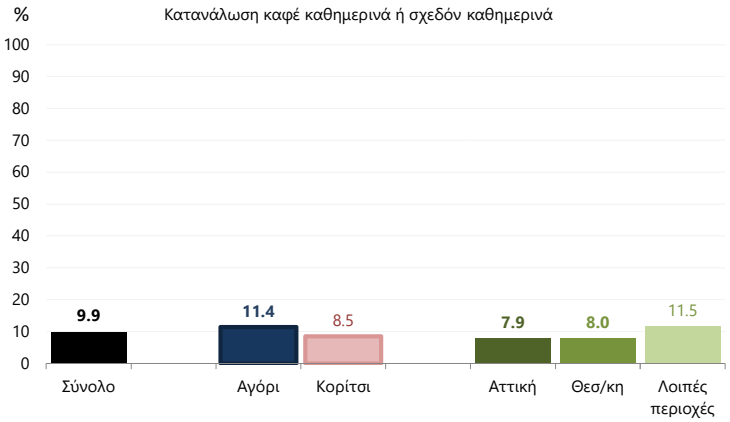

Γράφημα 22. Καταναλώνουν καφέ καθημερινά ή σχεδόν καθημερινά (%)

[2] Περιλαμβάνει παραδείγματα προϊόντων όπως το Red Bull, Rockstar, Monster κτλ, όχι ωστόσο τα λεγόμενα «αθλητικά», «ισοτονικά» ποτά όπως το Gatorade, Powerade, Lucozade, κλπ.

4.4. ΠΑΡΑΝΟΜΕΣ ΟΥΣΙΕΣ & ΑΛΛΕΣ «ΝΟΜΙΜΕΣ» ΕΞΑΡΤΗΣΙΟΓΟΝΕΣ ΟΥΣΙΕΣ

Παρουσιάζονται ακολούθως τα αποτελέσματα της έρευνας σχετικά με τις αντιλήψεις και τη χρήση παράνομων εξαρτησιογόνων ουσιών (ναρκωτικών) όπως την κάνναβη, την κοκαΐνη, τις αμφεταμίνες, τις μεθαμφεταμίνες, την έκσταση, την ηρωίνη, καθώς και τη χρήση ουσιών, που κυκλοφορούν νόμιμα στο εμπόριο, όπως οι εισπνεόμενες ουσίες, τα συνταγογραφούμενα φάρμακα που χρησιμοποιούνται χωρίς τη σύσταση γιατρού (π.χ., ηρεμιστικά / υπνωτικά και οπιοειδή παυσίπονα) και τα αναβολικά.

4.4.1. «Ευκολία» πρόσβασης στις ουσίες

Περισσότεροι από ένας στους 4 16χρονους μαθητές (28,6%) θεωρεί ότι η πρόσβαση σε ηρεμιστικά / υπνωτικά είναι «εύκολη» (απάντησαν στην σχετική ερώτηση «πολύ εύκολο» ή «αρκετά εύκολο»). Σχεδόν ένας στους 4 (22,8%) θεωρεί το ίδιο για την κάνναβη, ενώ ένας στους 7 (14,2%) θεωρεί «εύκολη» την πρόσβαση σε συνταγογραφούμενα οπιοειδή παυσίπονα. Σε ποσοστά κάτω του 10% θεωρούν οι μαθητές «εύκολη» την πρόσβαση σε ουσίες όπως η κοκαΐνη, η ηρωίνη, η έκσταση, οι αμφεταμίνες ή οι μεθαμφεταμίνες (Γράφημα 23).

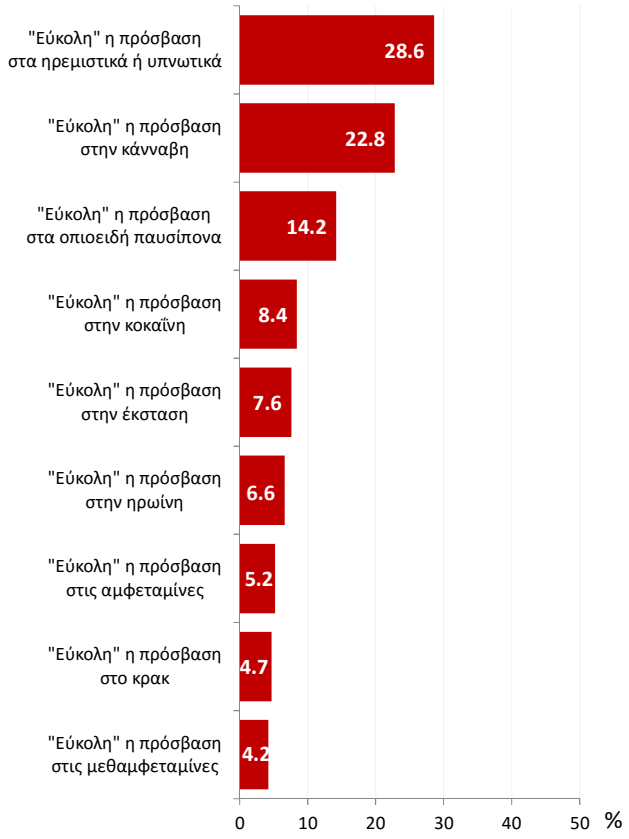

Γράφημα 23. Θεωρούν «εύκολη» την πρόσβαση σε ουσίες (%)

Συγκριτικά με τα κορίτσια, τα αγόρια θεωρούν σε υψηλότερο ποσοστό «εύκολη» την πρόσβαση στην κάνναβη, τις αμφεταμίνες, την έκσταση και το κρακ (δεν φαίνεται σε γράφημα). Τα κορίτσια θεωρούν σε υψηλότερο ποσοστό «εύκολη» την πρόσβαση στα ηρεμιστικά / υπνωτικά και τα οπιοειδή παυσίπονα. Οι 16χρονοι μαθητές στην Αττική (26,0%)

και την περιοχή της Θεσσαλονίκης (26,3%) θεωρούν σε υψηλότερο ποσοστό «εύκολη» την πρόσβαση στην κάνναβη, σε σύγκριση με τις Λοιπές περιοχές (20,2%). Τα ηρεμιστικά / υπνωτικά είναι προσβάσιμα για περισσότερους μαθητές στην περιοχή της Αττικής (31,7%) συγκριτικά, ωστόσο, μόνο με τις Λοιπές περιοχές (26,4%). Η πρόσβαση στην κοκαΐνη είναι «εύκολη» για περισσότερους μαθητές στην περιοχή της Θεσσαλονίκης (13,1%) από ότι στην Αττική (8,1%) ή τις Λοιπές περιοχές (7,6%). Συγκριτικά με το 2011, το 2015 μειώθηκε ο αριθμός των 16χρονων που θεωρούν «εύκολη» την πρόσβαση στις αμφεταμίνες, τα ηρεμιστικά / υπνωτικά, την έκσταση και την ηρωίνη (και μόνο για την κάνναβη και την κοκαΐνη, αποκλειστικά στα αγόρια και τους μαθητές της Αττικής) (δεν φαίνεται σε Γράφημα).

4.4.2. Αντιληπτοί κίνδυνοι από την χρήση κάνναβης

Η κάνναβη αποτελεί την πλέον διαδεδομένη παράνομη ουσία χρήσης στους 16χρονους μαθητές (βλ. παρακάτω §4.4.4). Περισσότεροι από ένας στους 3 16χρονους μαθητές (36,5%) θεωρούν ότι είναι «ακίνδυνη» η δοκιμή κάνναβης (απάντησαν στην σχετική ερώτηση *Ακίνδυνο ή Ελαφρύς κίνδυνος*). Σχεδόν ένας στους 4 (23,0%) θεωρεί «ακίνδυνη» την περιστασιακή χρήση κάνναβης, ενώ ένας στους 13 (7,8%) θεωρεί «ακίνδυνη» τη συστηματική της χρήση. Σε υψηλότερο ποσοστό τα αγόρια από ότι τα κορίτσια θεωρούν «ακίνδυνη» τη χρήση κάνναβης (Γράφημα 24). Υψηλότερο ποσοστό 16χρονων στους Ν. Αττικής και Θεσσαλονίκης θεωρούν «ακίνδυνη» τη δοκιμή και την περιστασιακή χρήση κάνναβης, συγκριτικά με τις Λοιπές περιοχές· οι διαφορές στα γεωγραφικά στρώματα εξαλείφονται ωστόσο όσον αφορά την τακτική χρήση της ουσίας (δεν φαίνεται σε γράφημα).

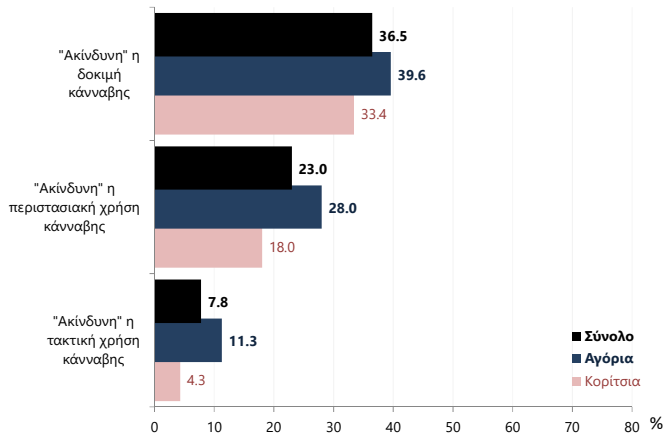

Γράφημα 24. Θεωρούν «ακίνδυνη» τη χρήση κάνναβης (%)

Το 2015 σημαντικά υψηλότερο ποσοστό μαθητών θεωρούν «ακίνδυνη» τη χρήση κάνναβης συγκριτικά με το 2011 και το 2007 (Γράφημα 25). Η χαλάρωση των αντιλήψεων για τους κινδύνους από τη χρήση κάνναβης διαχρονικά χαρακτηρίζει εξίσου αγόρια και κορίτσια καθώς και όλα τα γεωγραφικά στρώματα. Εξαίρεση αποτελούν τα κορίτσια και οι 16χρονοι από την περιοχή της Θεσσαλονίκης στους οποίους το 2015 δεν παρατηρείται σημαντική μεταβολή στην αντίληψη κινδύνου για την τακτική χρήση κάνναβης, συγκριτικά με το 2011 (δεν φαίνεται σε γράφημα).

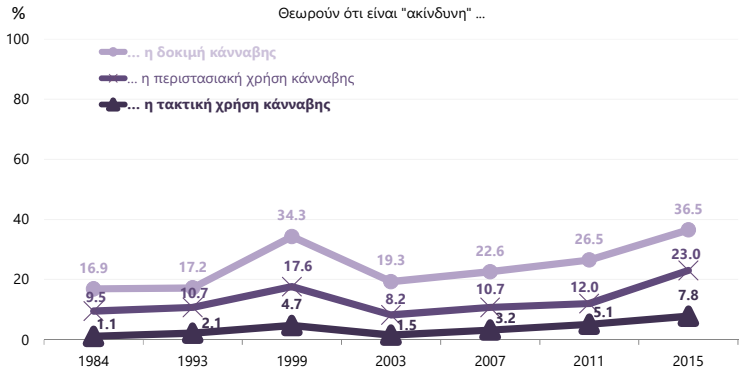

Γράφημα 25. Θεωρούν «ακίνδυνη» τη χρήση κάνναβης, διαχρονικά (%)

4.4.3. Χρήση οποιασδήποτε παράνομης ουσίας ≥1 φορά σε όλη τη ζωή

Σχεδόν ένας στους 9 16χρονους μαθητές (10,6%) αναφέρει χρήση οποιασδήποτε παράνομης ουσίας[3] έστω και μία φορά σε όλη τη ζωή (Γράφημα 26). Υπερδιπλάσιο ποσοστό αγοριών (14,8%) από ότι κοριτσιών (6,5%) αναφέρουν χρήση κάποιας παράνομης ουσίας, ενώ δεν παρατηρούνται διαφορές μεταξύ των γεωγραφικών στρωμάτων. Το 2015 υψηλότερο ποσοστό 16χρονων αναφέρουν χρήση οποιασδήποτε παράνομης ουσίας συγκριτικά όμως μόνο με πριν από μια 12ετία (2003).

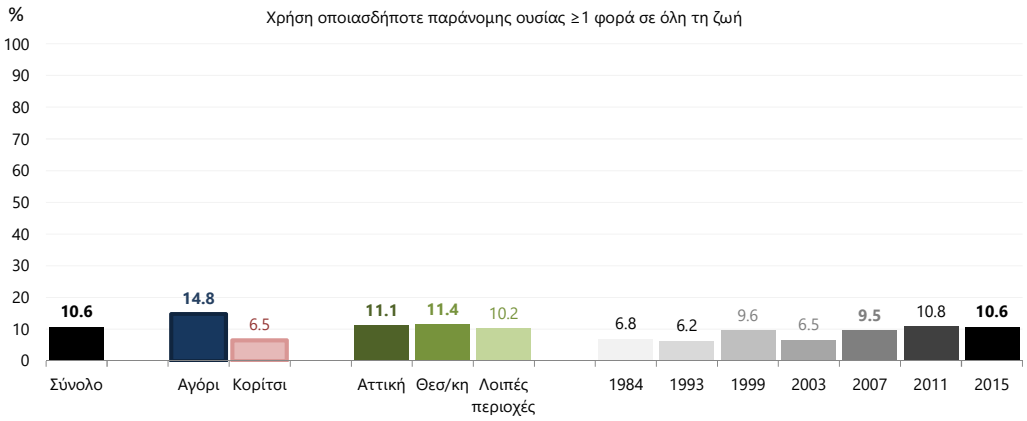

Γράφημα 26. Έχουν κάνει χρήση οποιασδήποτε παράνομης ουσίας ≥1 φορά σε όλη τη ζωή (%)

Η κάνναβη αποτελεί την πιο διαδεδομένη παράνομη ουσία (9,1%, βλ. παρακάτω Ενότητες §4.4.4-§4.4.7). Εξαιρουμένης της κάνναβης, η κάθε μία εκ των παράνομων ουσιών που εξετάστηκαν στην έρευνα αναφέρεται από τους 16χρονους σε ποσοστό μικρότερο του 2% (Γράφημα 27). Περισσότερα αγόρια από ότι κορίτσια αναφέρουν χρήση έκστασης, αμφεταμινών, κοκαΐνης, κρακ, «μαγικών μανιταριών» και LSD (δεν φαίνεται σε Γράφημα). Δεν παρουσιάζονται διαφορές στα ποσοστά χρήσης των διαφόρων ουσιών ανά γεωγραφικό στρώμα, με εξαίρεση τις λιγοστές περιπτώσεις εφήβων που ανέφεραν χρήση κεταμίνης, οι οποίες αναφέρθηκαν σχεδόν αποκλειστικά σε περιοχές εκτός των Ν. Αττικής και Θεσσαλονίκης.

[3] Περιλαμβάνει τις ουσίες κάνναβη, έκσταση, αμφεταμίνες, μεθαμφεταμίνες, κοκαΐνη, κρακ, LSD, ηρωίνη, κεταμίνη, «μαγικά μανιτάρια» και GHB

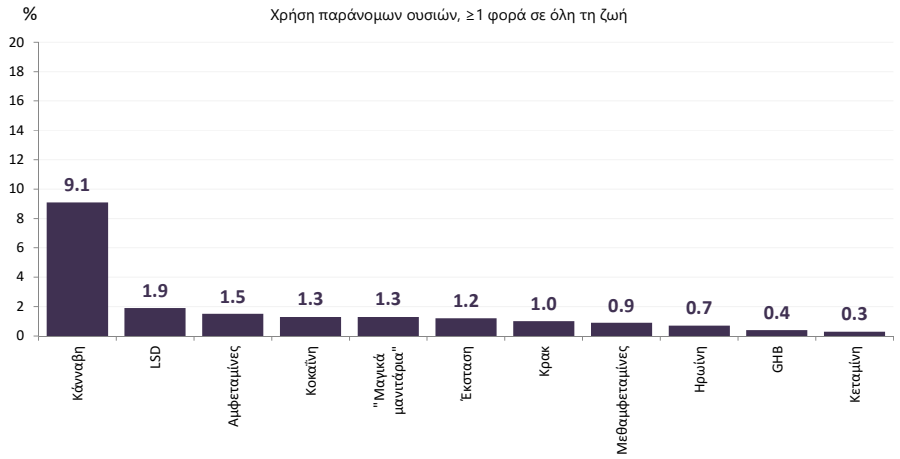

Γράφημα 27. Χρήση παράνομων ουσιών ≥1 φορά σε όλη τη ζωή (%)

4.4.4. Χρήση κάνναβης ≥1 φορά σε όλη τη ζωή

Ένας στους 11 μαθητές (9,1%) αναφέρει χρήση κάνναβης έστω και μία φορά σε όλη τη ζωή. Διπλάσιο ποσοστό αγοριών (12,4%) από ότι κοριτσιών (5,8%) αναφέρουν χρήση κάνναβης, ενώ δεν παρατηρούνται διαφορές μεταξύ των τριών γεωγραφικών στρωμάτων. Δεν παρατηρούνται σημαντικές μεταβολές στο ποσοστό χρήσης κάνναβης την τελευταία 8ετία, ενώ την 12ετία 2003-2015 παρατηρείται προοδευτική τάση αύξησης από τετραετία σε τετραετία, ώστε το 2015 να υπάρχει σχεδόν διπλάσιο ποσοστό 16χρονων που αναφέρουν χρήση κάνναβης συγκριτικά με το 2003 (Γράφημα 28).

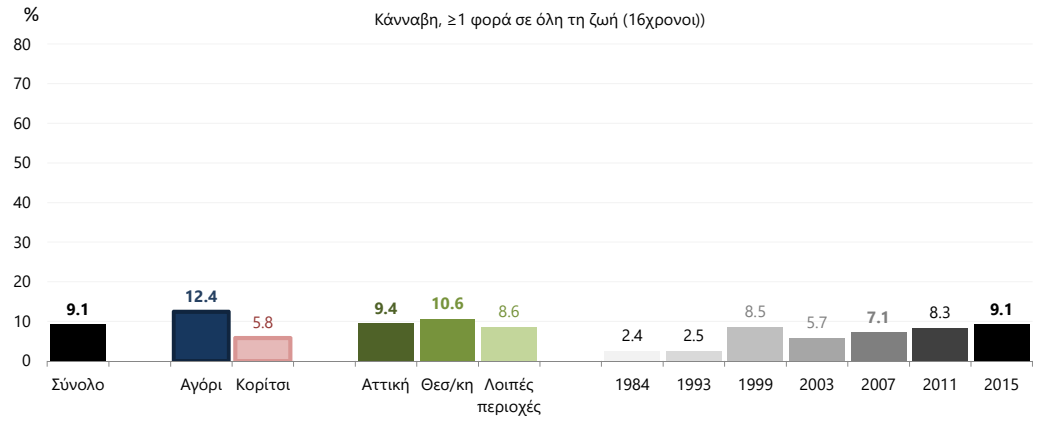

Γράφημα 28. Έχουν κάνει χρήση κάνναβης ≥1 φορά σε όλη τη ζωή (%)

4.4.5. Χρήση κάνναβης ≥1 φορά τους τελευταίους 12 μήνες

Ένας στους 13 16χρονους μαθητές (7,4%) αναφέρει χρήση κάνναβης έστω και μία φορά κατά τους τελευταίους 12 μήνες πριν από την έρευνα. Υψηλότερο ποσοστό αγοριών (10,2%) από ότι κοριτσιών (4,7%) ανέφεραν χρήση κάνναβης τον τελευταίο χρόνο, ενώ δεν παρατηρούνται διαφορές μεταξύ των τριών γεωγραφικών στρωμάτων. Την περίοδο 2011-2015 αυξήσεις παρατηρούνται μόνο στις περιοχές εκτός Ν. Αττικής και Θεσσαλονίκης. Επιπλέον, το 2015 υψηλότερο ποσοστό 16χρονων μαθητών αναφέρουν χρήση κάνναβης τον τελευταίο χρόνο συγκριτικά με πριν από μια 12ετία (2003) (Γράφημα 29).

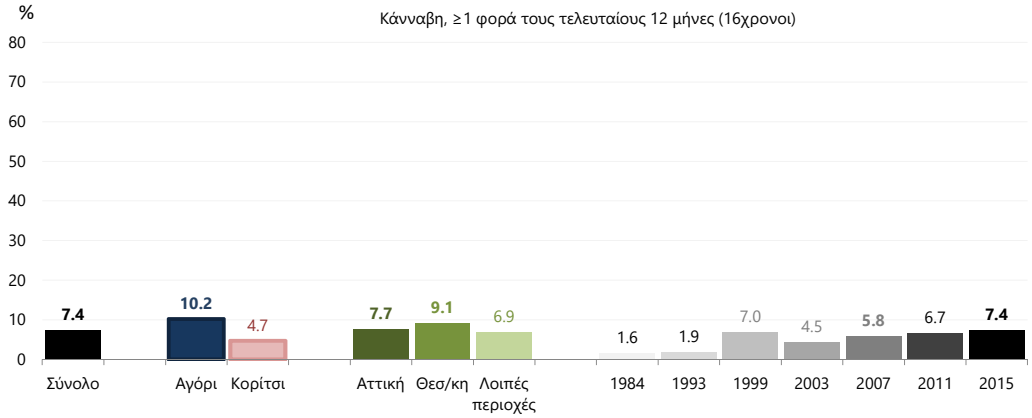

Γράφημα 29. Έχουν κάνει χρήση κάνναβης ≥1 φορά τους τελευταίους 12 μήνες (%)

4.4.6. Χρήση κάνναβης ≥1 φορά τις τελευταίες 30 ημέρες

Ένας στους 24 16χρονους μαθητές (4,1%) αναφέρει χρήση κάνναβης έστω και μία φορά κατά τις 30 τελευταίες ημέρες πριν από την έρευνα. Υψηλότερο ποσοστό αγοριών (5,9%) από ότι κοριτσιών (2,4%) ανέφεραν χρήση κάνναβης τον τελευταίο μήνα, ενώ δεν παρατηρούνται διαφορές μεταξύ των τριών γεωγραφικών στρωμάτων. Την περίοδο 2011-2015 δεν παρατηρούνται σημαντικές μεταβολές στο ποσοστό της πολύ πρόσφατης χρήσης κάνναβης. Ωστόσο, το 2015 υψηλότερο ποσοστό 16χρονων μαθητών αναφέρουν πολύ πρόσφατη χρήση συγκριτικά με πριν από μια 12ετία (2003) (Γράφημα 30)

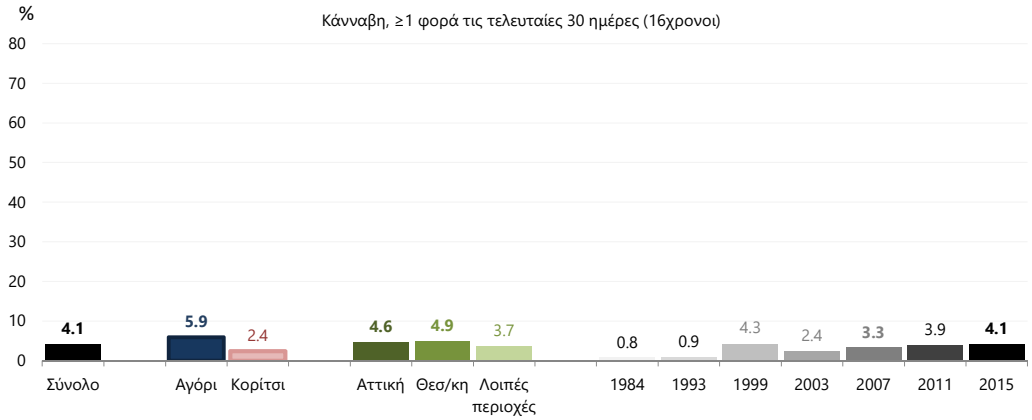

Γράφημα 30. Έχουν κάνει χρήση κάνναβης ≥1 φορά τις τελευταίες 30 ημέρες (%)

4.4.7. Επανάληψη της χρήσης κάνναβης ≥3 φορές σε όλη τη ζωή

Σχεδόν ένας στους 22 μαθητές (4,6%) αναφέρει επανάληψη της χρήσης κάνναβης ≥3 φορές σε όλη τη ζωή. Υψηλότερο ποσοστό αγοριών (6,4%) από ότι κοριτσιών (2,8%) αναφέρουν επανάληψη της χρήσης κάνναβης, ενώ δεν παρατηρούνται διαφορές μεταξύ των τριών γεωγραφικών στρωμάτων. Αν και υπάρχει τάση αύξησης διαχρονικά, την τελευταία 4ετία δεν παρατηρούνται σημαντικές μεταβολές στο ποσοστό των 16χρονων μαθητών στην Ελλάδα που αναφέρουν επανάληψη της χρήσης κάνναβης (Γράφημα 31).

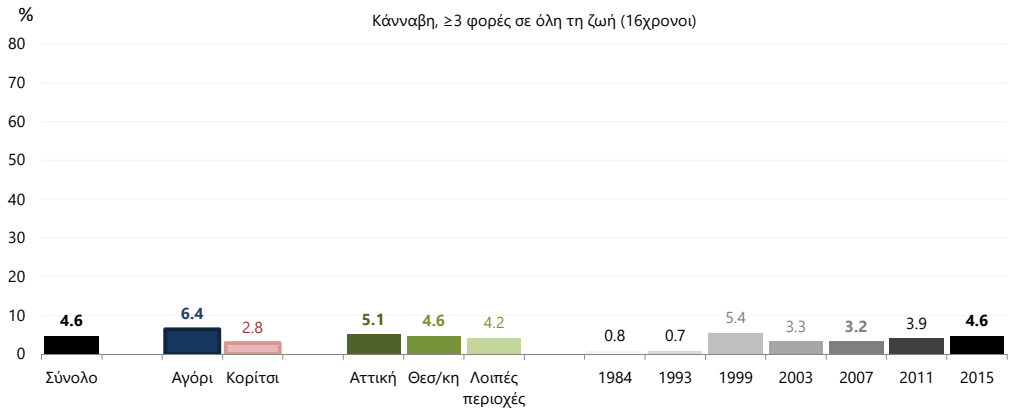

Γράφημα 31. Έχουν κάνει χρήση κάνναβης ≥3 φορές σε όλη τη ζωή (%)

4.4.8. Χρήση άλλων («νόμιμων») ουσιών ≥1 φορά σε όλη τη ζωή

Ένας στους 8 μαθητές (12,5%) αναφέρει χρήση κάποιας εισπνεόμενης ουσίας (κόλλα, βενζίνη κτλ) έστω και μία φορά σε όλη τη ζωή. Σε ποσοστό 4,2% οι έφηβοι αναφέρουν μη-συνταγογραφημένη χρήση ηρεμιστικών ή υπνωτικών και σε ποσοστό 2,5% χρήση «νέων» ψυχοδραστικών ουσιών, κυρίως συνθετικών κανναβινοειδών (Γράφημα 32). Χρήση «νέων» ψυχοδραστικών ουσιών και αναβολικών αναφέρουν περισσότερα αγόρια από ότι κορίτσια. Δεν υπάρχουν διαφορές μεταξύ των τριών γεωγραφικών στρωμάτων. Διαχρονικά δεν παρατηρείται αύξηση στα ποσοστά της χρήσης κάποιας εκ των «νόμιμων» ουσιών.

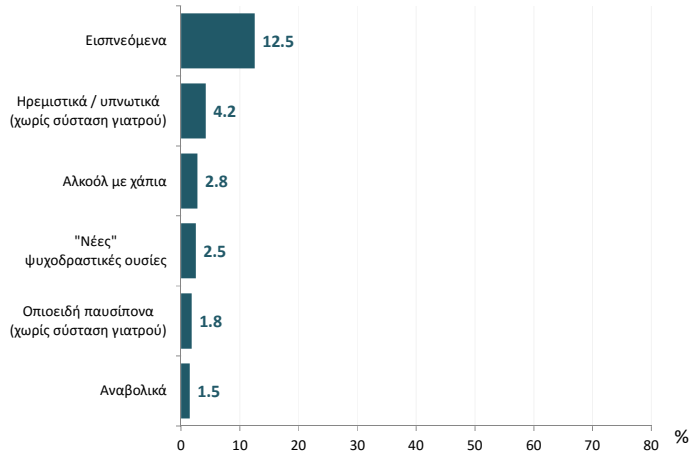

Γράφημα 32. Έχουν κάνει χρήση άλλων «νόμιμων» ουσιών ≥1 φορά σε όλη τη ζωή (%)

4.4.9. Συνοπτική αποτίμηση για τη χρήση παράνομων ή άλλων «νόμιμων» ουσιών

Τουλάχιστον ένας στους 4 16χρονους μαθητές (28,6%) θεωρεί ότι η πρόσβαση σε ηρεμιστικά / υπνωτικά είναι «εύκολη» και σε μία σχεδόν παρόμοια αναλογία (22,8%) θεωρούν το ίδιο για την κάνναβη· ένας στους 7 (14,2%) θεωρεί «εύκολη» την πρόσβαση σε συνταγογραφούμενα οπιοειδή παυσίπονα. Την τελευταία 4ετία φαίνεται να μειώνεται ο αριθμός των 16χρονων που θεωρούν εύκολη την πρόσβαση στις περισσότερες ουσίες.

Τουλάχιστον ένας στους 3 16χρονους μαθητές (36,5%) θεωρεί «ακίνδυνη» τη δοκιμή κάνναβης, ένας στους 4 (23,0%) την περιστασιακή της χρήση, ενώ ένας στους 13 (7,8%) τη συστηματική της χρήση. Υψηλότερο ποσοστό αγοριών, έναντι κοριτσιών, θεωρούν «ακίνδυνη» τη χρήση κάνναβης. Το 2015 σημαντικά υψηλότερο ποσοστό μαθητών θεωρούν «ακίνδυνη» την χρήση κάνναβης συγκριτικά με το 2011 και το 2007.

Σχεδόν ένας στους 9 16χρονους μαθητές (10,6%) αναφέρει χρήση παράνομης ουσίας έστω και μία φορά σε όλη τη ζωή, τα αγόρια σε υπερδιπλάσιο ποσοστό σε σχέση με τα κορίτσια. Η κάνναβη είναι η πλέον δημοφιλής παράνομη ουσία· χρήση της ουσίας ανέφερε ένας στους 11 μαθητές (9,1%), περισσότερο αγόρια (12,4%). Η πλειονότητα των χρηστών κάνναβης έκαναν χρήση της ουσίας τους τελευταίους 12 μήνες (7,4% του δείγματος), οι μισοί επανέλαβαν τη χρήση ≥3 φορές σε όλη τη ζωή (4,6% του δείγματος) και σε παρόμοια αναλογία (4,1% του δείγματος) ανέφεραν χρήση κάνναβης τις τελευταίες 30 ημέρες.

Ένας στους 8 μαθητές (12,5%) αναφέρει χρήση εισπνεόμενης ουσίας (κόλλα, βενζίνη) έστω και μία φορά σε όλη τη ζωή. Σε ποσοστό 4,2% αναφέρθηκε μη-συνταγογραφημένη χρήση ηρεμιστικών ή υπνωτικών, ενώ σε ποσοστό 2,5% αναφέρθηκε χρήση «νέων» ψυχοδραστικών ουσιών (κυρίως συνθετικών κανναβινοειδών).

Διαχρονικά, σημαντικές ($p < 0,05$) μεταβολές στο ποσοστό χρήσης παρατηρούνται μόνο στη χρήση οποιασδήποτε παράνομης ουσίας, και στη χρήση κάνναβης και μόνο μεταξύ του 2003 και του 2015.

4.5. ΧΡΗΣΗ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ & ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ

4.5.1. Καθημερινή χρήση του διαδικτύου

Οι 16χρονοι μαθητές ρωτήθηκαν σχετικά με το πόσες ημέρες της εβδομάδας που προηγήθηκε της έρευνας ήταν (εάν συνέβη) στο διαδίκτυο μέσω κάποιου ηλεκτρονικού υπολογιστή, τάμπλετ, κινητού τηλεφώνου / smartphone, κονσόλας ή οποιασδήποτε άλλης ηλεκτρονικής συσκευής, για οποιονδήποτε λόγο. Κατά μέσον όρο, οι 16χρονοι μαθητές είναι στο διαδίκτυο σχεδόν έξι μέρες την εβδομάδα (μέσος όρος [ΜΟ] = 5,8 ημέρες την εβδομάδα, τυπική απόκλιση [ΤΑ] = 2,1 ημέρες).

Περισσότεροι από δύο στους 3 μαθητές (68,7%) ήταν στο διαδίκτυο και τις επτά ημέρες της προηγούμενης εβδομάδας από την έρευνα (Γράφημα 33). Σημαντικά υψηλότερο ποσοστό κοριτσιών και μαθητών από σχολεία των Ν. Αττικής και Θεσσαλονίκης είναι καθημερινά στο διαδίκτυο, συγκριτικά με τα αγόρια και τους 16χρονους των Λοιπών περιοχών, αντίστοιχα.

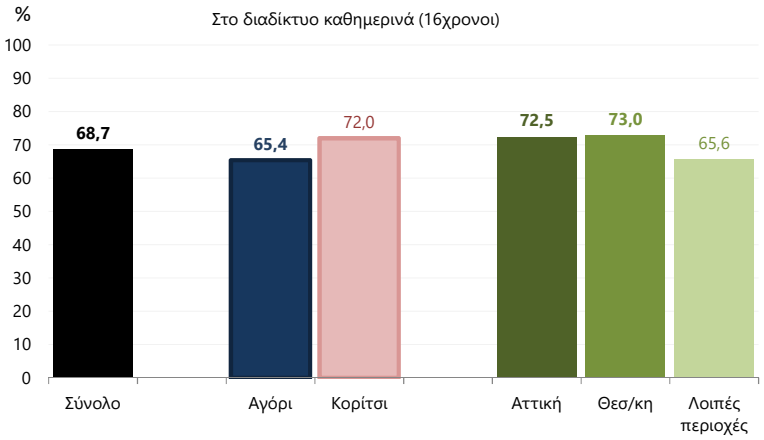

Γράφημα 33. Είναι στο διαδίκτυο καθημερινά (%)

4.5.2. Χρόνος παραμονής στο διαδίκτυο

Οι 16χρονοι μαθητές ρωτήθηκαν σχετικά με τον αριθμό των ωρών που ήταν στο διαδίκτυο (εάν συνέβη) μια τυπική ημέρα ξεχωριστά, από τη Δευτέρα έως και την Πέμπτη και από την Παρασκευή έως και την Κυριακή. Μεταξύ Δευτέρας και Πέμπτης, συχνή χρήση του διαδικτύου (≥4 ώρες κάθε ημέρα που θα το χρησιμοποιήσει) αναφέρει ένας στους 4 μαθητές (23,9%) (Γράφημα 34). Μεταξύ Παρασκευής και Κυριακής, συχνή χρήση (≥6 ώρες κάθε ημέρα που θα το χρησιμοποιήσει) αναφέρει ένας στους 6 (17,6%) (Γράφημα 35). Τα ποσοστά των μαθητών που αναφέρουν συχνή χρήση του διαδικτύου κάθε ημέρα που το χρησιμοποιούν δεν διαφέρουν σημαντικά μεταξύ αγοριών και κοριτσιών ή μεταξύ γεωγραφικών στρωμάτων.

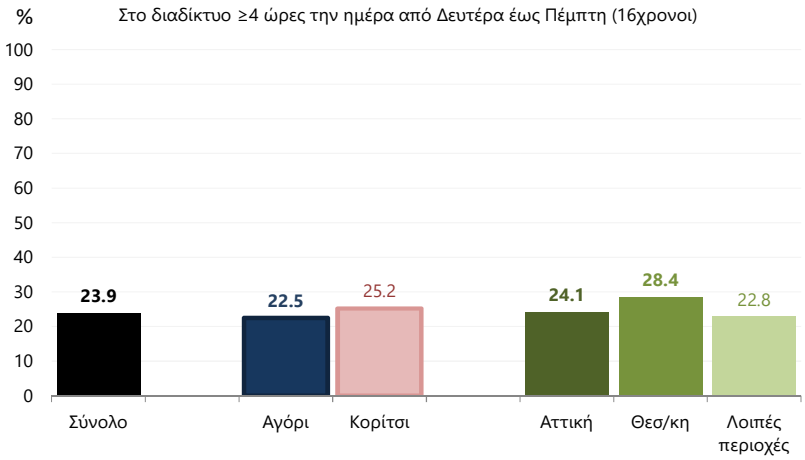

Γράφημα 34. Είναι στο διαδίκτυο ≥4 ώρες την ημέρα από Δευτέρα έως Πέμπτη (%)

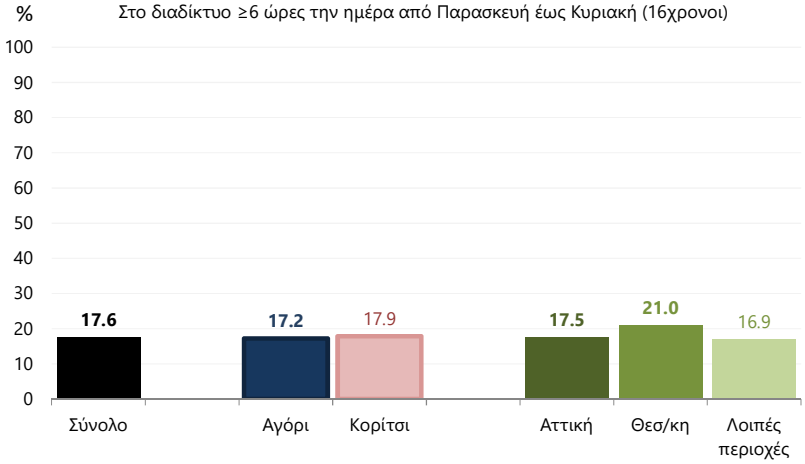

Γράφημα 35. Είναι στο διαδίκτυο ≥6 ώρες την ημέρα από Παρασκευή έως Κυριακή (%)

4.5.3. Λόγοι χρήσης του διαδικτύου

Οι 16χρονοι μαθητές ρωτήθηκαν σχετικά με τους λόγους για τους οποίους χρησιμοποίησαν το διαδίκτυο τις τελευταίες 7 ημέρες πριν από την έρευνα (π.χ., χρήση μέσων κοινωνικής δικτύωσης, διαδικτυακά παιχνίδια, τυχερά παιχνίδια, μελέτη, ή απλό σερφάρισμα για αναζήτηση πληροφοριών, μουσική, βίντεο ή ταινίες, και αγορές ή πωλήσεις), καθώς και για το χρόνο που αφιέρωσαν σε κάθε μία από αυτές τις δραστηριότητες.

Τις περισσότερες ημέρες και ώρες στο διαδίκτυο οι μαθητές τις περνούν στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, 5,5 ημέρες την εβδομάδα (ΤΑ: 2,4 ημέρες) και 2,4 ώρες ανά ημέρα ενασχόλησης (ΤΑ: 1,9 ώρες) (Γράφημα 36). Ακολουθούν σε διάρκεια: η μουσική, ταινίες ή το κατέβασμα προγραμμάτων (4,5 ημέρες για 2,0 ώρες κάθε φορά), η μελέτη ή το απλό σερφάρισμα για αναζήτηση πληροφοριών (2,9 ημέρες για 1,1 ώρες) και τα διαδικτυακά παιχνίδια (1,4 ημέρες την εβδομάδα για 0,8 ώρες).

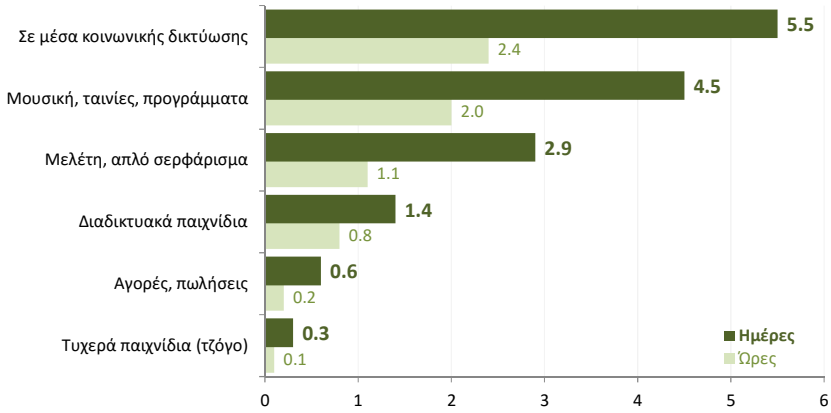

Γράφημα 36. Μέσος όρος ημερών και ωρών ενασχόλησης με το διαδίκτυο, ανά τύπο ενασχόλησης

Περισσότερα αγόρια από ότι κορίτσια αναφέρουν συχνή ενασχόληση με διαδικτυακά παιχνίδια πολέμου ή στρατηγικής και με παιχνίδια από τα οποία μπορεί κανείς να κερδίσει χρήματα και με αγορές μέσω διαδικτύου· αντίθετα, περισσότερα κορίτσια από ότι αγόρια αναφέρουν συχνή χρήση του διαδικτύου για κοινωνική δικτύωση, μελέτη ή αναζήτηση πληροφοριών και μουσική ή ταινίες (δεν φαίνεται σε γράφημα). Μεταξύ των τριών γεωγραφικών στρωμάτων, οι 16χρονοι μαθητές των περιοχών της Αττικής και της Θεσσαλονίκης χρησιμοποιούν κατά κανόνα συχνότερα το διαδίκτυο για κοινωνική δικτύωση, σερφάρισμα για αναζήτηση πληροφοριών και ακρόαση μουσικής ή άλλου υλικού, συγκριτικά με τους συνομηλίκους τους στις Λοιπές περιοχές (δεν φαίνεται σε γράφημα).

4.5.4. Παθολογική χρήση του διαδικτύου

Οι 16χρονοι μαθητές ρωτήθηκαν για το πόσο συχνά βιώνουν μία σειρά από καταστάσεις ή συναισθήματα σε σχέση με τη χρήση του διαδικτύου. Μέσω των απαντήσεών τους σε ομάδα 14 ερωτήσεων τύπου Likert (5-βάθμια)[4] κατέστη δυνατό να εκτιμηθεί ο βαθμός παθολογικής του χρήσης. Στο Γράφημα 37 παρουσιάζονται τα ποσοστά των μαθητών που απάντησαν «συχνά» ή «πολύ συχνά», ξεχωριστά για κάθε ερώτηση της κλίμακας.

Το μεγαλύτερο ποσοστό των 16χρονων μαθητών (40,5%) απάντησαν ότι συχνά μπαίνουν στο διαδίκτυο όταν νοιώθουν άκεφοι και σε κοντινό ποσοστό (35,9%) για να ξεφύγουν από στεναχώριες ή να ανακουφιστούν από αρνητικά συναισθήματα. Ένας στους 5 μαθητές (22,1%) εμφανίζεται προβληματισμένος για τον χρόνο που αφιερώνει στο διαδίκτυο, και σε παρόμοιο ποσοστό τούς συμβαίνει συχνά να τους λένε άτομα του περιβάλλοντός τους ότι πρέπει να αφιερώνουν λιγότερο χρόνο στο διαδίκτυο (21,8%), να τους είναι δύσκολο να διακόψουν (20,8%) ή να βιάζονται να τελειώσουν τη μελέτη τους για το σχολείο προκειμένου να μπουν στο διαδίκτυο (20,1%) (Γράφημα 37). Τα κορίτσια είναι σε υψηλότερο ποσοστό προβληματισμένα για τη χρήση του διαδικτύου, συγκριτικά με τα αγόρια (δεν φαίνεται σε γράφημα).

[4] Η εφαρμογή της κλίμακας για την παθολογική χρήση του διαδικτύου βασίζεται στην ακόλουθη μελέτη: Meerkerk G-J, van den Eijnden R, Franken I and Garretsen H (2010). Is compulsive internet use related to sensitivity to reward and punishment, and impulsivity? Computers in Human Behavior, 26, 729–735. Ως υψηλά στην κλίμακα παθολογικής χρήσης του διαδικτύου κατατάσσονται οι έφηβοι με βαθμολογία μεγαλύτερη του 28 (σε σύνολο 56).

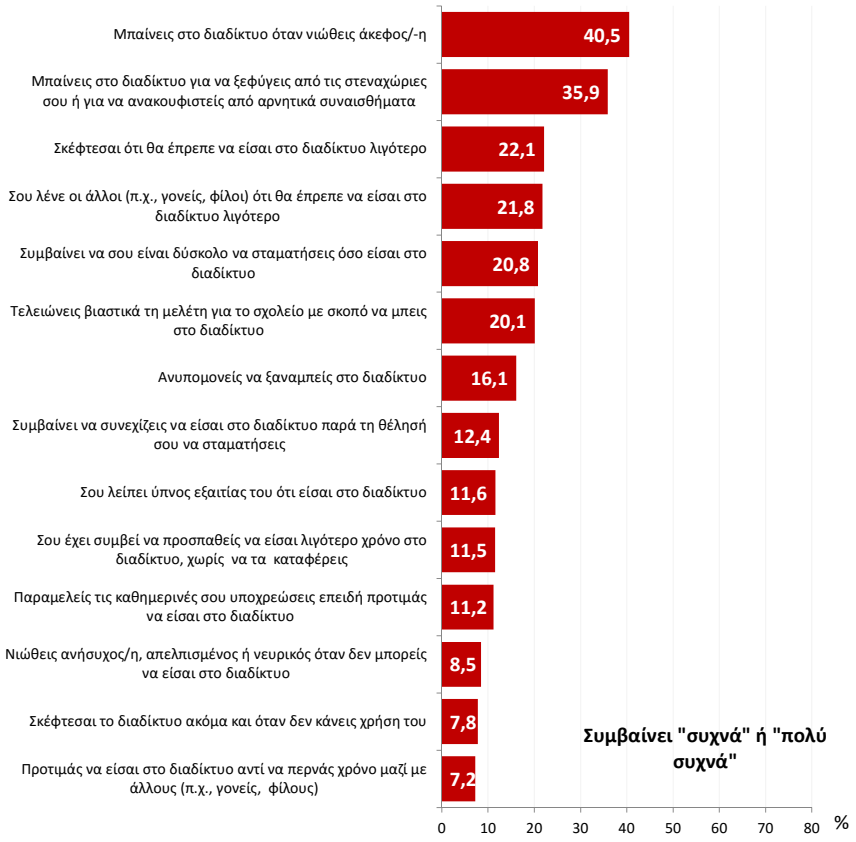

Γράφημα 37. Απαντήσεις στην κλίμακα παθολογικής χρήσης του διαδικτύου (%)

Με βάση τις απαντήσεις των μαθητών στις ερωτήσεις της κλίμακας υπολογίστηκε ο βαθμός παθολογικής χρήσης τού διαδικτύου. Σχεδόν ένας στους 6 16χρονους (15,1%) εμφάνισε υψηλή βαθμολογία στην κλίμακα (στο εξής, *Παθολογική χρήση*). Παθολογική χρήση ανέφεραν σε υψηλότερο ποσοστό τα κορίτσια (έναντι των αγοριών) και οι μαθητές στο Ν. Θεσσαλονίκης (έναντι των μαθητών του Ν. Αττικής) (Γράφημα 38).

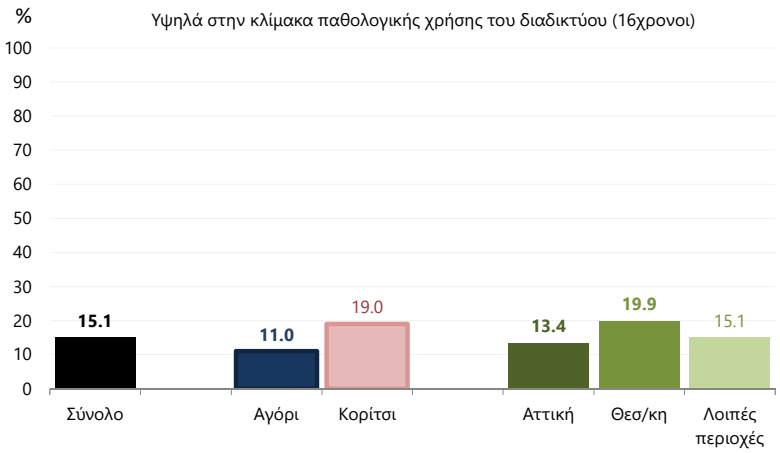

Γράφημα 38. Υψηλά στην κλίμακα παθολογικής χρήσης του διαδικτύου (%)

4.5.5. Προσκόλληση στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης

Οι 16χρονοι μαθητές ρωτήθηκαν επίσης για το πόσο συμφωνούν ή διαφωνούν με αναφορές σχετικά με την ενασχόλησή τους με τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Μέσω των απαντήσεών τους κατέστη δυνατό να εκτιμηθεί ο βαθμός προσκόλλησης τους στα μέσα αυτά.

Σχεδόν ένας στους 2 μαθητές (48,1%) συμφωνούν με την άποψη ότι περνούν υπερβολικά πολύ χρόνο στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης (απάντησαν στη σχετική ερώτηση «συμφωνώ απόλυτα» ή «συμφωνώ μερικώς»), σχεδόν δύο στους 5 (39,3%) ότι οι γονείς τους τούς λένε ότι περνούν υπερβολικά πολύ χρόνο στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, και σχεδόν ένας στους 4 (22,5%) ότι δυσανασχετεί κάθε φορά που δεν μπορεί να περάσει χρόνο στα μέσα αυτά (Γράφημα 39). Και με τις τρεις παραπάνω απόψεις συμφωνούν περισσότερα κορίτσια από ότι αγόρια. Μεταξύ των τριών γεωγραφικών στρωμάτων δεν παρουσιάζονται σημαντικές διαφορές στα ποσοστά των 16χρονων που συμφωνούν με κάθε μία από τις απόψεις αυτές, με εξαίρεση την αντίληψη των ίδιων ότι περνούν υπερβολικό χρόνο στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, την οποία συμμερίζονται σε υψηλότερο ποσοστό οι 16χρονοι στο Ν. Θεσσαλονίκης από ότι στον Ν. Αττικής (δεν φαίνεται σε γράφημα).

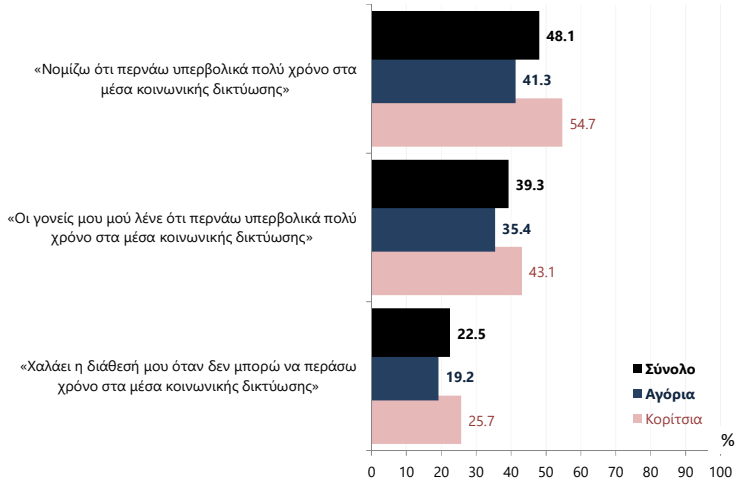

Γράφημα 39. Αντιλήψεις σχετικά με τον βαθμό προσκόλλησης στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης (%)

Λαμβάνοντας υπ' όψη τον συνδυασμό των απαντήσεων των μαθητών σχετικά με τη σχέση που έχουν με τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, κατέστη δυνατό να εκτιμηθεί ο βαθμός προσκόλλησής τους στα μέσα αυτά[5].

Κάτι παραπάνω από ένας στους 3 μαθητές (36,1%) εμφάνισε υψηλή βαθμολογία στην ειδική κλίμακα για την προσκόλληση στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, περισσότερο τα κορίτσια (42,3%) έναντι των αγοριών (29,7%)· δεν υπήρξαν διαφορές μεταξύ των τριών γεωγραφικών περιοχών (Γράφημα 40).

[5] Holstein B, Pedersen T, Bendtsen P, Madsen K, Meilstrup C, Nielsen L and Rasmussen M (2014). Perceived problems with computer gaming and internet use among adolescents: measurement tool for non-clinical survey studies. BMC Public Health, 14: 361 10.1186/1471-2458-14-361. Οι μαθητές που «συμφωνούν» τουλάχιστον στις δύο από τις τρεις καταστάσεις που περιγράφονται στη σχετική κλίμακα θεωρούνται ότι έχουν προσκόλληση στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

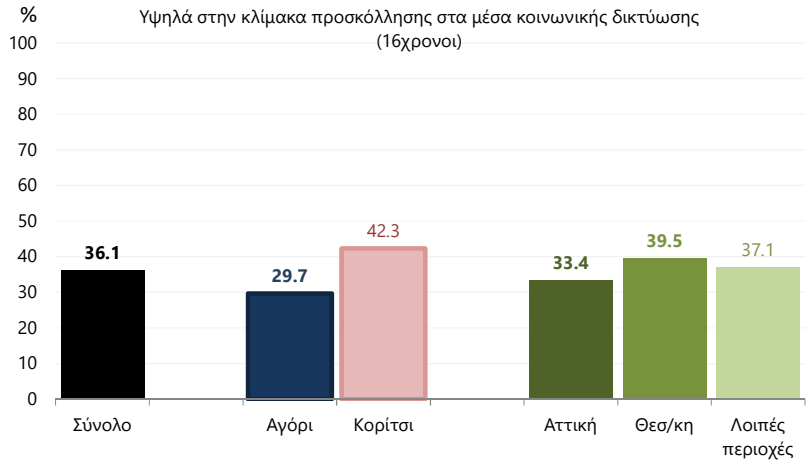

Γράφημα 40. Υψηλά στην κλίμακα προσκόλλησης στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης (%)

4.5.6. Προσκόλληση στα ηλεκτρονικά παιχνίδια

Οι 16χρονοι μαθητές ρωτήθηκαν επίσης για το πόσο συμφωνούν ή διαφωνούν με αναφορές σχετικά με την ενασχόλησή τους με τα ηλεκτρονικά παιχνίδια. Μέσω των απαντήσεών τους κατέστη δυνατό να εκτιμηθεί ο βαθμός προσκόλλησης τους σε αυτά.

Ένας στους 5 μαθητές (21,3%) συμφωνεί με την άποψη ότι περνά υπερβολικά πολύ χρόνο παίζοντας ηλεκτρονικά παιχνίδια (απάντησε στη σχετική ερώτηση «συμφωνώ απόλυτα» ή «συμφωνώ μερικώς»), και παρόμοιο ποσοστό (19,7%) ότι οι γονείς τους τούς λένε ότι περνούν υπερβολικά πολύ χρόνο παίζοντας, ενώ ένας στους 8 (12,5%) ότι δυσανασχετεί κάθε φορά που δεν μπορεί να παίξει ηλεκτρονικά παιχνίδια (Γράφημα 41). Και με τις τρεις παραπάνω απόψεις συμφωνούν περισσότερα αγόρια από ότι κορίτσια, ενώ δεν παρατηρούνται σημαντικές διαφορές μεταξύ των τριών γεωγραφικών στρωμάτων (δεν φαίνεται σε γράφημα).

Λαμβάνοντας υπ' όψη τον συνδυασμό των απαντήσεων των 16χρονων μαθητών για τη σχέση που έχουν με τα ηλεκτρονικά παιχνίδια, και με βάση ειδική κλίμακα για την προσκόλληση στα ηλεκτρονικά παιχνίδια[6], κατέστη δυνατό να εκτιμηθεί ο βαθμός προσκόλλησής τους σε αυτά. Υψηλή βαθμολογία στην κλίμακα προσκόλλησης στα ηλεκτρονικά παιχνίδια εμφάνισε σχεδόν ένας στους 6 16χρονους μαθητές (17,1%), περισσότερο τα αγόρια (27,6%) έναντι των κοριτσιών (6,8%) (δεν υπήρξαν διαφορές μεταξύ των τριών γεωγραφικών περιοχών) (Γράφημα 42).

[6] Holstein B, Pedersen T, Bendtsen P, Madsen K, Meilstrup C, Nielsen L and Rasmussen M (2014). Perceived problems with computer gaming and internet use among adolescents: measurement tool for non-clinical survey studies. BMC Public Health, 14: 361 10.1186/1471-2458-14-361. Οι μαθητές που «συμφωνούν» τουλάχιστον στις δύο από τις τρεις καταστάσεις που περιγράφονται στη σχετική κλίμακα θεωρούνται ότι έχουν προσκόλληση στα διαδικτυακά ηλεκτρονικά παιχνίδια.

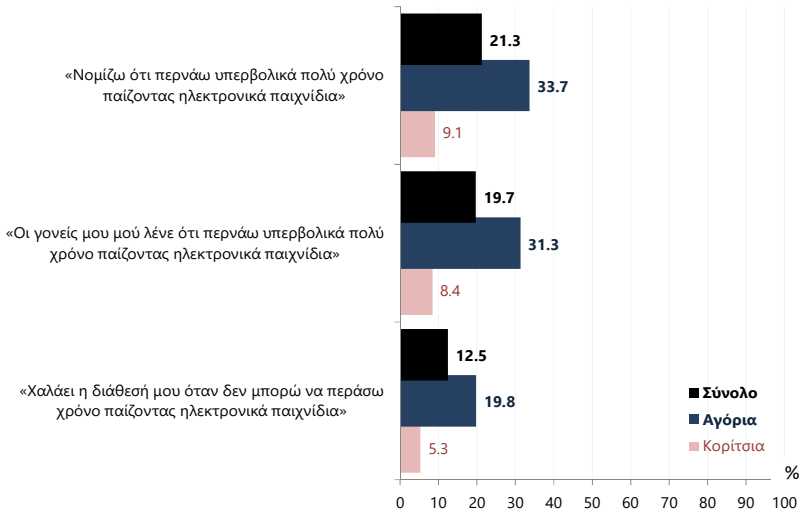

Γράφημα 41. Αντιλήψεις σχετικά με τον βαθμό προσκόλλησης στα ηλεκτρονικά παιχνίδια (%)

Γράφημα 42. Υψηλά στην κλίμακα προσκόλλησης στα ηλεκτρονικά παιχνίδια (%)

4.5.7. Συνοπτική αποτίμηση για τη χρήση του διαδικτύου

Περισσότεροι από δύο στους 3 16χρονους μαθητές στην Ελλάδα είναι στο διαδίκτυο και τις επτά ημέρες της εβδομάδας. Σημαντικά υψηλότερο ποσοστό κοριτσιών και μαθητών από σχολεία των Ν. Αττικής και Θεσσαλονίκης είναι καθημερινά στο διαδίκτυο, συγκριτικά με τα αγόρια και τους 16χρονους των Λοιπών περιοχών, αντίστοιχα.

Τις περισσότερες ημέρες και ώρες στο διαδίκτυο οι 16χρονοι τις περνούν στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης· η χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης αναφέρεται κατά μέσον όρο 5,5 ημέρες την εβδομάδα για περίπου 2,4 ώρες ανά ημέρα. Ακολουθούν σε διάρκεια: η παρακολούθηση / κατέβασμα μουσικής, ταινιών ή προγραμμάτων, η μελέτη ή το απλό σερφάρισμα για αναζήτηση πληροφοριών και τα διαδικτυακά παιχνίδια. Αγόρια και κορίτσια διαφέρουν στον αριθμό των ημερών και των ωρών που αφιερώνουν για διαδικτυακά και τυχερά παιχνίδια και για διαδικτυακά αγορές (περισσότερες ημέρες και ώρες τα αγόρια) και στις ώρες που αφιερώνουν στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, τη παρακολούθηση / κατέβασμα μουσικής, ταινιών ή προγραμμάτων και το σερφάρισμα (χρησιμοποιούνται συχνότερα από τα κορίτσια).

Δύο στους 5 16χρονους απάντησαν ότι μπαίνουν συχνά στο διαδίκτυο όταν νοιώθουν άκεφοι και ένας στους 3 για να ανακουφιστεί από αρνητικά συναισθήματα. Σχεδόν ένας στους 6 16χρονους (15,1%) εμφάνισε υψηλή βαθμολογία στην κλίμακα παθολογικής χρήσης του διαδικτύου, σε υψηλότερο ποσοστό τα κορίτσια και οι μαθητές του Ν. Θεσσαλονίκης.

Περισσότεροι από ένας στους 3 μαθητές εμφάνισαν υψηλή βαθμολογία στην ειδική κλίμακα για την προσκόλληση στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, περισσότερο τα κορίτσια. Τα αγόρια, αντίθετα, εμφάνισαν υψηλότερη βαθμολογία στην κλίμακα προσκόλλησης στα ηλεκτρονικά παιχνίδια, συγκριτικά με τα κορίτσια (27,6% και 6,6%, αντίστοιχα).

4.6. ΣΤΟΙΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ

Παρουσιάζονται ακολούθως τα αποτελέσματα της έρευνας σχετικά με τέσσερις δείκτες που αφορούν στην ενασχόληση των εφήβων με το στοιχηματισμό: τη συχνότητα ενασχόλησής τους, τη βαρύτητα με την οποία ασχολούνται με το στοιχηματισμό, τους τρόπους με τους οποίους στοιχηματίζουν και την πιθανή εξάρτησή τους από το στοιχηματισμό.

4.6.1. Ενασχόληση με το στοιχηματισμό

Συχνότητα ενασχόλησης με το στοιχηματισμό

Ένας στους 7 μαθητές (14,6%) αναφέρει ότι έχει παίξει/στοιχηματίσει χρήματα τουλάχιστον 2 φορές το μήνα κατά τη διάρκεια των τελευταίων 12 μηνών πριν από την έρευνα. Το ποσοστό για τα αγόρια (26,9%) είναι σημαντικά υψηλότερο από το αντίστοιχο των κοριτσιών (2,6%). Οι έφηβοι στις Λοιπές περιοχές απαντούν ότι έχουν παίξει/στοιχηματίσει χρήματα τουλάχιστον 2 φορές το μήνα σε υψηλότερο ποσοστό (15,9%) συγκριτικά με τους εφήβους στο Ν. Αττικής (12,2%) (Γράφημα 43).

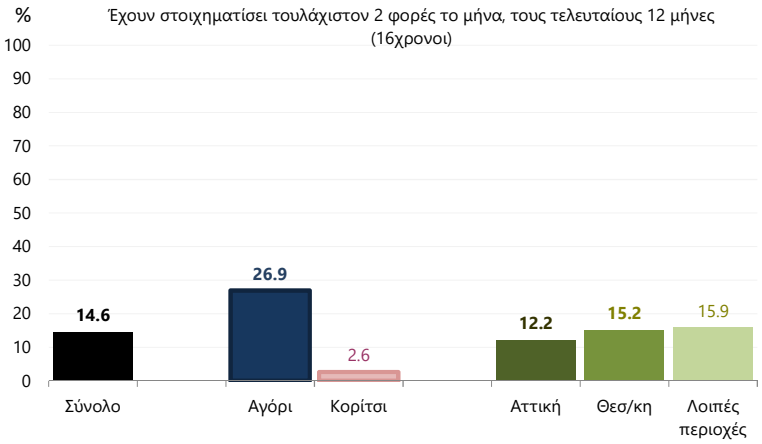

Γράφημα 43. Έχουν στοιχηματίσει ≥2 φορές το μήνα, τους τελευταίους 12 μήνες (%)

Βαρύτητα ενασχόλησης με το στοιχηματισμό

Συνδυαστικά με τη συχνότητα ενασχόλησής τους με το στοιχηματισμό, οι έφηβοι ρωτήθηκαν και για τη βαρύτητα ενασχόλησής τους όπως προκύπτει από τις ώρες τις οποίες αναφέρουν ότι περνούν στοιχηματίζοντας χρήματα. Από τις απαντήσεις τους στην Κλίμακα Προβληματικής Ενασχόλησης με τον Στοιχηματισμό (Consumption Screen for Problem Gambling[7]) προκύπτει ότι ποσοστό 6,3% των εφήβων εντάσσονται στην υποκατηγορία της υπερβολικής ενασχόλησης (δεν φαίνεται σε γράφημα). Στην κατηγορία αυτή εντάσσονται σε σημαντικά υψηλότερο ποσοστό αγόρια (12,3%) από ότι κορίτσια (0,6%), ενώ δεν παρατηρούνται σημαντικές διαφορές μεταξύ των τριών γεωγραφικών στρωμάτων (δεν φαίνεται σε γράφημα).

[7] Rockloff, M. (2011). Validation of the consumption screen for problem gambling (CSPG). Journal of Gambling Studies, 1–10.

4.6.2. Τρόποι στοιχηματισμού

Οι έφηβοι ρωτήθηκαν για τους τρόπους με τους οποίους στοιχημάτισαν χρήματα (στο διαδίκτυο ή σε χώρους όπως τα πρακτορεία ΟΠΑΠ) και για τα παιχνίδια στα οποία στοιχημάτισαν κατά τους τελευταίους 12 μήνες. Ένας στους 5 εφήβους (21,8%) αναφέρει ότι στοιχημάτισε χρήματα σε παιχνίδια όπως το Λόττο και το Τζόκερ στο διαδίκτυο, ενώ ένας στους 3 (35,9%) στοιχημάτισε σε κάποιο πρακτορείο. Ένας στους 10 εφήβους (10,3%) αναφέρει ότι στοιχημάτισε χρήματα σε αθλήματα ή/και αγωνίσματα ζώων στο διαδίκτυο, ενώ ένας στους 7 (15,1%) στοιχημάτισε σε κάποιο πρακτορείο. Αναφορικά με τα παιχνίδια με τράπουλα, οι έφηβοι απαντούν σε παρόμοια ποσοστά ότι στοιχημάτισαν χρήματα στο διαδίκτυο (10,7%) και στο πρακτορείο (9,6%) (Γράφημα 44).

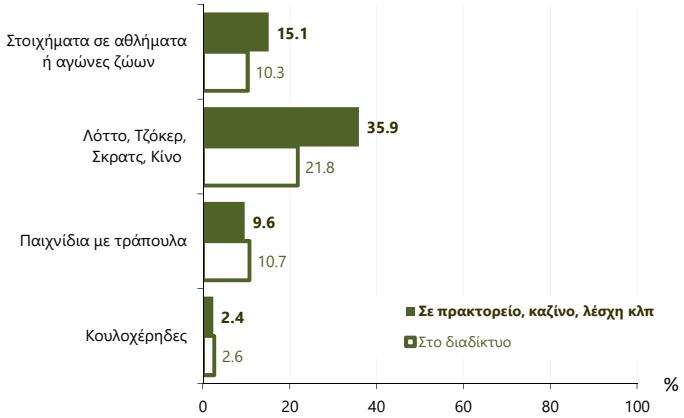

Γράφημα 44. Τρόπος στοιχηματισμού και είδος παιχνιδιού κατά τους τελευταίους 12 μήνες (%)

Σημαντικές διαφορές μεταξύ των φύλων παρατηρούνται σε όλα τα είδη στοιχηματισμού, με τα αγόρια να στοιχηματίζουν σε σημαντικά υψηλότερο ποσοστό από ότι τα κορίτσια. Έτσι, στα παιχνίδια όπως το Λόττο, το Τζόκερ, το Σκρατς και το Κίνο, που είναι τα επικρατέστερα σε συχνότητα στοιχηματισμού από τους εφήβους στο πρακτορείο, τα αγόρια στοιχηματίζουν σε σημαντικά υψηλότερο ποσοστό (48,7%) συγκριτικά με τα κορίτσια (23,5%), ενώ για τα αντίστοιχα παιχνίδια μέσω διαδικτύου τα ποσοστά στα δύο φύλα ανέρχονται 30,4% και 13,5% για τα αγόρια και τα κορίτσια, αντίστοιχα. Επιπλέον, τα αγόρια στοιχηματίζουν χρήματα σε σημαντικά υψηλότερο ποσοστό συγκριτικά με τα κορίτσια σε αθλητικούς αγώνες και αγώνες ζώων τόσο στο πρακτορείο (27,9% και 2,5% για αγόρια και κορίτσια, αντίστοιχα) όσο και στο διαδίκτυο (18,8% και 2,0% αντίστοιχα). Η ίδια τάση καταγράφεται και στο στοιχηματισμό με κουλοχέρηδες όσο και στο στοιχηματισμό με τράπουλα, τόσο στο διαδίκτυο όσο και στο πρακτορείο.

Δεν καταγράφονται σημαντικές διαφορές στους τρόπους στοιχηματισμού και στα είδη παιχνιδιού μεταξύ των εφήβων στα τρία γεωγραφικά στρώματα. Εξαίρεση αποτελούν τα παιχνίδια με τράπουλα (όχι στο διαδίκτυο) στα οποία συμμετέχουν έφηβοι από τις Λοιπές περιοχές είναι σημαντικά υψηλότερο ποσοστό (11,3%) συγκριτικά με τους εφήβους στους Ν. Αττικής (7,6%) και Θεσσαλονίκης (6,9%).

4.6.3. Παθολογικός στοιχηματισμός

Η παθολογική σχέση των εφήβων με τον στοιχηματισμό εξετάστηκε με τη χρήση της κλίμακας «The Lie/Bet questionnaire for screening pathological gamblers».[8] Οι μαθητές ρωτήθηκαν για το εάν χρειάστηκε ποτέ να πουν ψέματα σχετικά με την ενασχόλησή τους με το στοιχηματισμό και για το εάν ποτέ ένιωσαν την ανάγκη να στοιχηματίσουν όλο και περισσότερα χρήματα. Από την αξιολόγηση των απαντήσεών τους προκύπτει ότι ένας στους 12 εφήβους (8,4%) βρίσκεται *σε* κίνδυνο παθολογικού στοιχηματισμού, ενώ ποσοστό 2,9% έχουν ήδη παθολογική ενασχόληση. Στα αγόρια τα παραπάνω ποσοστά αυξάνονται σε 13,1% για κίνδυνο παθολογικής ενασχόλησης με τον τζόγο και 5,8% για ήδη παθολογική ενασχόληση. Οι έφηβοι στις Λοιπές περιοχές βρίσκονται σε σημαντικά υψηλότερο ποσοστό σε κίνδυνο για παθολογική ενασχόληση με το στοιχηματισμό, συγκριτικά με τους συνομηλίκους τους στο Ν. Αττικής (9,3% και 6,6%, αντίστοιχα) (Γράφημα 45).

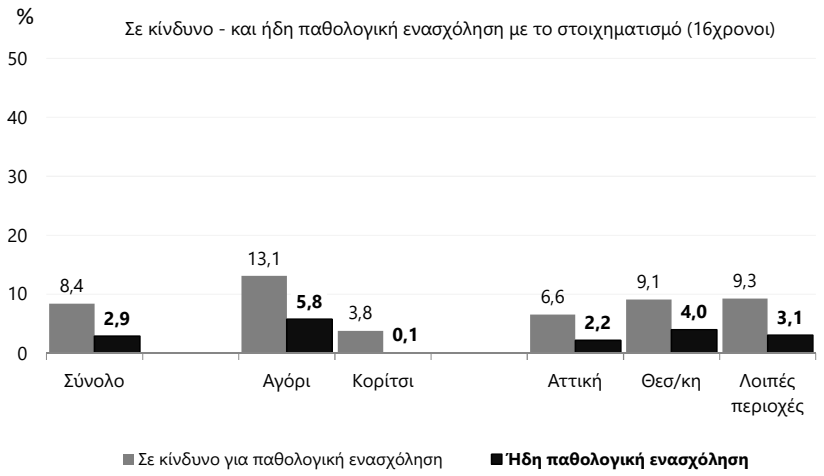

Γράφημα 45. (α) Σε κίνδυνο και (β) ήδη με παθολογική ενασχόληση με τον στοιχηματισμό (%)

4.6.4. Συνοπτική αποτίμηση για το στοιχηματισμό

Ένας στους 7 16χρονους μαθητές έχουν παίξει/στοιχηματίσει χρήματα τουλάχιστον 2 φορές το μήνα, κατά τους τελευταίους 12 μήνες πριν από την έρευνα, τα αγόρια σε πολύ υψηλότερο ποσοστό (26,9%) σε σύγκριση με τα κορίτσια (2,6%) και οι μαθητές στις Λοιπές περιοχές (15,9%) σε σύγκριση με τον Ν. Αττικής (12,2%).

Οι έφηβοι απαντούν ότι παίζουν/στοιχηματίζουν χρήματα τόσο στο διαδίκτυο όσο και σε φυσικούς χώρους (πρακτορεία κλπ). Στην πλειονότητά τους στοιχηματίζουν σε παιχνίδια όπως το Λόττο και το Τζόκερ και σε αθλητικούς αγώνες ή αγώνες ζώων. Από την αξιολόγηση των απαντήσεων των εφήβων για πιθανή εξάρτησή τους από το στοιχηματισμό, προκύπτει

[8] Johnson, E. E., Hamer, R., Nora, R. M., Tan, B., Eisenstein, N., & Engelhart, C. (1997). The Lie/Bet questionnaire for screening pathological gamblers. Psychological Reports, 80(1): 83–88. Κλίμακα που αποτελείται από δύο ερωτήσεις (Ναι/Όχι). «Σε κίνδυνο» για παθολογική ενασχόληση με τον στοιχηματισμό κατηγοριοποιήθηκαν όσοι απάντησαν *Ναι* σε μία από τις 2 ερωτήσεις, και «Ήδη σε παθολογική ενασχόληση» όσοι απάντησαν *Ναι* και στις 2 ερωτήσεις της κλίμακας.

ότι ένας στους 12 βρίσκεται σε κίνδυνο για παθολογική ενασχόληση, ενώ ποσοστό 2,9% ήδη στοιχηματίζουν παθολογικά, με τα αντίστοιχα ποσοστά για τα αγόρια να φτάνουν το 13,1% και 5,8%, αντίστοιχα. Σημαντικά υψηλότερο ποσοστό εφήβων στις Λοιπές περιοχές συγκριτικά με το Ν. Αττικής βρίσκονται σε κίνδυνο για παθολογική ενασχόληση με το στοιχηματισμό.

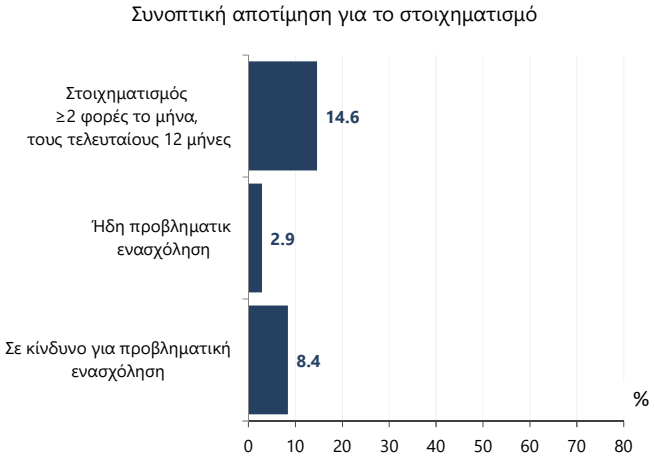

Γράφημα 46. Συνοπτική αποτίμηση για το στοιχηματισμό (%)

4.7. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΓΩΓΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Οι έφηβοι ρωτήθηκαν για το εάν έγινε στην τάξη τους κάποιο πρόγραμμα αγωγής υγείας κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς που διεξήχθη η έρευνα (2014/2015). Σχεδόν οι μισοί μαθητές (46,0%) απάντησαν ότι έγινε κάποιο πρόγραμμα στην τάξη τους και ποσοστό 36,9% ότι συμμετείχαν σε αυτό.

Το 2015 καταγράφεται σημαντική αύξηση στο ποσοστό των εφήβων που απαντούν ότι έγινε κάποιο πρόγραμμα αγωγή υγείας στην τάξη τους συγκριτικά με το 2007 και το 2011. Ενώ το 2007 και το 2011 οι έφηβοι στα τρία γεωγραφικά στρώματα δεν διέφεραν σημαντικά στις απαντήσεις τους, το 2015 οι έφηβοι στο Ν. Αττικής απαντούν σε σημαντικά χαμηλότερο ποσοστό (39,8%) συγκριτικά με τους συνομηλίκους τους στο Ν. Θεσσαλονίκης (49,7%) και τους Λοιπές περιοχές (49,1%) ότι έγινε κάποιο πρόγραμμα αγωγής υγείας στην τάξη τους κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς (Γράφημα 47).

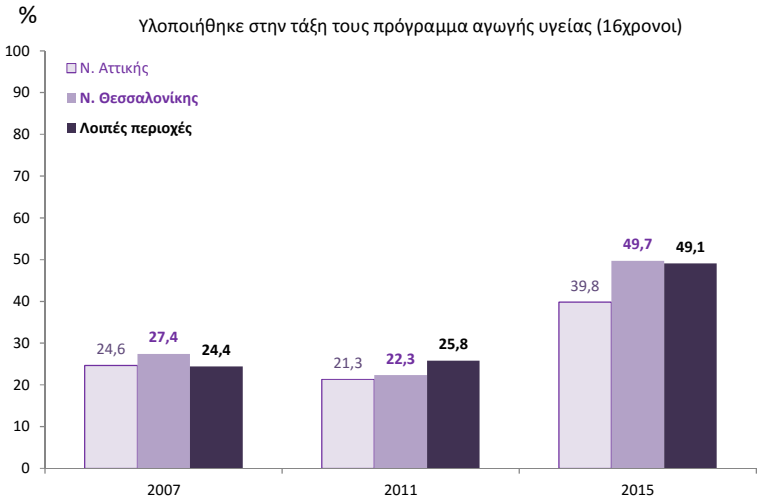

Γράφημα 47. Απαντούν ότι υλοποιήθηκε στην τάξη τους κάποιο πρόγραμμα αγωγής υγείας (%)

Οι μαθητές που απάντησαν ότι υλοποιήθηκε στην τάξη τους κάποιο πρόγραμμα αγωγής υγείας, ανέφεραν σε υψηλά ποσοστά ότι το πρόγραμμα αφορούσε τη σεξουαλική υγεία (38,0%), τα ναρκωτικά (30,4%), το κάπνισμα (36,2%) και τις διαπροσωπικές σχέσεις (35,1%). Άλλες θεματικές προγραμμάτων αγωγής υγείας που αναφέρονται από τους εφήβους μαθητές είναι τα οινοπνευματώδη ποτά, η χρήση διαδικτύου, η διατροφή, η άθληση και η στοματική υγεία (Γράφημα 48). Διαχρονικά δεν μεταβάλλεται σημαντικά το περιεχόμενο των προγραμμάτων αγωγής υγείας που αναφέρεται από τους εφήβους με εξαίρεση τις διαπροσωπικές σχέσεις και τη σεξουαλική υγεία οι οποίες αναφέρονται από σημαντικά περισσότερους εφήβους το 2015 συγκριτικά με το 2007 και το 2011.

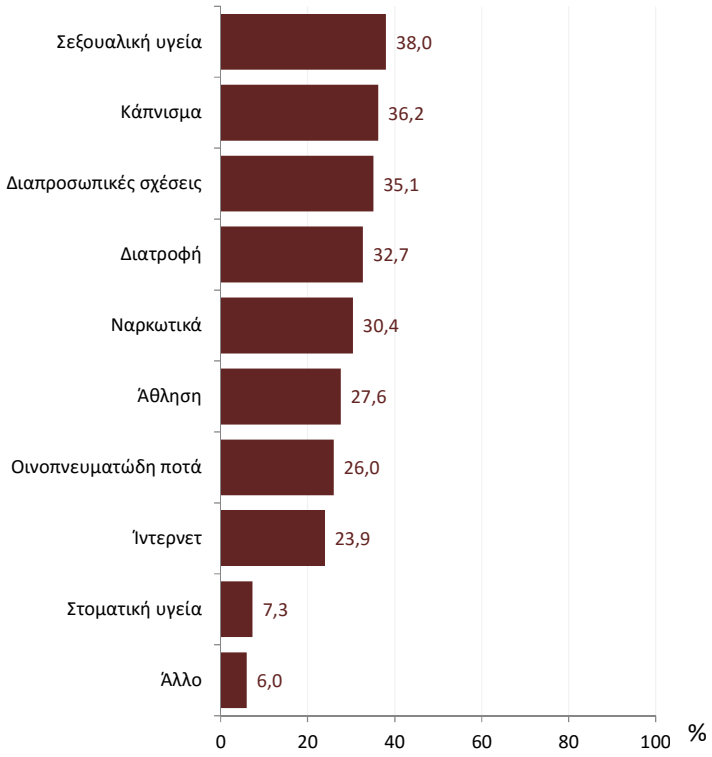

Γράφημα 48. Θεματικές ενότητες των προγραμμάτων υγείας που υλοποιήθηκαν στην τάξη (%)

Οι περισσότεροι έφηβοι αναφέρουν ότι τα προγράμματα αγωγής υγείας είχαν σύντομη χρονική διάρκεια. Έτσι, δύο στους 3 (67,2%) απάντησαν ότι το πρόγραμμα αγωγής υγείας διήρκησε 1-2 ώρες, ενώ ποσοστό 15,8% ότι διήρκησε 3-5 ώρες. Χαμηλότερο ποσοστό εφήβων (3,9%) απάντησαν ότι το πρόγραμμα αγωγής υγείας στην τάξη τους διήρκησε τουλάχιστον 10 ώρες.

Οι έφηβοι απάντησαν ότι τα προγράμματα αγωγής υγείας έγιναν κυρίως από τους καθηγητές τους (32,0%), από στελέχη των Κέντρων Πρόληψης της περιοχής τους (27,6%) και από επαγγελματίες άλλων υπηρεσιών (22,3%). Στο Ν. Θεσσαλονίκης σχεδόν οι μισοί μαθητές (47,3%) απάντησαν ότι τα προγράμματα αγωγής υγείας στην τάξη τους έγιναν από στελέχη των Κέντρων Πρόληψης.

5. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: Κατανομές συχνοτήτων του ερωτηματολογίου, σύνολο, ανά φύλο και στρώμα

`

		Σύνολο		Αγόρι		Κορίτσι		N. Αττικής		N. Θεσ/νίκης		Λοιπές περιοχές		1984		1993		1999		2003		2007		2011	
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Ευκολία πρόσβασης σε τσιγάρα	Αρκετά-/Πολύ εύκολο	2070	65,0	1000	63,9	1070	66,1	627	66,8	229	65,4	1214	63,8	na	na	na	na	2151	97,7	1764	93,2	1846	70,4	3522	61,3
	Αδύνατο/Πολύ -/Αρκετά δύσκολο/ΔΞ	1122	35,0	570	36,1	552	33,9	311	33,2	121	34,6	690	36,2	na	na	na	na	51	2,3	128	6,8	777	29,6	2302	38,7
	Σύνολο	3192	100,0	1570	100,0	1622	100,0	938	100,0	350	100,0	1904	100,0	na	na	na	na	2202	100,0	1892	100,0	2623	100,0	5824	100,0
Αντιληπτοί κίνδυνοι από το κάπνισμα κάπου-κάπου	Ακίνδυνο/ελαφρύς κίνδυνος	2060	65,5	980	63,4	1080	67,6	612	65,3	237	67,3	1211	65,2	na	na	na	na	1676	76,2	1077	56,9	1378	52,7	2569	45,3
	Μέτριος-/Μεγάλος κίνδυνος/ΔΞ	1133	34,5	591	36,6	542	32,4	325	34,7	115	32,7	693	34,8	na	na	na	na	524	23,8	817	43,1	1239	47,3	3152	54,7
	Σύνολο	3193	100,0	1571	100,0	1622	100,0	937	100,0	352	100,0	1904	100,0	na	na	na	na	2200	100,0	1894	100,0	2617	100,0	5721	100,0
Αντιληπτοί κίνδυνοι από το κάπνισμα μισό πακέτο την ημέρα	Ακίνδυνο/ελαφρύς κίνδυνος	536	17,1	297	19,2	239	15,1	148	15,8	64	18,2	324	17,7	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Μέτριος-/Μεγάλος κίνδυνος/ΔΞ	2661	82,9	1277	80,8	1384	84,9	789	84,2	288	81,8	1584	82,3	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Σύνολο	3197	100,0	1574	100,0	1623	100,0	937	100,0	352	100,0	1908	100,0	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
Αντιληπτοί κίνδυνοι από το κάπνισμα ≥1 πακέτο την ημέρα	Ακίνδυνο/ελαφρύς κίνδυνος	233	7,5	137	8,9	96	6,1	64	6,8	29	8,2	140	7,7	350	13,8	142	11,3	205	9,4	168	8,8	252	9,6	501	8,3
	Μέτριος-/Μεγάλος κίνδυνος/ΔΞ	2960	92,5	1433	91,1	1527	93,9	872	93,2	323	91,8	1765	92,3	2186	86,2	1120	88,7	1979	90,6	1731	91,2	2366	90,4	5300	91,7
	Σύνολο	3193	100,0	1570	100,0	1623	100,0	936	100,0	352	100,0	1905	100,0	2536	100,0	1262	100,0	2184	100,0	1899	100,0	2618	100,0	5801	100,0
Κάπνισμα σε όλη τη ζωή	≥1 φορά	1231	39,2	630	41,2	601	37,2	356	37,9	143	40,6	732	39,7	1787	68,7	1210	47,3	1301	59,1	955	50,3	1205	45,7	2542	45,2
	Ποτέ	1970	60,8	945	58,8	1025	62,8	583	62,1	209	59,4	1178	60,3	814	31,3	1347	52,7	902	40,9	945	49,7	1430	54,3	3335	54,8
	Σύνολο	3201	100,0	1575	100,0	1626	100,0	939	100,0	352	100,0	1910	100,0	2601	100,0	2557	100,0	2203	100,0	1900	100,0	2635	100,0	5877	100,0
Κάπνισμα τις τελευταιες 30 ημέρες	Ναι	593	18,9	315	20,9	278	16,9	161	17,1	66	18,7	366	20,0	1037	42,0	595	23,5	772	35,2	541	28,5	586	22,2	1187	21,4
	Όχι	2609	81,1	1261	79,1	1348	83,1	779	82,9	286	81,2	1544	80,0	1430	58,0	1936	76,5	1424	64,8	1354	71,5	2049	77,8	4690	78,6
	Σύνολο	3202	100,0	1576	100,0	1626	100,0	940	100,0	352	100,0	1910	100,0	2467	100,0	2531	100,0	2196	100,0	1895	100,0	2635	100,0	5877	100,0
Κάπνισμα τις τελευταίες 30 ημέρες	≥1 τσιγάρο την ημέρα	345	11,1	204	13,7	141	8,6	85	9,0	35	9,9	225	12,6	360	14,6	217	8,6	513	23,4	364	19,2	354	13,4	771	13,5
	Λιγότερο/Καθόλου	2857	88,9	1372	86,3	1485	91,4	855	91,0	317	90,1	1685	87,4	2107	85,4	2314	91,4	1683	76,6	1531	80,8	2281	86,6	5106	86,5
	Σύνολο	3202	100,0	1576	100,0	1626	100,0	940	100,0	352	100,0	1910	100,0	2467	100,0	2531	100,0	2196	100,0	1895	100,0	2635	100,0	5877	100,0
Κάπνισμα τις τελευταίες 30 ημέρες	≥11 τσιγάρα την ημέρα	86	2,9	57	3,9	29	1,9	20	2,1	8	2,3	58	3,4	77	3,1	48	1,9	230	10,5	177	9,3	171	6,5	255	4,0
	Λιγότερο/Καθόλου	3116	97,1	1519	96,1	1597	98,1	920	97,9	344	97,7	1852	96,6	2390	96,9	2483	98,1	1966	89,5	1718	90,7	2464	93,5	5622	96,0
	Σύνολο	3202	100,0	1576	100,0	1626	100,0	940	100,0	352	100,0	1910	100,0	2467	100,0	2531	100,0	2196	100,0	1895	100,0	2635	100,0	5877	100,0
Ηλεκτρονικό τσιγάρο σε όλη τη ζωή	≥1 φορά	567	19,1	379	26,3	188	12,0	181	19,3	90	25,6	296	17,6	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Ποτέ	2631	80,9	1195	73,7	1436	88,0	759	80,7	261	74,4	1611	82,4	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Σύνολο	3198	100,0	1574	100,0	1624	100,0	940	100,0	351	100,0	1907	100,0	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
Ηλικία πρώτου καπνίσματος (επί καπνιστών)	<=13 ετών	433	36,3	269	43,8	164	28,1	114	32,5	56	39,2	263	37,8	na	na	na	na	417	32,9	354	38,5	424	35,9	880	34,5
	>13 ετών	784	63,7	353	56,2	431	71,9	237	67,5	87	60,8	460	62,2	na	na	na	na	849	67,1	566	61,5	758	64,1	1639	65,5
	Σύνολο	1217	100,0	622	100,0	595	100,0	351	100,0	143	100,0	723	100,0	na	na	na	na	1266	100,0	920	100,0	1182	100,0	2519	100,0
Ενεργειακά ποτά τις τελευταίες 30 ημέρες	3+ φορές	355	10,9	269	17,2	86	4,8	86	9,3	48	13,7	221	11,4	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Λιγότερο/Ποτέ	2820	89,1	1290	82,8	1530	95,2	843	90,7	303	86,3	1674	88,6	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Σύνολο	3175	100,0	1559	100,0	1616	100,0	929	100,0	351	100,0	1895	100,0	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
Καφές	6-7 ημέρες/εβδομάδα	315	9,9	177	11,4	138	8,5	74	7,9	28	8,0	213	11,5	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	0-5 ημέρες/εβδομάδα	2883	90,1	1397	88,6	1486	91,5	863	92,1	323	92,0	1697	88,5	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Σύνολο	3198	100,0	1574	100,0	1624	100,0	937	100,0	351	100,0	1910	100,0	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
Ευκολία πρόσβασης σε μπύρα	Αρκετά-/Πολύ εύκολο	2640	82,6	1320	83,7	1320	81,5	776	83,2	295	84,0	1569	81,9	na	na	na	na	2157	98,0	1798	94,9	2146	81,9	4695	80,8
	Αδύνατο/Πολύ -/Αρκετά δύσκολο/ΔΞ	550	17,4	248	16,3	302	18,5	157	16,8	56	16,0	337	18,1	na	na	na	na	45	2,0	97	5,1	474	18,1	1136	19,2
	Σύνολο	3190	100,0	1568	100,0	1622	100,0	933	100,0	351	100,0	1906	100,0	na	na	na	na	2202	100,0	1895	100,0	2620	100,0	5831	100,0

*na: Μη διαθέσιμα στοιχεία

		Σύνολο		Αγόρι		Κορίτσι		Ν. Αττικής		Ν. Θεσ/νίκης		Λοιπές περιοχές		1984		1993		1999		2003		2007		2011	
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Ευκολία πρόσβασης σε κρασί	Αρκετά-/Πολύ εύκολο	2257	70,4	1063	67,2	1194	73,6	657	70,2	248	70,5	1352	70,5	na	na	na	na	2131	96,8	1766	93,3	2101	81,0	4579	79,1
	Αδύνατο/Πολύ -/Αρκετά δύσκολο/ΔΞ	935	29,6	506	32,8	429	26,4	279	29,8	104	29,5	552	29,5	na	na	na	na	70	3,2	126	6,7	493	19,0	1156	20,9
	Σύνολο	3192	100,0	1569	100,0	1623	100,0	936	100,0	352	100,0	1904	100,0	na	na	na	na	2201	100,0	1892	100,0	2594	100,0	5735	100,0
Ευκολία πρόσβασης σε αλκοολούχα αναψυκτικά	Αρκετά-/Πολύ εύκολο	2117	66,5	1032	65,7	1085	67,3	672	71,9	244	69,7	1201	62,7	na	na	na	na	na	na	na	na	1919	73,3	4230	74,2
	Αδύνατο/Πολύ -/Αρκετά δύσκολο/ΔΞ	1068	33,5	532	34,3	536	32,7	263	28,1	106	30,3	699	37,3	na	na	na	na	na	na	na	na	698	26,7	1589	25,8
	Σύνολο	3185	100,0	1564	100,0	1621	100,0	935	100,0	350	100,0	1900	100,0	na	na	na	na	na	na	na	na	2617	100,0	5819	100,0
Ευκολία πρόσβασης σε ούζο/τσίπουρο	Αρκετά-/Πολύ εύκολο	1853	57,5	920	57,9	933	57,1	509	54,3	199	56,7	1145	59,6	na	na	na	na	na	na	na	na	1577	60,3	3567	59,8
	Αδύνατο/Πολύ -/Αρκετά δύσκολο/ΔΞ	1336	42,5	648	42,1	688	42,9	428	45,7	152	43,3	756	40,4	na	na	na	na	na	na	na	na	1040	39,7	2272	40,2
	Σύνολο	3189	100,0	1568	100,0	1621	100,0	937	100,0	351	100,0	1901	100,0	na	na	na	na	na	na	na	na	2617	100,0	5839	100,0
Ευκολία πρόσβασης σε βαριά αλκοολούχα ποτά	Αρκετά-/Πολύ εύκολο	1784	55,0	869	54,3	915	55,7	501	53,4	200	56,8	1083	55,6	na	na	na	na	na	na	na	na	1630	62,1	3758	62,8
	Αδύνατο/Πολύ -/Αρκετά δύσκολο/ΔΞ	1409	45,0	701	45,7	708	44,3	437	46,6	152	43,2	820	44,4	na	na	na	na	na	na	na	na	995	37,9	2088	37,2
	Σύνολο	3193	100,0	1570	100,0	1623	100,0	938	100,0	352	100,0	1903	100,0	na	na	na	na	na	na	na	na	2625	100,0	5846	100,0
Αντιληπτοί κίνδυνοι από το αλκοόλ: 1-2 ποτά σχεδόν καθημερινά	Ακίνδυνο/ελαφρύς κίνδυνος	838	26,1	485	30,8	353	21,6	236	25,2	89	25,5	513	26,8	1558	61,8	628	49,9	523	23,8	601	31,7	602	23,2	1396	23,5
	Μέτριος-/Μεγάλος κίνδυνος/ΔΞ	2347	73,9	1081	69,2	1266	78,4	702	74,8	260	74,5	1385	73,2	964	38,2	630	50,1	1670	76,2	1297	68,3	1990	76,8	4327	76,5
	Σύνολο	3185	100,0	1566	100,0	1619	100,0	938	100,0	349	100,0	1898	100,0	2522	100,0	1258	100,0	2193	100,0	1898	100,0	2592	100,0	5723	100,0
Αντιληπτοί κίνδυνοι από το αλκοόλ: 4-5 ποτά σχεδόν καθημερινά	Ακίνδυνο/ελαφρύς κίνδυνος	182	5,7	136	8,4	46	3,0	43	4,6	30	8,5	109	5,8	628	24,9	200	15,9	103	4,7	137	7,2	160	6,1	367	6,0
	Μέτριος-/Μεγάλος κίνδυνος/ΔΞ	3001	94,3	1433	91,6	1568	97,0	887	95,4	321	91,5	1793	94,2	1894	75,1	1055	84,1	2091	95,3	1761	92,8	2447	93,9	5408	94,0
	Σύνολο	3183	100,0	1569	100,0	1614	100,0	930	100,0	351	100,0	1902	100,0	2522	100,0	1255	100,0	2194	100,0	1898	100,0	2607	100,0	5775	100,0
Αντιληπτοί κίνδυνοι από το αλκοόλ: τουλάχιστον 5 ποτά στη σειρά σχεδόν κάθε ΣΚ	Ακίνδυνο/ελαφρύς κίνδυνος	199	6,3	138	9,1	61	3,7	51	5,4	21	6,0	127	7,0	na	na	na	na	336	15,3	230	12,2	287	11,0	726	12,2
	Μέτριος-/Μεγάλος κίνδυνος/ΔΞ	2993	93,7	1430	90,9	1563	96,3	885	94,6	331	94,0	1777	93,0	na	na	na	na	1857	84,7	1661	87,8	2325	89,0	5042	87,8
	Σύνολο	3192	100,0	1568	100,0	1624	100,0	936	100,0	352	100,0	1904	100,0	na	na	na	na	2193	100,0	1891	100,0	2612	100,0	5768	100,0
Οινοπνευματώδη ποτά τις τελευταίες 30 ημέρες	≥1 φορά	2122	66,2	1077	67,6	1045	64,9	606	64,9	226	64,2	1290	67,5	2130	82,2	1919	74,1	1664	76,8	1394	74,8	1853	70,7	4239	71,7
	Ποτέ	1062	33,8	491	32,4	571	35,1	328	35,1	126	35,8	608	32,5	461	17,8	670	25,9	504	23,2	470	25,2	769	29,3	1572	28,3
	Σύνολο	3184	100,0	1568	100,0	1616	100,0	934	100,0	352	100,0	1898	100,0	2591	100,0	2589	100,0	2168	100,0	1864	100,0	2622	100,0	5811	100,0
Οινοπνευματώδη ποτά τις τελευταίες 30 ημέρες	10+ φορές	260	7,6	159	9,6	101	5,6	44	4,7	23	6,5	193	9,6	355	13,7	317	12,2	299	13,8	248	13,3	299	11,4	780	12,1
	Λιγότερο/Ποτέ	2924	92,4	1409	90,4	1515	94,4	890	95,3	329	93,5	1705	90,4	2236	86,3	2272	87,8	1869	86,2	1616	86,7	2323	88,6	5031	87,9
	Σύνολο	3184	100,0	1568	100,0	1616	100,0	934	100,0	352	100,0	1898	100,0	2591	100,0	2589	100,0	2168	100,0	1864	100,0	2622	100,0	5811	100,0
Μπύρα τις τελευταίες 30 ημέρες	≥1 φορά	1582	49,1	922	58,0	660	40,4	447	47,6	166	47,3	969	50,3	na	na	na	na	1349	62,7	954	51,0	1090	41,5	2998	50,3
	Ποτέ	1611	50,9	648	42,0	963	59,6	492	52,4	185	52,7	934	49,7	na	na	na	na	804	37,3	918	49,0	1534	58,5	2868	49,7
	Σύνολο	3193	100,0	1570	100,0	1623	100,0	939	100,0	351	100,0	1903	100,0	na	na	na	na	2153	100,0	1872	100,0	2624	100,0	5866	100,0
Κρασί τις τελευταίες 30 ημέρες	≥1 φορά	1365	43,8	643	42,3	722	45,4	412	44,0	155	44,3	798	43,7	na	na	na	na	939	44,6	940	50,4	1230	47,5	2978	49,9
	Ποτέ	1823	56,2	925	57,7	898	54,6	524	56,0	195	55,7	1104	56,3	na	na	na	na	1166	55,4	924	49,6	1358	52,5	2834	50,1
	Σύνολο	3188	100,0	1568	100,0	1620	100,0	936	100,0	350	100,0	1902	100,0	na	na	na	na	2105	100,0	1864	100,0	2588	100,0	5812	100,0
Αλκοολούχα αναψυκτικά τις τελευταίες 30 ημέρες	≥1 φορά	897	28,1	468	29,7	429	26,6	296	31,8	91	26,0	510	26,4	na	na	na	na	na	na	na	na	1146	43,9	2550	44,7
	Ποτέ	2285	71,9	1097	70,3	1188	73,4	636	68,2	259	74,0	1390	73,6	na	na	na	na	na	na	na	na	1465	56,1	3291	55,3
	Σύνολο	3182	100,0	1565	100,0	1617	100,0	932	100,0	350	100,0	1900	100,0	na	na	na	na	na	na	na	na	2611	100,0	5841	100,0
Ούζο/Τσίπουρο τις τελευταίες 30 ημέρες	≥1 φορά	590	18,7	378	24,5	212	13,1	154	16,4	51	14,5	385	21,0	na	na	na	na	na	na	na	na	402	15,4	1271	22,6
	Ποτέ	2596	81,3	1187	75,5	1409	86,9	783	83,6	301	85,5	1512	79,0	na	na	na	na	na	na	na	na	2210	84,6	4585	77,4
	Σύνολο	3186	100,0	1565	100,0	1621	100,0	937	100,0	352	100,0	1897	100,0	na	na	na	na	na	na	na	na	2612	100,0	5856	100,0

*na: Μη διαθέσιμα στοιχεία

		Σύνολο		Αγόρι		Κορίτσι		Ν. Αττικής		Ν. Θεσ/νίκης		Λοιπές περιοχές		1984		1993		1999		2003		2007		2011	
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Βαριά αλκοολούχα ποτά τις τελευταίες 30 ημέρες	≥1 φορά	1315	40,0	668	41,8	647	38,2	359	38,3	134	38,2	822	41,4	na	na	na	na	1244	56,8	1187	63,2	1199	45,7	3077	51,0
	Ποτέ	1877	60,0	901	58,2	976	61,8	578	61,7	217	61,8	1082	58,6	na	na	na	na	948	43,2	692	36,8	1422	54,3	2787	49,0
	Σύνολο	3192	100,0	1569	100,0	1623	100,0	937	100,0	351	100,0	1904	100,0	na	na	na	na	2192	100,0	1879	100,0	2621	100,0	5864	100,0
≥5 ποτά στη σειρά τις τελευταίες 30 ημέρες	≥1 φορά	1239	38,3	682	43,3	557	33,5	337	35,9	136	38,7	766	39,7	872	34,6	825	33,3	681	30,9	740	38,9	1066	40,6	2655	44,6
	Ποτέ	1959	61,7	890	56,7	1069	66,5	602	64,1	215	61,3	1142	60,3	1649	65,4	1656	66,7	1522	69,1	1162	61,1	1557	59,4	3193	55,4
	Σύνολο	3198	100,0	1572	100,0	1626	100,0	939	100,0	351	100,0	1908	100,0	2521	100,0	2481	100,0	2203	100,0	1902	100,0	2623	100,0	5848	100,0
≥5 ποτά στη σειρά τις τελευταίες 30 ημέρες	3+ φορές	332	9,9	195	12,2	137	7,7	89	9,5	39	11,1	204	10,0	252	10,0	279	11,2	202	9,2	202	10,6	352	13,4	843	13,3
	Λιγότερο/Ποτέ	2866	90,1	1377	87,8	1489	92,3	850	90,5	312	88,9	1704	90,0	2269	90,0	2202	88,8	2001	90,8	1700	89,4	2271	86,6	5005	86,7
	Σύνολο	3198	100,0	1572	100,0	1626	100,0	939	100,0	351	100,0	1908	100,0	2521	100,0	2481	100,0	2203	100,0	1902	100,0	2623	100,0	5848	100,0
Μέθη τελευταία ημέρα κατανάλωσης οινοπνευματωδών ποτών (κλίμακα 0 (δεν πίνω) - 10	8-10	175	5,4	91	5,7	84	5,1	52	5,5	22	6,2	101	5,1	na	na	na	na	183	8,5	158	8,3	123	4,7	313	5,4
	1-7/ΔΠ	3019	94,6	1480	94,3	1539	94,9	886	94,5	330	93,7	1803	94,9	na	na	na	na	1964	91,5	1743	91,7	2497	95,3	5485	94,6
	Σύνολο	3194	100,0	1571	100,0	1623	100,0	938	100,0	352	100,0	1904	100,0	na	na	na	na	2147	100,0	1901	100,0	2620	100,0	5798	100,0
Μέθη ≥1 φορά τους τελευταίους 12 μήνες	Ναι	879	27,6	438	27,7	441	27,6	236	25,1	113	32,1	530	28,3	na	na	842	33,5	905	41,5	664	35,6	687	26,2	1802	29,8
	Όχι	2316	72,4	1134	72,3	1182	72,4	703	74,9	239	67,9	1374	71,7	na	na	1668	66,5	1276	58,5	1201	64,4	1934	73,8	4048	70,2
	Σύνολο	3195	100,0	1572	100,0	1623	100,0	939	100,0	352	100,0	1904	100,0	na	na	2510	100,0	2181	100,0	1865	100,0	2621	100,0	5850	100,0
Μέθη 3+ φορές τους τελευταίους 12 μήνες	Ναι	192	6,2	100	6,5	92	5,9	44	4,7	28	8,0	120	6,7	na	na	401	16,0	309	14,2	203	10,9	154	5,9	465	7,4
	Όχι	3003	93,8	1472	93,5	1531	94,1	895	95,3	324	92,0	1784	93,3	na	na	2109	84,0	1872	85,8	1662	89,1	2467	94,1	5385	92,6
	Σύνολο	3195	100,0	1572	100,0	1623	100,0	939	100,0	352	100,0	1904	100,0	na	na	2510	100,0	2181	100,0	1865	100,0	2621	100,0	5850	100,0
Αγορά οινοπνευματωδών ποτών σε μπαρ τις τελευταίες 30 ημέρες	≥1 φορά	1965	60,9	980	61,8	985	59,9	536	57,1	195	55,4	1234	64,2	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Ποτέ	1236	39,1	595	38,2	641	40,1	403	42,9	157	44,6	676	35,8	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Σύνολο	3201	100,0	1575	100,0	1626	100,0	939	100,0	352	100,0	1910	100,0	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
Αγορά οινοπνευματωδών ποτών σε μπαρ τις τελευταίες 30 ημέρες	10+ φορές	121	3,5	68	4,2	53	2,8	25	2,7	14	4,0	82	3,8	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Λιγότερο/Ποτέ	3080	96,5	1507	95,8	1573	97,2	914	97,3	338	96,0	1828	96,2	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Σύνολο	3201	100,0	1575	100,0	1626	100,0	939	100,0	352	100,0	1910	100,0	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
Σεξ χωρίς προφύλαξη, λόγω κατανάλωσης αλκοόλ τους τελευταίους 12 μήνες	≥1 φορά	223	7,3	172	11,3	51	3,3	43	4,9	22	6,9	158	8,8	na	na	na	na	na	na	na	na	253	9,6	625	10,1
	Ποτέ	2754	92,7	1308	88,7	1446	96,7	837	95,1	299	93,1	1618	91,2	na	na	na	na	na	na	na	na	2369	90,4	5261	89,9
	Σύνολο	2977	100,0	1480	100,0	1497	100,0	880	100,0	321	100,0	1776	100,0	na	na	na	na	na	na	na	na	2622	100,0	5886	100,0
Οδήγηση μετά από κατανάλωση αλκοόλ τους τελευταίους 12 μήνες	≥1 φορά	297	9,7	250	16,3	47	3,1	38	4,3	22	6,9	237	13,5	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Ποτέ	2676	90,3	1229	83,7	1447	96,9	841	95,7	299	93,1	1536	86,5	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Σύνολο	2973	100,0	1479	100,0	1494	100,0	879	100,0	321	100,0	1773	100,0	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
Τροχαίο λόγω κατανάλωσης αλκοόλ τους τελευταίους 12 μήνες	≥1 φορά	29	0,9	25	1,7	4	,2	2	,2	3	0,9	24	1,4	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Ποτέ	2948	99,1	1455	98,3	1493	99,8	876	99,8	318	99,1	1754	98,6	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Σύνολο	2977	100,0	1480	100,0	1497	100,0	878	100,0	321	100,0	1778	100,0	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
Επιβάτης σε όχημα με οδηγό που έχει πιει πολύ, τους τελευταίους 12 μήνες	Ναι	510	15,4	278	16,7	232	14,1	119	12,7	57	16,4	334	16,8	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Όχι	2671	84,6	1288	83,3	1383	85,9	816	87,3	291	83,6	1564	83,2	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Σύνολο	3181	100,0	1566	100,0	1615	100,0	935	100,0	348	100,0	1898	100,0	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
Κοντινό πρόσωπο που πίνει υπερβολικά	Ναι	1207	37,0	627	39,1	580	35,0	318	33,9	140	39,9	749	38,3	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Όχι	1986	63,0	945	60,9	1041	65,0	621	66,1	211	60,1	1154	61,7	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Σύνολο	3193	100,0	1572	100,0	1621	100,0	939	100,0	351	100,0	1903	100,0	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na

*na: Μη διαθέσιμα στοιχεία

		Σύνολο		Αγόρι		Κορίτσι		N. Αττικής		N. Θεσ/νίκης		Λοιπές περιοχές		1984		1993		1999		2003		2007		2011	
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Ευκολία πρόσβασης σε κάνναβη	Αρκετά-/Πολύ εύκολο	690	22,8	379	25,2	311	20,5	244	26,0	92	26,3	354	20,2	773	30,8	924	36,5	707	32,5	377	19,9	588	22,4	1262	25,1
	Αδύνατο/Πολύ -/Αρκετά δύσκολο/ΔΞ	2501	77,2	1188	74,8	1313	79,5	695	74,0	258	73,7	1548	79,8	1735	69,2	1606	63,5	1470	67,5	1518	80,1	2035	77,6	4539	74,9
	Σύνολο	3191	100,0	1567	100,0	1624	100,0	939	100,0	350	100,0	1902	100,0	2508	100,0	2530	100,0	2177	100,0	1895	100,0	2623	100,0	5801	100,0
Ευκολία πρόσβασης σε αμφεταμίνες	Αρκετά-/Πολύ εύκολο	154	5,2	93	6,5	61	3,9	49	5,2	15	4,3	90	5,3	na	na	na	na	322	14,7	150	7,9	263	10,1	494	8,9
	Αδύνατο/Πολύ -/Αρκετά δύσκολο/ΔΞ	3030	94,8	1472	93,5	1558	96,1	887	94,8	334	95,7	1809	94,7	na	na	na	na	1874	85,3	1739	92,1	2331	89,9	5259	91,1
	Σύνολο	3184	100,0	1565	100,0	1619	100,0	936	100,0	349	100,0	1899	100,0	na	na	na	na	2196	100,0	1889	100,0	2594	100,0	5753	100,0
Ευκολία πρόσβασης σε μεθαμφεταμίνες	Αρκετά-/Πολύ εύκολο	125	4,2	72	4,9	53	3,5	40	4,3	13	3,7	72	4,2	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Αδύνατο/Πολύ -/Αρκετά δύσκολο/ΔΞ	3049	95,8	1489	95,1	1560	96,5	895	95,7	334	96,3	1820	95,8	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Σύνολο	3174	100,0	1561	100,0	1613	100,0	935	100,0	347	100,0	1892	100,0	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
Ευκολία πρόσβασης σε ηρεμιστικά/ υπνωτικά	Αρκετά-/Πολύ εύκολο	918	28,6	426	26,8	492	30,4	296	31,7	106	30,5	516	26,4	1762	70,6	1842	72,9	1024	46,6	738	39,1	913	34,9	1904	33,8
	Αδύνατο/Πολύ -/Αρκετά δύσκολο/ΔΞ	2254	71,4	1135	73,2	1119	69,6	638	68,3	241	69,5	1375	73,6	734	29,4	685	27,1	1175	53,4	1149	60,9	1703	65,1	3884	66,2
	Σύνολο	3172	100,0	1561	100,0	1611	100,0	934	100,0	347	100,0	1891	100,0	2496	100,0	2527	100,0	2199	100,0	1887	100,0	2616	100,0	5788	100,0
Ευκολία πρόσβασης σε έκσταση	Αρκετά-/Πολύ εύκολο	232	7,6	143	9,4	89	5,9	76	8,2	32	9,2	124	7,0	na	na	na	na	455	20,7	331	17,5	339	13,1	553	10,6
	Αδύνατο/Πολύ -/Αρκετά δύσκολο/ΔΞ	2940	92,4	1418	90,6	1522	94,1	854	91,8	316	90,8	1770	93,0	na	na	na	na	1744	79,3	1557	82,5	2258	86,9	5227	89,4
	Σύνολο	3172	100,0	1561	100,0	1611	100,0	930	100,0	348	100,0	1894	100,0	na	na	na	na	2199	100,0	1888	100,0	2597	100,0	5780	100,0
Ευκολία πρόσβασης σε κοκαΐνη	Αρκετά-/Πολύ εύκολο	268	8,4	146	9,0	122	7,8	76	8,1	46	13,1	146	7,6	na	na	na	na	350	15,9	236	12,5	242	9,2	534	9,7
	Αδύνατο/Πολύ -/Αρκετά δύσκολο/ΔΞ	2915	91,6	1421	91,0	1494	92,2	861	91,9	304	86,9	1750	92,4	na	na	na	na	1851	84,1	1656	87,5	2376	90,8	5283	90,3
	Σύνολο	3183	100,0	1567	100,0	1616	100,0	937	100,0	350	100,0	1896	100,0	na	na	na	na	2201	100,0	1892	100,0	2618	100,0	5817	100,0
Ευκολία πρόσβασης σε κρακ	Αρκετά-/Πολύ εύκολο	144	4,7	89	5,7	55	3,7	44	4,7	25	7,2	75	4,2	na	na	na	na	250	11,3	164	8,7	na	na	na	na
	Αδύνατο/Πολύ -/Αρκετά δύσκολο/ΔΞ	3028	95,3	1475	94,3	1553	96,3	890	95,3	321	92,8	1817	95,8	na	na	na	na	1953	88,7	1727	91,3	na	na	na	na
	Σύνολο	3172	100,0	1564	100,0	1608	100,0	934	100,0	346	100,0	1892	100,0	na	na	na	na	2203	100,0	1891	100,0	na	na	na	na
Ευκολία πρόσβασης σε ηρωίνη	Αρκετά-/Πολύ εύκολο	207	6,6	115	7,3	92	5,9	62	6,6	30	8,6	115	6,2	580	23,2	824	32,7	348	15,8	214	11,3	215	8,2	464	8,4
	Αδύνατο/Πολύ -/Αρκετά δύσκολο/ΔΞ	2977	93,4	1451	92,7	1526	94,1	876	93,4	318	91,4	1783	93,8	1916	76,8	1699	67,3	1852	84,2	1677	88,7	2409	91,8	5364	91,6
	Σύνολο	3184	100,0	1566	100,0	1618	100,0	938	100,0	348	100,0	1898	100,0	2496	100,0	2523	100,0	2200	100,0	1891	100,0	2624	100,0	5828	100,0
Ευκολία πρόσβασης σε ισχυρά οπιοειδή παυσίπονα	Αρκετά-/Πολύ εύκολο	463	14,2	210	12,5	253	16,0	148	15,8	54	15,5	261	13,1	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Αδύνατο/Πολύ -/Αρκετά δύσκολο/ΔΞ	2722	85,8	1358	87,5	1364	84,0	788	84,2	295	84,5	1639	86,9	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Σύνολο	3185	100,0	1568	100,0	1617	100,0	936	100,0	349	100,0	1900	100,0	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
Αντιληπτοί κίνδυνοι από τη δοκιμή κάνναβης	Ακίνδυνο/ελαφρύς κίνδυνος	1122	36,5	592	39,6	530	33,4	396	42,4	139	39,6	587	32,3	427	16,9	216	17,2	753	34,3	365	19,3	591	22,6	1418	26,5
	Μέτριος-/Μεγάλος κίνδυνος/ΔΞ	2057	63,5	967	60,4	1090	66,6	538	57,6	212	60,4	1307	67,7	2104	83,1	1039	82,8	1445	65,7	1524	80,7	2027	77,4	4343	73,5
	Σύνολο	3179	100,0	1559	100,0	1620	100,0	934	100,0	351	100,0	1894	100,0	2531	100,0	1255	100,0	2198	100,0	1889	100,0	2618	100,0	5761	100,0
Αντιληπτοί κίνδυνοι από τη χρήση κάνναβης περιστασιακά	Ακίνδυνο/ελαφρύς κίνδυνος	703	23,0	412	28,0	291	18,0	232	24,8	96	27,3	375	21,0	240	9,5	134	10,7	387	17,6	156	8,2	278	10,7	648	12,0
	Μέτριος-/Μεγάλος κίνδυνος/ΔΞ	2490	77,0	1160	72,0	1330	82,0	703	75,2	256	72,7	1531	79,0	2275	90,5	1122	89,3	1812	82,4	1739	91,8	2329	89,3	5127	88,0
	Σύνολο	3193	100,0	1572	100,0	1621	100,0	935	100,0	352	100,0	1906	100,0	2515	100,0	1256	100,0	2199	100,0	1895	100,0	2607	100,0	5775	100,0
Αντιληπτοί κίνδυνοι από τη χρήση κάνναβης τακτικά	Ακίνδυνο/ελαφρύς κίνδυνος	239	7,8	169	11,3	70	4,3	69	7,4	31	8,8	139	7,8	28	1,1	26	2,1	103	4,7	28	1,5	83	3,2	282	5,1
	Μέτριος-/Μεγάλος κίνδυνος/ΔΞ	2950	92,2	1402	88,7	1548	95,7	864	92,6	320	91,2	1766	92,2	2489	98,9	1233	97,9	2095	95,3	1871	98,5	2525	96,8	5495	94,9
	Σύνολο	3189	100,0	1571	100,0	1618	100,0	933	100,0	351	100,0	1905	100,0	2517	100,0	1259	100,0	2198	100,0	1899	100,0	2608	100,0	5777	100,0
Οποιαδήποτε παράνομη ουσία σε όλη τη ζωή	≥1 φορά	316	10,6	217	14,8	99	6,5	104	11,1	40	11,4	172	10,2	174	6,8	159	6,2	211	9,6	122	6,5	251	9,5	546	10,8
	Ποτέ	2885	89,4	1359	85,2	1526	93,5	836	88,9	311	88,6	1738	89,8	2375	93,2	2426	93,8	1989	90,4	1769	93,5	2379	90,5	5340	89,2
	Σύνολο	3201	100,0	1576	100,0	1625	100,0	940	100,0	351	100,0	1910	100,0	2549	100,0	2585	100,0	2200	100,0	1891	100,0	2630	100,0	5886	100,0

*na: Μη διαθέσιμα στοιχεία

		Σύνολο		Αγόρι		Κορίτσι		N. Αττικής		N. Θεσ/νίκης		Λοιπές περιοχές		1984		1993		1999		2003		2007		2011	
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Κάνναβη σε όλη τη ζωή	≥1 φορά	266	9,1	179	12,4	87	5,8	88	9,4	37	10,6	141	8,6	62	2,4	65	2,5	186	8,5	109	5,7	187	7,1	392	8,3
	Ποτέ	2929	90,9	1392	87,6	1537	94,2	850	90,6	313	89,4	1766	91,4	2549	97,6	2526	97,5	2014	91,5	1793	94,3	2445	92,9	5498	91,7
	Σύνολο	3195	100,0	1571	100,0	1624	100,0	938	100,0	350	100,0	1907	100,0	2611	100,0	2591	100,0	2200	100,0	1902	100,0	2632	100,0	5890	100,0
Κάνναβη τους τελευταίους 12 μηνες	≥1 φορά	214	7,4	146	10,2	68	4,7	72	7,7	32	9,1	110	6,9	43	1,6	50	1,9	154	7,0	84	4,5	152	5,8	316	6,7
	Ποτέ	2979	92,6	1423	89,8	1556	95,3	865	92,3	318	90,9	1796	93,1	2568	98,4	2538	98,1	2032	93,0	1796	95,5	2477	94,2	5567	93,3
	Σύνολο	3193	100,0	1569	100,0	1624	100,0	937	100,0	350	100,0	1906	100,0	2611	100,0	2588	100,0	2186	100,0	1880	100,0	2629	100,0	5883	100,0
Κάνναβη τις τελευταίες 30 ημερες	≥1 φορά	123	4,1	86	5,9	37	2,4	43	4,6	17	4,9	63	3,7	20	0,8	22	0,9	93	4,3	46	2,4	87	3,3	189	3,9
	Ποτέ	3067	95,9	1482	94,1	1585	97,6	891	95,4	333	95,1	1843	96,3	2588	99,2	2566	99,1	2094	95,7	1832	97,6	2541	96,7	5696	96,1
	Σύνολο	3190	100,0	1568	100,0	1622	100,0	934	100,0	350	100,0	1906	100,0	2608	100,0	2588	100,0	2187	100,0	1878	100,0	2628	100,0	5885	100,0
Κάνναβη σε όλη τη ζωή	3+ φορές	134	4,6	93	6,4	41	2,8	48	5,1	16	4,6	70	4,2	20	0,8	19	0,7	119	5,4	62	3,3	85	3,2	179	3,9
	Λιγότερο/Ποτέ	3061	95,4	1478	93,6	1583	97,2	890	94,9	334	95,4	1837	95,8	2591	99,2	2572	99,3	2081	94,6	1840	96,7	2547	96,8	5711	96,1
	Σύνολο	3195	100,0	1571	100,0	1624	100,0	938	100,0	350	100,0	1907	100,0	2611	100,0	2591	100,0	2200	100,0	1902	100,0	2632	100,0	5890	100,0
Έκσταση σε όλη τη ζωή	≥1 φορά	39	1,2	31	2,0	8	,5	15	1,6	3	,9	21	1,1	na	na	na	na	47	2,1	29	1,5	59	2,2	101	1,7
	Ποτέ	3161	98,8	1543	98,0	1618	99,5	925	98,4	349	99,1	1887	98,9	na	na	na	na	2152	97,9	1861	98,5	2577	97,8	5795	98,3
	Σύνολο	3200	100,0	1574	100,0	1626	100,0	940	100,0	352	100,0	1908	100,0	na	na	na	na	2199	100,0	1890	100,0	2636	100,0	5896	100,0
Αμφεταμίνες σε όλη τη ζωή	≥1 φορά	50	1,5	36	2,2	14	,9	16	1,7	4	1,1	30	1,5	122	4,7	99	3,8	21	1,0	3	0,2	69	2,6	125	2,0
	Ποτέ	3138	98,5	1532	97,8	1606	99,1	923	98,3	344	98,9	1871	98,5	2493	95,3	2496	96,2	2175	99,0	1887	99,8	2556	97,4	5754	98,0
	Σύνολο	3188	100,0	1568	100,0	1620	100,0	939	100,0	348	100,0	1901	100,0	2615	100,0	2595	100,0	2196	100,0	1890	100,0	2625	100,0	5879	100,0
Μεθαμφεταμίνες σε όλη τη ζωή	≥1 φορά	29	,9	20	1,3	9	,6	10	1,1	1	,3	18	1,0	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Ποτέ	3153	99,1	1543	98,7	1610	99,4	924	98,9	347	99,7	1882	99,0	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Σύνολο	3182	100,0	1563	100,0	1619	100,0	934	100,0	348	100,0	1900	100,0	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
Κοκαΐνη σε όλη τη ζωή	≥1 φορά	43	1,3	36	2,3	7	,4	14	1,5	4	1,1	25	1,3	30	1,2	10	0,4	34	1,5	14	0,7	37	1,4	83	1,5
	Ποτέ	3154	98,7	1540	97,7	1614	99,6	925	98,5	346	98,9	1883	98,7	2571	98,8	2580	99,6	2165	98,5	1880	99,3	2590	98,6	5798	98,5
	Σύνολο	3197	100,0	1576	100,0	1621	100,0	939	100,0	350	100,0	1908	100,0	2601	100,0	2590	100,0	2199	100,0	1894	100,0	2627	100,0	5881	100,0
Κρακ σε όλη τη ζωή	≥1 φορά	31	1,0	22	1,4	9	,6	11	1,2	5	1,4	15	,8	na	na	7	0,3	16	0,7	10	0,5	42	1,6	72	1,1
	Ποτέ	3160	99,0	1550	98,6	1610	99,4	928	98,8	343	98,6	1889	99,2	na	na	2585	99,7	2182	99,3	1881	99,5	2581	98,4	5800	98,9
	Σύνολο	3191	100,0	1572	100,0	1619	100,0	939	100,0	348	100,0	1904	100,0	na	na	2592	100,0	2198	100,0	1891	100,0	2623	100,0	5872	100,0
Εισπνεόμενα σε όλη τη ζωή	≥1 φορά	390	12,5	198	12,5	192	12,5	114	12,1	53	15,1	223	12,2	na	na	156	6,0	304	13,8	274	14,4	256	9,7	797	14,4
	Ποτέ	2811	87,5	1378	87,5	1433	87,5	826	87,9	299	84,9	1686	87,8	na	na	2432	94,0	1896	86,2	1627	85,6	2380	90,3	5087	85,6
	Σύνολο	3201	100,0	1576	100,0	1625	100,0	940	100,0	352	100,0	1909	100,0	na	na	2588	100,0	2200	100,0	1901	100,0	2636	100,0	5884	100,0
Ηρεμιστικά/Υπνωτικά σε όλη τη ζωή	≥1 φορά	130	4,2	63	4,2	67	4,1	40	4,3	16	4,5	74	4,0	260	10,0	182	7,0	113	5,1	72	3,8	105	4,0	539	9,4
	Ποτέ	3071	95,8	1513	95,8	1558	95,9	900	95,7	336	95,5	1835	96,0	2346	90,0	2408	93,0	2085	94,9	1827	96,2	2527	96,0	5337	90,6
	Σύνολο	3201	100,0	1576	100,0	1625	100,0	940	100,0	352	100,0	1909	100,0	2606	100,0	2590	100,0	2198	100,0	1899	100,0	2632	100,0	5876	100,0
Παραισθησιογόνα (lsd) σε όλη τη ζωή	≥1 φορά	59	1,9	46	3,0	13	,9	19	2,0	7	2,0	33	1,9	19	0,7	21	0,8	39	1,8	21	1,1	48	1,8	99	1,7
	Ποτέ	3139	98,1	1529	97,0	1610	99,1	921	98,0	344	98,0	1874	98,1	2581	99,3	2571	99,2	2158	98,2	1870	98,9	2577	98,2	5769	98,3
	Σύνολο	3198	100,0	1575	100,0	1623	100,0	940	100,0	351	100,0	1907	100,0	2600	100,0	2592	100,0	2197	100,0	1891	100,0	2625	100,0	5868	100,0
Ηρωίνη σε όλη τη ζωή	≥1 φορά	24	,7	18	1,0	6	,3	5	,5	1	,3	18	,8	12	0,5	7	0,3	44	2,0	14	0,7	28	1,1	65	1,0
	Ποτέ	3172	99,3	1555	99,0	1617	99,7	934	99,5	349	99,7	1889	99,2	2585	99,5	2583	99,7	2149	98,0	1882	99,3	2596	98,9	5814	99,0
	Σύνολο	3196	100,0	1573	100,0	1623	100,0	939	100,0	350	100,0	1907	100,0	2597	100,0	2590	100,0	2193	100,0	1896	100,0	2624	100,0	5879	100,0

*na: Μη διαθέσιμα στοιχεία

		Σύνολο		Αγόρι		Κορίτσι		N. Αττικής		N. Θεσ/νίκης		Λοιπές περιοχές		1984		1993		1999		2003		2007		2011	
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Μαγικά μανιτάρια σε όλη τη ζωή	≥1 φορά	44	1,3	33	2,0	11	,7	15	1,6	3	,9	26	1,3	na	na	na	na	20	0,9	14	0,7	41	1,6	105	1,9
	Ποτέ	3153	98,7	1540	98,0	1613	99,3	925	98,4	348	99,1	1880	98,7	na	na	na	na	2177	99,1	1876	99,3	2582	98,4	5758	98,1
	Σύνολο	3197	100,0	1573	100,0	1624	100,0	940	100,0	351	100,0	1906	100,0	na	na	na	na	2197	100,0	1890	100,0	2623	100,0	5863	100,0
Κεταμινη σε όλη τη ζωή	≥1 φορά	13	,3	10	,5	3	,2	4	,4	0	0,0	9	,4	na	na	na	na	na	na	2	0,1	0	0,0	0	0,0
	Ποτέ	3183	99,7	1563	99,5	1620	99,8	935	99,6	351	100,0	1897	99,6	na	na	na	na	na	na	1885	99,9	0	0,0	0	0,0
	Σύνολο	3196	100,0	1573	100,0	1623	100,0	939	100,0	351	100,0	1906	100,0	na	na	na	na	na	na	1887	100,0	0	0,0	0	0,0
GHB σε όλη τη ζωή	≥1 φορά	14	,4	9	,5	5	,3	4	,4	1	,3	9	,4	na	na	na	na	na	na	5	0,3	28	1,1	37	0,5
	Ποτέ	3176	99,6	1561	99,5	1615	99,7	933	99,6	350	99,7	1893	99,6	na	na	na	na	na	na	1879	99,7	2578	98,9	5820	99,5
	Σύνολο	3190	100,0	1570	100,0	1620	100,0	937	100,0	351	100,0	1902	100,0	na	na	na	na	na	na	1884	100,0	2606	100,0	5857	100,0
Αναβολικά σε όλη τη ζωή	≥1 φορά	54	1,5	46	2,4	8	,6	10	1,1	2	,6	42	2,0	na	na	na	na	44	2,0	21	1,1	67	2,6	133	2,4
	Ποτέ	3138	98,5	1524	97,6	1614	99,4	928	98,9	348	99,4	1862	98,0	na	na	na	na	2151	98,0	1868	98,9	2553	97,4	5740	97,6
	Σύνολο	3192	100,0	1570	100,0	1622	100,0	938	100,0	350	100,0	1904	100,0	na	na	na	na	2195	100,0	1889	100,0	2620	100,0	5873	100,0
Ναρκωτικά με ένεση σε όλη τη ζωή	≥1 φορά	31	,9	25	1,4	6	,4	7	,7	1	,3	23	1,1	na	na	na	na	12	0,5	3	0,2	30	1,1	64	0,9
	Ποτέ	3161	99,1	1548	98,6	1613	99,6	933	99,3	349	99,7	1879	98,9	na	na	na	na	2183	99,5	1887	99,8	2599	98,9	5814	99,1
	Σύνολο	3192	100,0	1573	100,0	1619	100,0	940	100,0	350	100,0	1902	100,0	na	na	na	na	2195	100,0	1890	100,0	2629	100,0	5878	100,0
Αλκοόλ με χάπια σε όλη τη ζωή	≥1 φορά	89	2,8	53	3,3	36	2,2	26	2,8	9	2,6	54	2,8	na	na	na	na	78	3,5	45	2,4	77	2,9	213	3,5
	Ποτέ	3111	97,2	1522	96,7	1589	97,8	914	97,2	343	97,4	1854	97,2	na	na	na	na	2122	96,5	1851	97,6	2555	97,1	5679	96,5
	Σύνολο	3200	100,0	1575	100,0	1625	100,0	940	100,0	352	100,0	1908	100,0	na	na	na	na	2200	100,0	1896	100,0	2632	100,0	5892	100,0
Ισχυρά οπιοειδή παυσίπονα σε όλη τη ζωή	≥1 φορά	56	1,8	33	2,0	23	1,6	13	1,4	8	2,3	35	2,0	1014	38,8	858	33,1	na	na	na	na	na	na	874	15,1
	Ποτέ	3142	98,2	1542	98,0	1600	98,4	927	98,6	343	97,7	1872	98,0	1600	61,2	1733	66,9	na	na	na	na	na	na	4943	84,9
	Σύνολο	3198	100,0	1575	100,0	1623	100,0	940	100,0	351	100,0	1907	100,0	2614	100,0	2591	100,0	na	na	na	na	na	na	5817	100,0
Νέες ουσίες σε όλη τη ζωή	≥1 φορά	73	2,5	50	3,5	23	1,5	26	2,8	13	3,7	34	2,1	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Ποτέ	3118	97,5	1519	96,5	1599	98,5	910	97,2	337	96,3	1871	97,9	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Σύνολο	3191	100,0	1569	100,0	1622	100,0	936	100,0	350	100,0	1905	100,0	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
Ημέρες στο ίντερνετ τις τελευταίες 7 ημέρες	7 ημέρες	2199	68,7	1033	65,4	1166	72,0	680	72,5	257	73,0	1262	65,6	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Καμία	997	31,3	539	34,6	458	28,0	258	27,5	95	27,0	644	34,4	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Σύνολο	3196	100,0	1572	100,0	1624	100,0	938	100,0	352	100,0	1906	100,0	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
Ώρες στο ίντερνετ σε μια τυπική ημέρα χρήσης Δευτέρα-Πέμπτη	≥4 ώρες	759	23,9	344	22,5	415	25,2	225	24,1	100	28,4	434	22,8	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Λιγότερο/Καμία	2426	76,1	1220	77,5	1206	74,8	710	75,9	252	71,6	1464	77,2	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Σύνολο	3185	100,0	1564	100,0	1621	100,0	935	100,0	352	100,0	1898	100,0	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
Ώρες στο ίντερνετ σε μια τυπική ημέρα χρήσης Παρασκευή-Κυριακή	≥6 ώρες	564	17,6	267	17,2	297	17,9	163	17,5	74	21,0	327	16,9	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Λιγότερο/Καμία	2611	82,4	1288	82,8	1323	82,1	771	82,5	278	79,0	1562	83,1	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Σύνολο	3175	100,0	1555	100,0	1620	100,0	934	100,0	352	100,0	1889	100,0	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
Ημέρες στο ίντερνετ τις τελευταίες 7 ημέρες μέση τιμή (τυπική απόκλιση)		3202	5.8 (2.1)	1583	5.6 (2.2)	1619	5.9 (2.0)	1069	6.0 (1.9)	360	6.0 (2.0)	1773	5.6 (2.3)	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
Ημέρες στο ίντερνετ τις τελευταίες 7 ημέρες: μέση τιμή (τυπική απόκλιση)																									
Σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης		3191	5.5 (2.4)	1574	5.1 (2.5)	1616	5.8 (2.2)	1066	5.7 (2.3)	360	5.6 (2.3)	1765	5.3 (2.4)	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
Παίζοντας ιντερνετικά παιχνίδια		3195	1.4 (2.2)	1576	2.5 (2.6)	1618	0.3 (1.0)	1067	1.5 (2.3)	360	1.5 (2.3)	1768	1.4 (2.2)	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
Παίζοντας παιχνίδια που μπορείς να κερδίσεις χρήματα		3189	0.3 (1.0)	1574	0.5 (1.4)	1615	0.1 (0.5)	1065	0.3 (1.0)	360	0.2 (1.0)	1765	0.3 (1.1)	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
Διαβάζοντας, σερφάροντας στο διαδίκτυο κ.α.		3188	2.9 (2.3)	1575	2.8 (2.3)	1614	3.0 (2.2)	1067	3.1 (2.3)	359	3.2 (2.3)	1763	2.7 (2.3)	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
Παρακολουθώντας ή κατεβάζοντας μουσική, βίντεο κ.α.		3176	4.5 (2.3)	1569	4.3 (2.4)	1606	4.7 (2.3)	1059	4.7 (2.3)	357	5.0 (2.1)	1760	4.2 (2.4)	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
Αναζητώντας, πουλώντας ή αγοράζοντας προϊόντα		3192	0.6 (1.3)	1575	0.7 (1.5)	1617	0.5 (1.1)	1067	0.5 (1.3)	360	0.6 (1.4)	1766	0.6 (1.3)	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na

*na: Μη διαθέσιμα στοιχεία

		Σύνολο		Αγόρι		Κορίτσι		N. Αττικής		N. Θεσ/νίκης		Λοιπές περιοχές		1984		1993		1999		2003		2007		2011	
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Ώρες στο ίντερνετ σε μια τυπική ημέρα χρήσης τις τελευταίες 7 ημέρες:	μέση τιμή (τυπική απόκλιση)																								
Σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης		3191	2.4 (1.9)	1574	2.1 (1.8)	1618	2.6 (1.9)	1066	2.5 (1.8)	360	2.5 (1.9)	1766	2.3 (1.9)	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
Παίζοντας ιντερνετικά παιχνίδια		3193	0.8 (1.5)	1576	1.5 (1.8)	1618	0.2 (0.6)	1067	0.8 (1.4)	360	0.8 (1.6)	1767	0.8 (1.5)	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
Παίζοντας παιχνίδια που μπορείς να κερδίσεις χρήματα		3192	0.1 (0.6)	1577	0.2 (0.8)	1614	0.0 (0.3)	1066	0.1 (0.6)	360	0.1 (0.6)	1766	0.1 (0.7)	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
Διαβάζοντας, σερφάροντας στο διαδίκτυο κ.α.		3187	1.1 (1.2)	1572	1.0 (1.2)	1614	1.2 (1.2)	1065	1.2 (1.2)	360	1.2 (1.4)	1762	1.0 (1.2)	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
Παρακολουθώντας ή κατεβάζοντας μουσική, βίντεο κ.α.		3182	2.0 (1.7)	1569	1.9 (1.7)	1613	2.1 (1.7)	1061	2.1 (1.7)	359	2.2 (1.7)	1763	1.9 (1.7)	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
Αναζητώντας, πουλώντας ή αγοράζοντας προϊόντα		3194	0.2 (0.7)	1576	0.3 (0.9)	1618	0.2 (0.5)	1067	0.2 (0.7)	360	0.3 (0.8)	1768	0.3 (0.7)	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
Σου είναι δύσκολο να σταματήσεις όσο είσαι στο ίντερνετ	Συχνά/Πολύ συχνά	664	20,8	250	15,8	414	25,7	186	19,8	96	27,3	382	20,1	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Ποτέ/Σπάνια/Μερικές φορές	2532	79,2	1322	84,2	1210	74,3	753	80,2	256	72,7	1523	79,9	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Σύνολο	3196	100,0	1572	100,0	1624	100,0	939	100,0	352	100,0	1905	100,0	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
Συνεχίζεις είσαι στο ίντερνετ παρά τη θέλησή σου να σταματήσεις	Συχνά/Πολύ συχνά	392	12,4	151	9,5	241	15,3	102	10,9	48	13,6	242	13,1	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Ποτέ/Σπάνια/Μερικές φορές	2801	87,6	1418	90,5	1383	84,7	835	89,1	304	86,4	1662	86,9	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Σύνολο	3193	100,0	1569	100,0	1624	100,0	937	100,0	352	100,0	1904	100,0	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
Σου λένε οι άλλοι ότι θα έπρεπε να είσαι στο ίντερνετ λιγότερο	Συχνά/Πολύ συχνά	721	21,8	337	20,8	384	22,9	189	20,2	90	25,6	442	22,1	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Ποτέ/Σπάνια/Μερικές φορές	2466	78,2	1231	79,2	1235	77,1	747	79,8	261	74,4	1458	77,9	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Σύνολο	3187	100,0	1568	100,0	1619	100,0	936	100,0	351	100,0	1900	100,0	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
Προτιμάς να είσαι στο ίντερνετ αντί να περνάς χρόνο μαζί με άλλους	Συχνά/Πολύ συχνά	229	7,2	105	6,8	124	7,5	56	6,0	23	6,5	150	7,9	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Ποτέ/Σπάνια/Μερικές φορές	2948	92,8	1457	93,2	1491	92,5	872	94,0	329	93,5	1747	92,1	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Σύνολο	3177	100,0	1562	100,0	1615	100,0	928	100,0	352	100,0	1897	100,0	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
Σου λείπει ύπνος εξαιτίας του ότι είσαι στο ίντερνετ	Συχνά/Πολύ συχνά	369	11,6	165	10,1	204	13,1	115	12,3	38	10,9	216	11,4	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Ποτέ/Σπάνια/Μερικές φορές	2819	88,4	1403	89,9	1416	86,9	821	87,7	310	89,1	1688	88,6	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Σύνολο	3188	100,0	1568	100,0	1620	100,0	936	100,0	348	100,0	1904	100,0	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
Σκέφτεσαι το ίντερνετ ακόμα και όταν δεν κάνεις χρήση του	Συχνά/Πολύ συχνά	253	7,8	132	8,4	121	7,2	72	7,7	41	11,8	140	7,1	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Ποτέ/Σπάνια/Μερικές φορές	2936	92,2	1436	91,6	1500	92,8	863	92,3	307	88,2	1766	92,9	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Σύνολο	3189	100,0	1568	100,0	1621	100,0	935	100,0	348	100,0	1906	100,0	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
Ανυπομονείς να ξαναμπείς στο ίντερνετ	Συχνά/Πολύ συχνά	538	16,1	238	14,4	300	17,8	133	14,3	75	21,4	330	16,1	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Ποτέ/Σπάνια/Μερικές φορές	2636	83,9	1321	85,6	1315	82,2	798	85,7	275	78,6	1563	83,9	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Σύνολο	3174	100,0	1559	100,0	1615	100,0	931	100,0	350	100,0	1893	100,0	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
Σκέφτεσαι ότι θα έπρεπε να είσαι στο ίντερνετ λιγότερο	Συχνά/Πολύ συχνά	715	22,1	299	18,9	416	25,2	181	19,7	94	27,0	440	22,6	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Ποτέ/Σπάνια/Μερικές φορές	2439	77,9	1247	81,1	1192	74,8	739	80,3	254	73,0	1446	77,4	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Σύνολο	3154	100,0	1546	100,0	1608	100,0	920	100,0	348	100,0	1886	100,0	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
Προσπαθείς να είσαι λιγότερο στο ίντερνετ, χωρίς να τα καταφέρεις	Συχνά/Πολύ συχνά	360	11,5	143	8,8	217	14,1	107	11,5	45	12,9	208	11,2	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Ποτέ/Σπάνια/Μερικές φορές	2806	88,5	1413	91,2	1393	85,9	824	88,5	304	87,1	1678	88,8	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Σύνολο	3166	100,0	1556	100,0	1610	100,0	931	100,0	349	100,0	1886	100,0	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
Τελειώνεις βιαστικά τη μελέτη για το σχολείο για να μπεις στο ίντερνετ	Συχνά/Πολύ συχνά	653	20,1	314	19,7	339	20,5	171	18,4	88	25,1	394	20,1	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Ποτέ/Σπάνια/Μερικές φορές	2522	79,9	1245	80,3	1277	79,5	759	81,6	263	74,9	1500	79,9	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Σύνολο	3175	100,0	1559	100,0	1616	100,0	930	100,0	351	100,0	1894	100,0	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
Παραμελείς καθημερινές υποχρεώσεις γιατί προτιμάς να είσαι στο ίντερνετ	Συχνά/Πολύ συχνά	376	11,2	160	9,4	216	13,0	115	12,3	44	12,6	217	10,2	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Ποτέ/Σπάνια/Μερικές φορές	2808	88,8	1402	90,6	1406	87,0	820	87,7	306	87,4	1682	89,8	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Σύνολο	3184	100,0	1562	100,0	1622	100,0	935	100,0	350	100,0	1899	100,0	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na

*na: Μη διαθέσιμα στοιχεία

		Σύνολο		Αγόρι		Κορίτσι		Ν. Αττικής		Ν. Θεσ/νίκης		Λοιπές περιοχές		1984		1993		1999		2003		2007		2011	
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Μπαίνεις στο ίντερνετ όταν νιώθεις άκεφος/-η	Συχνά/Πολύ συχνά	1287	40,5	532	34,1	755	46,7	378	40,8	153	44,0	756	39,6	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Ποτέ/Σπάνια/Μερικές φορές	1878	59,5	1021	65,9	857	53,3	549	59,2	195	56,0	1134	60,4	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Σύνολο	3165	100,0	1553	100,0	1612	100,0	927	100,0	348	100,0	1890	100,0	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
Μπαίνεις στο ίντερνετ για να ξεφύγεις από τις στεναχώριες σου	Συχνά/Πολύ συχνά	1153	35,9	487	30,7	666	41,0	347	37,3	143	41,1	663	34,1	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Ποτέ/Σπάνια/Μερικές φορές	2020	64,1	1068	69,3	952	59,0	584	62,7	205	58,9	1231	65,9	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Σύνολο	3173	100,0	1555	100,0	1618	100,0	931	100,0	348	100,0	1894	100,0	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
Νιώθεις ανήσυχος/η όταν δεν μπορείς να είσαι στο ίντερνετ	Συχνά/Πολύ συχνά	280	8,5	113	7,1	167	9,9	73	7,8	32	9,1	175	8,8	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Ποτέ/Σπάνια/Μερικές φορές	2915	91,5	1457	92,9	1458	90,1	866	92,2	318	90,9	1731	91,2	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Σύνολο	3195	100,0	1570	100,0	1625	100,0	939	100,0	350	100,0	1906	100,0	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
Κλίμακα παθολογικής χρήσης του ίντερνετ	Υψηλό σκορ	491	15,1	184	11,0	307	19,0	126	13,4	70	19,9	295	15,1	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Χαμηλό σκορ	2707	84,9	1388	89,0	1319	81,0	813	86,6	282	80,1	1612	84,9	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Σύνολο	3198	100,0	1572	100,0	1626	100,0	939	100,0	352	100,0	1907	100,0	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
Νομίζω ότι περνάω υπερβολικά πολύ χρόνο στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης	Συμφωνώ απόλυτα/- μερικώς	1525	48,1	632	41,3	893	54,7	443	47,2	180	51,3	902	48,0	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Διαφωνώ απόλυτα/- μερικώς/Ούτε-ούτε	1661	51,9	931	58,7	730	45,3	495	52,8	171	48,7	995	52,0	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Σύνολο	3186	100,0	1563	100,0	1623	100,0	938	100,0	351	100,0	1897	100,0	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
Χαλάει η διάθεσή μου όταν δεν μπορώ να περάσω χρόνο στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης	Συμφωνώ απόλυτα/- μερικώς	737	22,5	316	19,2	421	25,7	183	19,5	81	23,0	473	24,2	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Διαφωνώ απόλυτα/- μερικώς/Ούτε-ούτε	2451	77,5	1249	80,8	1202	74,3	755	80,5	271	77,0	1425	75,8	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Σύνολο	3188	100,0	1565	100,0	1623	100,0	938	100,0	352	100,0	1898	100,0	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
Οι γονείς μου μου λένε ότι περνάω υπερβολικά πολύ χρόνο στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης	Συμφωνώ απόλυτα/- μερικώς	1278	39,3	559	35,4	719	43,1	337	36,0	151	42,9	790	40,6	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Διαφωνώ απόλυτα/- μερικώς/Ούτε-ούτε	1906	60,7	1003	64,6	903	56,9	600	64,0	201	57,1	1105	59,4	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Σύνολο	3184	100,0	1562	100,0	1622	100,0	937	100,0	352	100,0	1895	100,0	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
Κλίμακα προσκόλλησης στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης	Υψηλό σκορ	1185	36,1	476	29,7	709	42,3	314	33,4	139	39,5	732	37,1	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Χαμηλό σκορ	2017	63,9	1100	70,3	917	57,7	626	66,6	213	60,5	1178	62,9	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Σύνολο	3202	100,0	1576	100,0	1626	100,0	940	100,0	352	100,0	1910	100,0	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
Νομίζω ότι περνάω υπερβολικά πολύ χρόνο παίζοντας ηλεκτρονικά παιχνίδια	Συμφωνώ απόλυτα/- μερικώς	688	21,3	523	33,7	165	9,1	191	20,3	71	20,3	426	22,0	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Διαφωνώ απόλυτα/- μερικώς/Ούτε-ούτε	2504	78,7	1049	66,3	1455	90,9	748	79,7	279	79,7	1477	78,0	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Σύνολο	3192	100,0	1572	100,0	1620	100,0	939	100,0	350	100,0	1903	100,0	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
Χαλάει η διάθεσή μου όταν δεν μπορώ να περάσω χρόνο παίζοντας ηλεκτρονικά παιχνίδια	Συμφωνώ απόλυτα/- μερικώς	414	12,5	317	19,8	97	5,3	105	11,2	42	11,9	267	13,3	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Διαφωνώ απόλυτα/- μερικώς/Ούτε-ούτε	2780	87,5	1255	80,2	1525	94,7	834	88,8	310	88,1	1636	86,7	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Σύνολο	3194	100,0	1572	100,0	1622	100,0	939	100,0	352	100,0	1903	100,0	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
Οι γονείς μου μου λένε ότι περνάω υπερβολικά πολύ χρόνο παίζοντας ηλεκτρονικά παιχνίδια	Συμφωνώ απόλυτα/- μερικώς	638	19,7	489	31,3	149	8,4	168	17,9	75	21,3	395	20,5	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Διαφωνώ απόλυτα/- μερικώς/Ούτε-ούτε	2557	80,3	1085	68,7	1472	91,6	771	82,1	277	78,7	1509	79,5	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Σύνολο	3195	100,0	1574	100,0	1621	100,0	939	100,0	352	100,0	1904	100,0	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
Κλίμακα προσκόλλησης στα ηλεκτρονικά παιχνίδια	Υψηλό σκορ	556	17,1	431	27,6	125	6,8	148	15,7	62	17,6	346	17,8	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Χαμηλό σκορ	2646	82,9	1145	72,4	1501	93,2	792	84,3	290	82,4	1564	82,2	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Σύνολο	3202	100,0	1576	100,0	1626	100,0	940	100,0	352	100,0	1910	100,0	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
Στοιχηματισμός τους τελευταίους 12 μήνες	≥2 φορές το μήνα	472	14,6	429	26,9	43	2,6	114	12,2	53	15,2	305	15,9	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Λιγότερο/Καθόλου	2711	85,4	1138	73,1	1573	97,4	821	87,8	295	84,8	1595	84,1	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Σύνολο	3183	100,0	1567	100,0	1616	100,0	935	100,0	348	100,0	1900	100,0	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na

*na: Μη διαθέσιμα στοιχεία

		Σύνολο		Αγόρι		Κορίτσι		Ν. Αττικής		Ν. Θεσ/νίκης		Λοιπές περιοχές		1984		1993		1999		2003		2007		2011	
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Κλίμακα προβληματικής ενασχόλησης με το στοιχηματισμό	Υψηλό σκορ	200	6,3	191	12,3	9	,6	45	4,8	20	5,7	135	7,4	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Χαμηλό σκορ	2974	93,7	1368	87,7	1606	99,4	886	95,2	328	94,3	1760	92,6	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Σύνολο	3174	100,0	1559	100,0	1615	100,0	931	100,0	348	100,0	1895	100,0	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
Στοιχηματισμός μέσω ίντερνετ τους τελευταίους 12 μήνες:														na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
Κουλοχέρηδες	≥1 φορά	77	2,6	63	4,2	14	1,0	26	2,8	6	1,7	45	2,6	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Ποτέ	3086	97,4	1493	95,8	1593	99,0	899	97,2	342	98,3	1845	97,4	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Σύνολο	3163	100,0	1556	100,0	1607	100,0	925	100,0	348	100,0	1890	100,0	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
Παιχνίδια με τράπουλα	≥1 φορά	352	10,7	238	14,8	114	6,6	89	9,7	44	12,7	219	10,9	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Ποτέ	2804	89,3	1313	85,2	1491	93,4	833	90,3	303	87,3	1668	89,1	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Σύνολο	3156	100,0	1551	100,0	1605	100,0	922	100,0	347	100,0	1887	100,0	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
Λόττο, Τζόκερ, Σκρατς, Bingo, Κίνο κλπ	≥1 φορά	690	21,8	470	30,4	220	13,5	184	19,9	73	21,0	433	23,2	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Ποτέ	2467	78,2	1081	69,6	1386	86,5	739	80,1	275	79,0	1453	76,8	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Σύνολο	3157	100,0	1551	100,0	1606	100,0	923	100,0	348	100,0	1886	100,0	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
Στοιχήματα σε αθλήματα ή διαγωνισμούς ζώων	≥1 φορά	311	10,3	280	18,8	31	2,0	88	9,5	29	8,3	194	11,2	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Ποτέ	2850	89,7	1278	81,2	1572	98,0	836	90,5	320	91,7	1694	88,8	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Σύνολο	3161	100,0	1558	100,0	1603	100,0	924	100,0	349	100,0	1888	100,0	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
Στοιχηματισμός εκτός ίντερνετ (σε πρακτορείο ΟΠΑΠ, καζίνο κλπ) τους τελευταίους 12 μήνες:														na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
Κουλοχέρηδες	≥1 φορά	74	2,4	62	4,1	12	,9	21	2,3	7	2,0	46	2,6	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Ποτέ	3090	97,6	1493	95,9	1597	99,1	905	97,7	343	98,0	1842	97,4	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Σύνολο	3164	100,0	1555	100,0	1609	100,0	926	100,0	350	100,0	1888	100,0	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
Παιχνίδια με τράπουλα	≥1 φορά	315	9,6	213	13,2	102	6,0	70	7,6	24	6,9	221	11,3	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Ποτέ	2843	90,4	1338	86,8	1505	94,0	853	92,4	325	93,1	1665	88,7	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Σύνολο	3158	100,0	1551	100,0	1607	100,0	923	100,0	349	100,0	1886	100,0	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
Λόττο, Τζόκερ, Σκρατς, Bingo, Κίνο κλπ	≥1 φορά	1132	35,9	755	48,7	377	23,5	312	33,7	123	35,3	697	37,4	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Ποτέ	2032	64,1	801	51,3	1231	76,5	614	66,3	225	64,7	1193	62,6	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Σύνολο	3164	100,0	1556	100,0	1608	100,0	926	100,0	348	100,0	1890	100,0	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
Στοιχήματα σε αθλήματα ή διαγωνισμούς ζώων	≥1 φορά	466	15,1	424	27,9	42	2,5	130	14,1	43	12,3	293	16,2	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Ποτέ	2696	84,9	1132	72,1	1564	97,5	790	85,9	306	87,7	1600	83,8	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Σύνολο	3162	100,0	1556	100,0	1606	100,0	920	100,0	349	100,0	1893	100,0	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
Κλίμακα παθολογικής ενασχόλησης με το στοιχηματισμό	Μη προβληματική ενασχόληση	2833	88,7	1276	81,1	1557	96,1	849	91,3	305	86,9	1679	87,6	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Σε κίνδυνο για προβληματική ενασχόληση	257	8,4	196	13,1	61	3,8	61	6,6	32	9,1	164	9,3	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Ήδη προβληματική ενασχόληση	93	2,9	92	5,8	1	,1	20	2,2	14	4,0	59	3,1	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
	Σύνολο	3183	100,0	1564	100,0	1619	100,0	930	100,0	351	100,0	1902	100,0	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na

*na: Μη διαθέσιμα στοιχεία

*na: Μη διαθέσιμα στοιχεία

Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Ψυχικής Υγιεινής
Σωρανού του Εφεσίου 2, 11527 Αθήνα
Τ: +30.210.61.70.014 | Φ: +30.210.65.37.273
URL: www.epipsi.gr